

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

ROCK DELAVNICA MIRNA '97

MIRNA - Podjetni ljubitelj rocka in organizator številnih rock prireditev na Dolenjskem Janez Ilnikar, med temi je bilo najbolj odmevnih 5 rock delavnic v Trebnjem in Mokronogu, se je po 4-letnem premoru spet odločil, da oživi rock delavnice, in sicer v soboto, 20. septembra, na Mirni v TVD Partizanu. Prijavijo se lahko mlade rock skupine, ki bi želele prodreti na slovensko rock sceno, pogoja za sodelovanje na tokratni rock delavnici pa sta, da premore skupina vsaj eno lastno skladbo in najmanj enourni program za nastop na tej prireditvi. Na prvi rock delavnici pred osmimi leti v Trebnjem je denimo dobila prvo nagrado strokovne žirije skupina Chateau, ki se je na slovenski estradi uveljavila zlasti s skladbo Mlinar na Muri. Matjaž Ograjšek, pevec skupine Chateau, pa bo imel tokrat največ besede v strokovni žiriji, ki bo odločala, kdo bo prejel prvo nagrado - 15 ur studijskega snemanja. Nagrado publike bo prispevala mirnska Dana. Več prihodnjici!

DO TOPLIC PO PLOČNIKU

ČATEŠKE TOPLICE - Gostje Čateških toplic in okoličani bodo poslej dosti bolj varno hodili od mostu čez Savo do velikega zdraviliškega kompleksa in nazaj, kajti dela 1.300 metrov dolgega pločnika gredo h koncu. Pretekli četrtek so delavci podjetja VGP Novo mesto položili še zadnje metre asfalta, v prihodnjih dneh pa jih čaka le še nekaj lepoteh popravkov, uredili bodo še zelenico ter priključili javno razsvetljavo pri savskem mostu.

Ugodno posojilo novomeški Krki

Bank Austria dala Krki 10 milijonov dolarjev posojila - Letos gradnja nove tabletno tovarne, vredne 100 milijonov mark - Trije obrati v tujini na najboljših Krkinih trgih

NOVO MESTO - Sredi avgusta je firma Krka Aussenhandels iz Muenchna, ki je v popolni lasti podjetja Krka, z Bank Austria AG z Dunaja podpisala pogodbo o najetju kredita v višini 10 milijonov dolarjev. Krka je za zavarovanje kredita izdala pisno garancijo. Krka je kredit najela za pet let in ga bo porabila za financiranje svojih velikih naložbenih projektov.

Krkina zadolženost je majhna, med njenimi finančnimi obveznostmi pa prevladujejo kratkoročni tolarški krediti. Zahodnoevropske banke ugodno ocenjujejo Krkino uspešnost in njene razvojne možnosti in tako lahko Krka dobi ugodne kredite, in to brez bančnih jamstev in provizij

bank posrednic.

Krka v zadnjih letih namenja za naložbe in razvoj okoli 50 milijonov dolarjev na leto in tako bo tudi letos. Letos so že odprli nov obrat kemijske sinteze, ki je veljal okoli 25 milijonov mark, začeli pa bodo graditi novo tabletno tovarno, vredno okoli 100 milijonov mark, kar bo največja naložba v zgodovini novomeške Krke.

Krka izvozi več kot trideset svoje proizvodnje in dve tretjini tega je plačano v ameriških dolarjih. Zato se ni bilo težko odločiti za dolarski kredit, saj pri tem tečajnega rizika tako rekoč ni. Krka bo v naslednjih treh letih veliko vlagala v svoje zmogljivosti, in to doma in v tujini. Tako je pred nedavnim podpisala pogodbo za gradnjo svojih prostorov na Hrvaškem, v kratkem bodo položili temeljni kamen za Krkin obrat na Poljskem, gradili bodo v Rusiji, se pravi na svojih najpomembnejših tržiščih.

A. B.

Na Dolenjskem ob koncu tedna trikrat gorelo

Seno se je vžgalo kar samo od sebe

KOSTANJEVICA, BREZOVSKA GORA, MALI KOREN - Minuli vikend je v Posavju kar trikrat gorelo. V soboto, 16. avgusta, ob pol četrti zjutraj je zagorelo v starejši hiši v Brezovski Gori v krški občini. Ob hiši, ki jo sicer lastnik Alojz B. iz Velike vasi uporablja kot zidnico, je tudi manjši prizidek, na katerem je zgorelo ostrešje. Kriminalisti vzrok požara še raziskujejo.

Naslednjega dne dopoldne je gorelo v garaži na Dolščah 1 pri Kostanjevici. Na pomoč so prihiteli sosede, ki so s pomočjo traktorja iz garaže odvlekli avto, ki pa je na travniku popolnoma zgorel, zaradi požara pa je na avtu in v garaži za 1,2 milijona tolarjev škode.

V nedeljo popoldne je popolnoma zgorel tudi kozolec, ki je last Marjana Ž. z Malega Korena v krški občini. Poleg kozolca je uničena tudi 150 kubičnih metrov sena, kmetijski voz in okoli 100 kosov zidarske opeke. Policisti so ugotovili, da je kozolec zgorel zaradi samovžiga sena, škode pa je za 1,2 milijona tolarjev.

T. G.

SMRT KOSILA NA CESTAH - V zadnjem praznično podaljšanem koncu tedna je v prometnih nesrečah na slovenskih cestah umrlo kar 8 ljudi, med njimi tudi dva na našem območju. Tako je v petek, 15. avgusta, zjutraj na magistralni cesti Ljubljana-Zagreb pri kraju Malo Hudo pri Ivančini Gorici prišlo do hude prometne nesreče (na fotografiji), v kateri je izgubil življenje 37-letni Milovan Goričanec. Dva dni zatem, v nedeljo, 17. avgusta, pa je v trčenju motoristov sredi Novega mesta umrl hrvaški državljan, 47-letni Nikola Badovinac. Nesreče, ki so zahtevale toliko življenj, so se zgodile zaradi prehitre in neprevidne vožnje, izsiljevanja prednosti in vožnje po nasprotnem voznem pasu. (Foto: A. B.)

Brez preselitve bo katastrofa

Če se novomeška gimnazija ne bo preselila do novega leta, bo to katastrofa za pouk - Obljublja in obljube sproti prelamljajo - Pripravljajo prave protestne akcije

NOVO MESTO - Po ustavitvi del pri obnovi novomeške gimnazije se vodstvo te srednje šole nikakor noče sprijazniti, da bi ta zadnji zaplet lahko še bolj odmaknil napovedano preselitev gimnazije v svojo stavbo.

Vsekakor pa bo okoli 740 dijakov v 25-ih oddelkih in nekaj čez 50 zaposlenih začelo novo šolsko leto tam, kjer je končalo prejšnje - kot gostači v popoldanski izmeni v novomeškem centru srednjih šol. "Sprijaznili smo se, da bomo že drugo šolsko leto začeli tu, vendar se moramo v noveletnih počitnicah preseliti v našo obnovljeno stavbo in v novem letu mora pouk steči tam, sicer bo to katastrofa za našo šolo," pravi ravnateljica prof. Zalokarjeva in njena pomočnica prof. Natalija Petakovič. "V taki psihozi je grozljivo delati, mi dijakom in staršem ter vsej javnosti obljubljam nekaj na podlagi obljub, ki jih imamo, a se potem izkaže, da so jih tisti, ki so jih dali in ki so zanje odgovorni, mirno prelomili, nezanesljivi pa osta-

nemo mi."

Delo na šoli je seveda zaradi teh nenormalnih razmer močno okrnjeno. Že sam popoldanski pouk je nenormalen in okrnjen. Prej so imeli blizu 60 različnih programov poleg rednega pouka,

• Vodstvo novomeške gimnazije opozarja, naj ministrstvo, če ne bo omogočilo, da bo gimnazijska stavba pravočasno obnovljena, priskrbi druge prostore, kjer bo pouk lahko potekal normalno. Tako dijaki kot njihovi starši in vsa osveščena dolenjska javnost pa zaradi nerazumno ignorantskega odnosa države do obnove novomeške gimnazije in s tem do tega dela naše domovine sploh razmišljajo o protestnih akcijah.

ve to pa je sedaj odpadlo, kar vzbuja nezaupanje do gimnazije in dejansko krni pouk, njegovo pestrost in bogastvo. "Tu imamo le kredo in tablo, to pa je za sodobni pouk veliko premalo!" Čeprav se nenormalne razmere pri uspe-

VODA NA VRHU LIBNE

KRŠKO - Prebivalci Libne, naselja v bližini Krškega, so ob velikem šmarnu dobili nov vodohran s 100 kubičnimi metri prostornine, ki je varno in higiensko neoporečno skopan ob lovskem domu na nadmorski višini 354 metrov, od koder je menda najlepši razgled na Krško polje. Ob pomoči občinskega denarja, gradbenega podjetja Rudis in Kostaka, ki bo upravljal z vodovodom, je napeljava vode uspela. Tako kakšnih 50 gospodinjstev Libne ne bo več odvisno le od karnice, vodohran dobiva vodo iz zajetja v Črni mlaki, po blagoslovu pa ga je izročil v uporabo videmski župnik in kanonik Janez Zorko.

Berite danes

stran 2:

• **Novoles na Dvoru zaprl tovarno**

stran 3:

• **Standard s Pionirjevimi bremen**

stran 6:

• **Bo zložba na Brezovem padla v vodo?**

stran 7:

• **Zaradi dreves v nevarnosti**

stran 12:

• **Zver pleza na tibetansko višavje**

stran 17:

• **Aufbiks, rutarji so srutarji!**

stran 18:

• **Nemirna počivališča dolenjskih Ilirov**

DAN SEMIŠKE "ISKRE"

SEMIČ - Iskra kondenzatorji, Industrija kondenzatorjev in opreme, d.d., Semič pripravlja ob 46. rojstnem dnevu v soboto, 23. avgusta, dan Iskre s pričetkom ob 10. uri

DIRKA NA GORJANCIH IN ZAPORA CESTE

NOVO MESTO - V soboto in nedeljo, 23. in 24. avgusta, bo na Gorjancih gorska hitrostna avtomobilistična dirka, na kateri se bo 70 tekmovalcev pomerilo za točke evropskega prvenstva, pokala FIA Challenge in za slovensko državno prvenstvo. Zaradi tekmovanja bo v soboto od 9. do 20. ure in v nedeljo od 6. do 21. ure za ves promet zaprta cesta Novo mesto-Metlika čez Gorjance na odseku med Težko vodo in Vahto. Obvoz za osebna in tovorna vozila bo urejen iz ljubljanske in zagrebške smeri čez Novo mesto, Bršljin, Stražo, Sotesko po partizanski magistrali do Semiča in naprej čez Črnomelj proti Metliki in Karlovcu v obeh smereh. V kolikor bo organizatorjem uspelo hitreje izprazniti cesto in omogočiti nemoten promet, bo cesta odprta že pred predvidenim časom. Več o dirki na športni strani.

Minister Gaber pa nič

Če je po eni strani država zelo neusmiljena pri pobiranju na desetine različnih dajatev in davščin, gre denar od nje le stežka. Obrtna zadruga Hrast je ustavila obnovo gimnazijske stavbe, ker razen nekaj drobiža ob začetku del ni dobila še nič od po pogodbi zagotovljenega denarja. Minister za šolstvo in šport očitke zavrača z nesprejetim proračunom, dolenjski osmošolci pa so se začeli gimnazije izogibati kot hudič križa. Le kdo si želi, da bi se kot berač potikal po tujih učilnicah, sedel v klopi šele popoldne in se vračal domov pozno zvečer ter bil prikrajšan za športno vzgojo in vse izvenšolske dejavnosti.

Ob vsem tem je najlažje skomigniti z rameni in se izgovarjati na vlado, ki ni pripravila proračuna. V tej isti vladi sedi tudi minister, ki kot ostali ves čas dobiva plačo, čeprav še ni proračuna. Marsikatera podobna investicija v Ljubljani teče brez težav in to ne glede na proračun. Kje so torej vzroki za to, da se bodo novomeški gimnazijci najbrž še lep čas potikali naokrog po mestu? Iščemo jih lahko tudi v nesposobnosti domačih politikov, med katerimi je morda premalo nekdanjih gimnazijcev.

V naši državi ni dovolj, da ti nekaj pripada. Če nisi dovolj močan, nadležen, glasen ali zvit, te bodo hitro prikrajšali tudi za tisto, kar so še tako slavnostno obljubili in podpisali. Pa ni gimnazija edini novomeški spomenik nesposobnosti dobiti od države tisto, kar ti pripada - osnovna šola v Mrzli dolini je že nekaj let zgrajena le do temeljev, telovadnica ob srednješolskem centru ima sicer betonski skelet in streho, pod njo pa še očitno dolgo ne bo nič, vrsta osnovnih šol že leta čaka na prizidek ali posodobitev. Minister Gaber pa nič.

IGOR VIDMAR

EKOLOŠKI TABOR SOCIALDEMOKRATSKE MLADINE

KOČEVJE - V soboto se je v Podstenah v Kočevskem Rogu začel 10-dnevni mednarodni ekološki tabor Rog 97, ki ga pripravlja socialdemokratska mladina Slovenije. Tabora se udeležuje tudi 38 mladincev iz Bavarske. Prebivalci bodo v Podstenah, po Kočevskem Rogu bodo imeli vrsto strokovnih izletov in predavanj. Pripravili bodo tudi ustvarjalne delavnice.

VREME

Proti koncu tedna bo vreme vse lepše, možnost neviht pa vse manjša.

VSE VEČ SAMOMOROV

KRŠKO - V Posavju narašča število samomorov. Če so jih na UNZ Krško lani v polletju zabeležili 6, si je v prvem polletju letos življenje vzelo kar 19 ljudi, kar je več kot lani v celem letu. 14 oseb si je življenje vzelo z obesa. Policisti so poleg samomorov letos v polletju obravnavali 8 poskusov samomora, lani v enakem obdobju pa 2.

V SPOMIN NA ALPINISTA - Ob prvi obletnici tragične smrti novomeškega alpinista in himalajca Vanje Furlana sta Planinsko društvo Novo mesto in Mestna občina Novo mesto v petek, 15. avgusta, pripravila prvi spominski pohod Vanje Furlana na Gorjance. Ob tej priložnosti sta novomeški župan Franci Koncilija in Vanjin oče Tone Furlan (na sliki) pred planinskim domom na Gosposidični svečano odkrila njegovo skulpturo, ki jo je izdelala akademska kiparka Dragica Čadež Lapajne. Slovesnosti na Gosposidični se je udeležila množica planincev in Vanjinih alpinističnih prijateljev iz vse Slovenije, med drugimi tudi njegov splezalec Tomaž Humar, s katerim sta lani po prvenstveni smeri premagala 6828 m visoko goro Ama Dablam, kar so v Franciji proglasili za alpinistični dosežek leta in za kar sta dobila zlati cepin. (Foto: I. Vidmar)

Podaljšati porodniško?

Da je Slovencev iz leta v leto manj in da smo vse starejši, je žal resnica. Lani se je rodilo 18.788 otrok, leta 1976 na primer pa smo v naši državi imeli preko 30 tisoč rojstev, zato so pri nas že dalj časa prisotna razmišljanja, kako povečati slovensko rodnost. K temu je usmerjen tudi aneks h koalicijski pogodbi, ki predvideva postopno podaljšanje porodniškega dopusta za tri mesece, ob aneksu pa se zastavlja vrsta vprašanj in pomislekov, ki kažejo, da je očitno nekaterim bolj za nabiranje predvredilnih točk kot za ukrepe, ki bi dejansko delali v prid družin, saj je očitno podaljšanje porodniške edini trenutno domiselni vladni ukrep. Močno namreč bodejo dejstva, da je med brezposelnimi do 26 let več kot dve tretjini žensk, saj se nežnejšega spola delodajalci prav zaradi možne zanositve raje elegantno izognejo, da ima veliko številno mladih družin neurejene stanovanjske razmere, da bi veljalo razmisliti tudi o dodatnem očetovskem dopustu ob rojstvu otroka, da znašajo najnižja nadomestila vsega skupaj 19 tisočakov, hkrati pa se pojavlja tudi težnja, da bi višino nadomestil ob podaljšanju porodniške oklestili za petino. Razlogov za temeljit razmislek je torej več kot dovolj. In kaj o podaljšanju porodniške menijo naši bralci?

ZVONKA JAMNIK, vzgojiteljica iz Pristave pri Šentjerneju: "Kot vzgojiteljica vidim, da bi bilo predvsem za otroke zelo dobro, ko bi matere imele vsaj dvoletno porodniško. Se pa zavedam, da je podaljšanje porodniške povezano tudi z materialnim stanjem države. Sicer pa menim, da to ne bi pripomoglo k večji rodnosti, saj na načrtovanje otrok vpliva še marsikaj drugega."

NATAŠA ZORKO, ekonomski tehnik s Trebeža pri Brežicah: "Z morebitnim podaljšanjem porodniškega dopusta bi gotovo največ pridobil otrok, ki v prvih letih svojega življenja bolj kot vse drugo potrebuje stalno prisotnost matere. Toda ta mora vedeti, da jo bo delovno mesto čakalo tudi po izteku porodniške, saj ni malo primerov, ko matere ravno zaradi otroka izgubijo službo."

SUZANA STANOJEVIČ, študentka ruščine na filozofski fakulteti v Ljubljani, doma v Boštanju: "Menim, da bi daljša porodniška precej prispevala k povečanju natalitete, predvsem pa bi materam oziroma obema staršema roditeljema omogočila, da bi otroku nudila največ v najbolj občutljivem obdobju. Država bi morala poskrbeti, da matere ne bi bile potem na slabšem pri zaposlovanju, kot so sedaj."

DARINKA KLAVŽAR, vzgojiteljica, zaposlena v vrtcu v Dolenji vasi: "Zaradi predragih otroških oblačil in ostalega postajajo starši pri načrtovanju števila otrok vse bolj preračunljivi. Podaljšanje porodniškega dopusta bi bilo dobrodošlo, matere pa naj se same odločijo, koliko časa bodo ostale doma. Vsekakor same nudijo otroku neprimerno več kot jasli, ki so le rešitev v sili."

ANDREJA BLAŽIČ, delavka v Kolinski Mirni, doma na Mirni: "Sem za 3-letno porodniško, ker bi se matere lahko tako bolj posvetile vzgoji svojih otrok in bi to še utrdilo družinska razmerja. Jaz sem imela pri hčeri 7 mesecev, pri sinu pa 11 mesecev porodniške in se ne morem ravno pritoževati, da ne bi skušala narediti vse za zdrave otrok in da ne bi imela podpore partnerja, pa vendar..."

MARTINA ŽNIDARŠIČ, zaposlena v Iskri Semič: "Podpiram daljšo porodniško, na primer 15 mesecev. Sama sem imela dvojčici, porodniška pa je bila le 8 mesecev. Ker sta bili nedonošeni, sem potem v službi tri leta lahko delala 4 ure na dan. Gotovo se morajo matere čim več ukvarjati z otroki, ko so majhni, ker se to ne da nikoli več nadoknaditi."

ANICA MATKOVIČ, iz Črnomlja, trenutno na čakanju: "Podaljšanje porodniške se mi zdi za matere v redu, seveda sploh, če nimajo urejenega varstva otrok. Vprašanje pa je, kako bi to sprejeli delodajalci in ali bi matere po na primer 15 mesecih porodniške še čakalo delovno mesto. Sama imam eno hčerko, pa je bilo vseeno dovolj skrbni."

ANDREJA BABIČ, uslužbenka iz Dobrepolja: "Dolžina porodniške ne bi smela biti zacementirana, ampak naj bo določen le njen najdaljši možni čas trajanja, ženske pa naj se odločijo, koliko je bodo izkoristile. Ker nas je vedno manj, bi bila priporočljiva daljša porodniška. Ker nekatere ženske ne žele izgubiti stika s stroko, so za krajšo porodniško, kar je tudi treba razumeti."

VESNA ŽAGAR, prodajalka v Osilnici: "Sama s tem sicer nimam izkušenj, prijateljica pa mi je povedala, da je ob rojstvu otroka izkoristila le šest mesecev porodniškega dopusta. Nekateri na lastno željo, nekateri pa na pritisk delodajalcev ne izkoristijo cele porodniške. Če bo porodniška tri leta, naj bi dali možnost ženskam samim, koliko je žele izkoristiti."

Mednarodni tabor mladih prostovoljcev

V Fazanu okrog 50 mladih iz treh držav

NOVO MESTO - Med 23. in 31. avgustom bo v počitniškem domu v Fazanu v Luciji potekal tretji mednarodni tabor, ki se ga bo udeležilo več kot 50 mladih. Svoje izkušnje bodo izmenjali in se družili mladi prostovoljci iz novomeške občine, begunci iz Novega mesta ter gosti iz novomeških partnerskih občin Vilafranca del Penedes ter Bihač. Življenje v taboru se bo odvijalo v okviru kreativnih delavnic: likovne, literarne, dramske, novinarske, športne in video pod vodstvom novomeških študentov in zunanjih strokovnih sodelavcev. Zanimivi bodo tudi glasbeni večeri, na katerih se bodo predstavile različne kulture in tradicije.

1. VSESLOVENSKI MLADINSKI TABOR TUDI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Mladi krščanski demokrati z različnih krajev Slovenije bodo za zadnji teden počitnic letos prvič pripravili Vseslovenski mladinski tabor 97. V pripravah sodelujejo mladi iz cele Slovenije, tabor pa se bo začel v petek, 22. avgusta, ko bo iz Ljubljane odpeljal poseben avtobus mladih, ki bodo obiskali nekatere slovenske regije in tam pripravili posebne prireditve za mlade, zaključna prireditev pa bo na Ptuj. Tabor bo potekal deset dni, v tem času bodo obiskali približno 20 slovenskih občin in njihove župane, podjetja ter razne ustanove. V Novem mestu se bodo v torek, 26. avgusta, srečali s predstavniki občine, obiskali bodo Društvo novomeških študentov, pripravili okroglo mizo o velodromu, si ogledali frančiškanski samostan, zvečer pa bodo na ploščadi Novega trga pripravili koncert z zabavno glasbeno skupino Kingston.

7. SREČANJE PLANINCEV NA GORJANCIH

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi planince na tradicionalno, že 7. srečanje planincev na Gorjancih, ki bo v nedeljo, 7. septembra, ob 11. uri pri planinskem domu na Gospičični. Vodniki PZS in PD Novo mesto bodo udeležence vodili peš iz Novega mesta ob 7. uri od Agroservisa v Žabji vasi. Iz Gabrja letos posebnega vodenja ne bo, bo pa iz Novega mesta v Gabrje ob 8. uri odpeljal avtobus brezplačno, nazaj pa ob 18. uri. Ustavil bo tudi na vseh avtobusnih postajah ob cesti v Gabrje, kjer bodo stali planinci. Odhod pohodnikov iz Žabje vasi ob 7. uri in avtobusa ob 8. uri bodo lahko ujeli tudi planinci, ki bodo v Novo mesto prispeli z vlakom. Ob 11. uri bo na Gospičični krajša prireditev.

DOLGČAS PREGANJAJO Z IGRO - Mladi begunci, ki bodo jeseni sedli v šolske klopi, med počitnicami najraje igrjo karte. (Foto: D. Ž.)

Novoles na Dvoru zaprl tovarno

Proizvodnja s stroji se seli v Stražo - Kaj bo s sedanjimi prostori

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU - Dobrih 23 let je na Dvoru delovala Novolesova tovarna pod različnimi imeni. Začelo se je z Mizarstvom Dvor, ki je bilo ustanovljeno po drugi svetovni vojni, v letu 1973/74 pa ga je prevzelo podjetje Novoles.

V teh prostorih so pričeli izdelovati stilno pohištvo, pozneje pa so prešli na gugalnike, kolonialne in moderne stole. V letu 1990 je bilo ustanovljeno invalidsko podjetje Ergo s sedežem v Straži, na Dvoru pa je imela proizvodnjo. Prvi direktor tega podjetja je bil Marjan Grabnar, kasneje pa so bili direktorji tega podjetja še Stane Bukovec, Brane Peterlin in Franci Strojnik.

Od leta 1990 so na vodstvo in delavce Erga nenehno pritiskali,

In kaj bo s sedanjimi prostori? Kulturno društvo Dvor si že več let prizadeva pridobiti prostor za hrambo bogate dediščine železarskih predmetov. Tudi zbirka Marjana Marinca, ki jo je darovala ga. Mara Šindič, je že več kot leto "spravljena" v skladišču. Nesporno je, da kraj vse to nujno potrebuje, toda še najnujnejša so delovna mesta, če hoče kraj gospodarsko živeti naprej.

tako po podpisu kreditne pogodbe, kot po spremembi imena in nenazadnje tudi po selitvi družbe Dvor na lokacijo v Stražo. Temu se je nekaj časa izvrstno upirala sindikalna organizacija, ki je nasprotovala tudi zamenjavi direktorja Bukovca. Sindikat delavcev sta vodila tudi Slavko A. Medle in Ludvik Kocmut ter se borila za zaščito delavcev in dragocenih delovnih mest v Suhu krajini. Teh je bilo po letu 1974 v Suhu krajini in na Dvoru kar nekaj. Tovarna gugalnikov Dvor je štela v

najboljših časih (od 1980. do 1988. leta) do 160 delavcev, tovarna Ergo pa je zaposlovala od 60 do 42 delavcev. Nekoč bogat kraj ima danes sicer več obrtnih delavnic in trgovin, ki pa ne zaposlujejo dosti ljudi.

Izguba tovarne je zato velika škoda za kraj in tudi za novo krajevno skupnost. Dodati velja, da je podjetje Novoles vsa leta podpiralo kulturno in drugo javno življenje na Dvoru in v celi Suhu krajini. Vrsta cest, vodovodov, avtobusno postajališče, obnova dvorane, nakup čolnov, vse je bilo narejeno ali kupljeno s pomočjo te tovarne, tudi z žulji prebivalcev

Suhe krajine. Te dni, ko so stroji že postaljeni v novi proizvodni dvorani v Straži, se bo tudi večina delavcev vozila tja. Pridružili se bodo vsem tistim, ki se že vozijo v Stražo, Novo mesto, Ivančno Gorico, Ljubljano.

Res škoda, da ima Suha krajina vsak dan manj delovnih mest. Tudi na to so opozorili delavci pred časom tedanjega ministrice za pravosodje Meto Zupančič in sedanjega gospodarskega ministra Metoda Dragonjo, ki je bil na razgovoru v tovarni.

S. MIRTIC

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ŽALOSTEN KONEC - Tovarnjaki so med kolektivnim dopustom vozili stroje z Dvora. (Foto: S. M.)

Šli bi domov, ko bi imeli kam

Večini ubežnikov iz BiH podaljšan status začasnega begunca do konca aprila 1998

NOVO MESTO - Po 31. juliju je moralo približno tisoč začasnih beguncev iz Bosanske federacije, ki jim slovenska vlada ni podaljšala statusa začasnega bivanja, zapustiti Slovenijo, nekaj več kot pet tisoč pa je takšnih, ki bodo lahko iz človekoljubnih ali drugih razlogov ostali še nekaj časa v Sloveniji. Iz zbirnega centra Dijaški dom v Novem mestu je po uredbi vlade odšlo 17 beguncev, 196-im pa je država podaljšala dovoljenje za bivanje do 30. aprila oz. 30. junija prihodnje leto.

"V dogovoru z Upravno enoto Novo mesto (po novem status beguncem ne podaljšuje več Rdeči križ oz. Urad za priseljevanje in begunce) smo kljub dopustniškemu času izpeljali dobro akcijo, v kateri so morali vsi begunci, ki jim je bilo začasno zatočišče podaljšano, vložiti obrazec za pridobitev zatočišča v Sloveniji. Tisti, ki jim je potekla veljavnost začasnih begunskih kartončkov, so tako v potni list dobili žig z datumom prenehanja veljave," je povedal vodja Zbirnega centra Janez Dolenc. Pregnanci bodo tako lahko še nekaj časa ostali v Novem mestu. Tisti, ki so ohranili status začasnega begunca, imajo čas za vrnitev do 30. aprila prihodnje leto, do 30. junija pa bodo v Sloveniji lahko tudi begunci, ki jim je bil status podaljšan zaradi humanitarnih ali drugih razlogov.

V šestletnem obdobju je Zbirni center nudil začasen dom 506-im beguncem. Ob nenehnem odhajanju enih in prihajanju novih se je danes to število zmanjšalo na 196. Samo letos jih je odšlo 37, s tem, da je center ob zadnjem dvomesečnem zapiranju šestih slovenskih begunskih centrov sprejel nekaj novih beguncev. Sla-

ba polovica pregnancev v centru izhaja iz Republike srbske in čeprav si silno želijo vrnitve domov, jim nihče ne daje zagotovila in odgovora, kdaj bo to možno.

Življenje v centru je spet steklo po starih tirih. Jeseni bo prag slovenske osnovne šole že tretje leto prestopilo 45 mladih beguncev, ki so se v tem času naučili presenetljivo dobro govoriti slovensko in se v šolskih klopih dobro izkažejo. Čeprav so bivalne

razmere v centru dobre, dobivajo begunci v zadnjem času vedno manj humanitarne pomoči od drugod. Tako je organizacija iz Milana, ki je redno na dva meseca pripeljala predvsem razna higienska sredstva, čistila in približke v hrani, svojo človekoljubno pomoč preusmerila v BiH. "Stroške bivanja in prehrane imamo pokrite s strani države, vse ostalo pa so zagotovili nekateri donatorji. Žal je ta oblika pomoči usahnila, tako da smo prejšnji teden sklenili dogovor z belgijsko humanitarno organizacijo, ki nam bo oktobra pripeljala nekaj osnovnih življenjskih potrebščin," pravi Janez Dolenc.

D. ŽAGAR

Mariborsko pismo
Zagrozili z zasedbo križišča
Gostinci usmerjajo reko turizma k sebi

MARIBOR - V teh avgustovskih dneh je na mednarodnem mejnem prehodu na slovensko-avstrijski meji v Šentilju zopet tako živahno kakor v zlatih časih slovenskega turizma, ko še ni bilo vojne na Balkanu. Ob zadnjem koncu tedna je mejo prestopilo okoli 90 tisoč domačih in tujih turistov in drugih potnikov.

Kljub temu pa gostinstvo-turistični delavci v mestu in njegovi okolici niso nič kaj zadovoljni. Konec lanskega leta so namreč odprli avtocesto od Šentilja do Pesnice po Dobrenjski dolini, od te doline do južne vpadnice v Maribor pa vodi hitra cesta, ki je bila zgrajena že pred desetletjem. Tako se kolone turistov valijo mimo Šentilja, Pesnice in Maribora, zato ob stari magistralni cesti samevajo

tudi številni gostinski lokali. Še pred leti so se mnogi Mariborčani in z njimi vred tudi gostinstvo-turistični delavci pritoževali, češ da se bodo zadušili v prometu, če država ne bo poskrbela za izgradnjo avtocest. Sedaj, ko se je tranzitni promet preselil na novo avtocesto oziroma na hitro cesto, pa tarnajo, češ da so njihovi lokali prazni. Zaradi tega gostinci ob stari magistralni cesti od Maribora do Šentilja terjajo, da bi na križišče na začetku avtoceste v Dobrenjski dolini ponovno namestili table, ki bi tuje turiste vabile na staro magistrarno cesto. Ker se pristojni niso zgnanili, so gostinci na omenjenem križišču kar sami namestili table, ki voznike obveščajo, da lahko pridejo v Avstrijo tudi po stari vijugasti in slabo vzdrževani cesti, ob kateri pa so gostinski lokali. Gostinci so zagrozili, da bodo zasedli križišče, če bodo pristojni omenjene table odstranili.

Pregovor pravi, da je vsako zlo za nekaj dobro. Morda bodo reke turistov, ki se valijo mimo Maribora, strezile vse pristojne, da bodo do naslednje sezone izboljšali turistično ponudbo mesta in kaj več storili tudi za turistično promocijo, ki je bila doslej močno zanemarjena.

TOMAŽ KŠELA

LUČKE - Na stavbi Agencije za plačilni promet v Kandiji še danes visijo lučke od noveletne okrasitve. Vprašanje je, ali so jih tam pozabili ali pa v skrbi za zmanjšanje stroškov pustili, da jih pred novim letom ne bo treba ponovno obešati. Ali pa so tam še kot ostanek rajne SDK. Morda pa se bo komu kaj posvetilo...

CUNJE - Novomeški Glavni trg postaja nekaj takega, kar je za Trst Ponte Rosso. Ne bo dolgo, ko bodo sredi več kot 600 let starega mesta, na najlepšem in največjem mestnem trgu na Kranjskem, samo še - cunje. Že tako in tako prevladujejo trgovinice s tekstilno robo, sedaj pa je slišati, da bodo zaprli še najstarejšo in najbolj priljubljeno delikatesno trgovino in v njenih prostorih odprli še eno trgovino s konfekcijo. Kaj pa pečeni piščanci gospe Pavle, najboljše mesnina med Gorjanci in Karavankami?

PLAKATI - Obiskovalci Šentjernejskega pokopališča so med najbolj obveščeni občani. Prav na vsakem drevesu pred pokopališčem visi vsaj en plakat, naj vabi na tabor SLS, v šolo za voznike ali na gasilsko veselico.

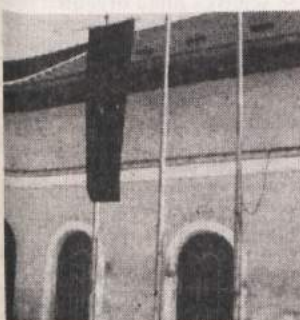
MOTIV - (Uvoženi) novomeški klošar si je že v prejšnjih časih prostor pred trgovino na Glavnem trgu izbral za svoj performans. Sedaj ko je prostor preuredila Nova Ljubljanska banka, se je zanj spremenilo le to, da je prej svojo predstavo izvajal na teracnih ploščah, sedaj pa na marmorju. Najprej možak brez poslušalca, potem pa s spanjem nabira novih moči. Utrujen klošar je tudi priljubljen fotografski motiv. Blagor mu, ki se spočije.

Ena gospa je rekla, da očitno nihče iz slovenske vlade ni končal novomeške gimnazije. To je opazno tako na gimnaziji kot v vladi.

Suhokranjski drobiž

CEVI ZA NOVO KANALIZACIJO - V Žužemberku so v ulici Vrta in Jurčičevi ulici že položene prve cevi za novo kanalizacijo, prav tako so zamenjane vodovodne cevi in na novo položen asfalt v ulici Vrta. Jurčičeva ulica pa bo asfaltirana te dni. Dela na kanalizaciji in vodovodu financira Komunala, medtem ko bodo krajanji plačali prispevek priključkov na novo kanalizacijo. Za novi asfalt pa so prispevali občani in krajevna skupnost Žužemberk.

SIMBOLIKA - Črna zastava, ki je te dni visela na pol droga pri tovarni Novoles na Dvoru, pomeni simbolično smrt tovarne, ki je celih 23 let živela in delala za ta kraj. Novoles se je žal preselil na drugo lokacijo v Stražo. Dal je kruha mnogim Suhokranjcem, čeprav v določenih obdobjih tudi težko zasluženege. Direktorji, ki so vodili tovarno vsa leta, so v mnogočem pripomogli tudi k razvoju kraja. To so bili Peter Drenik, Andrej Zavišek, Stane Bukovec, Brane Peterlin in Franc Strojnik.

S. M.

79. ROJSTNI DAN HMEJLNIŠKEGA BARONA PHILIPPA WAMBOLTA - Philipp Wambolt, edini še živeči od sedmih otrok zadnjega hmelnjiškega barona Philippa Huga Wambolta, je prejšnji teden praznoval 79. rojstni dan. Philipp se je začel vračati na Hmeljnik že v petdesetih letih, odkar pa je Slovenija samostojna, preživi s svojo ženo Christo v Sloveniji, predvsem pa na Dolenjskem, celo poletje. Rad se druži z ljudmi, zato ima veliko prijateljev in znancev po celi Sloveniji, še posebej pa rad obišče Jagodnik, bližnji hmelnjiški zaselek, ki ga spominja na njegovo otroštvo na Hmeljniku. Prejšnji petek je Philipp z ženo Christo povabil na praznovanje svojega rojstnega dne v začano domovanje v Črešnjicah pri Otočcu svoje znance in prijatelje iz cele Slovenije, med njimi pa je bila skoraj polovica Jagodničanov. Vsi skupaj so mu zaželeli še veliko zdravja in prijetnih dni na Dolenjskem. (Foto: J. Dornič)

LOVSKI ROGISTI - Pod okriljem Zveze lovskih družin Novo mesto že vrsto let uspešno delujejo novomeški rogisti, ki jih vodi Stane Jerman iz Škocjana. Rogisti, ki izvajajo dela tujih in domačih skladateljev, od teh zlasti skladbe Jožeta Grleca, nastopajo na lovskih svečanostih, otvoritvah lovskih koč in lovskih razstav, na akademijah in praznovanjih pomembnih jubilejev članov lovske bratovščine. Nekoč so rog uporabljali za medsebojno sporazumevanje in prenos pošte, danes pa je koncertno glasbilo. Lovski rogisti so del ljudskega izročila, kulturno poslanstvo lovcev, ki so nekoč pomogli preživeti ljudskega rodu. In v bližajoči se jeseni se bodo v temnih gozdovih ponovno oglasili lovski rogovi, ki bodo lovce pozvali na skupne brakade. Na fotografiji: Kvintet lovskih rogistov ZLD Novo mesto. (B. Avbar)

ŠENTJERNEJČANI NA FINALNIH IGRAH BREZ MEJA - V času Jernejevega bo v Lizboni na Portugalskem šentjernejska ekipa zastopala Slovenijo na finalnih igrah brez meja, saj je od vseh slovenskih ekip zbrala največ, 80, točk. V Lizbono je ekipa skupaj z županom Francem Hudoklinom odpotovala v sredo, v petek bo ekipo sprejel lizbonski župan, v soboto bo finalno snemanje, vrnili pa se bodo v nedeljo. Minuli tork zvečer je šentjernejsko turistično društvo za ekipo pripravilo poslovilno srečanje. V sredo je iz Šentjerneja na Portugalsko odpotoval tudi avtobus navijačev. Žal je morala ekipa ves denar za na pot zbrati sama s pomočjo pokroviteljev, saj jim država ni bila pripravljena dati niti tolarja. Največji pokrovitelj šentjernejske ekipe je Pionir, d.d., iz Krškega, potem Nova Ljubljanska banka iz Novega mesta, novomeška Krka in še številni drugi. Na fotografiji je ekipa na ponedeljkovi tiskovni konferenci. (Foto: J. Dornič)

Spomladi se bodo lotili križišča

Rekonstrukcija šentjernejskega križišča bo drugo leto najzahtevnejši projekt šentjernejske občine - Uredili lastništvo zemljišč za gradnjo Krkine tovarne

ŠENTJERNEJ - Ob občinskem prazniku sta župan Franc Hudoklin in njegov svetovalec Milan Jakše na novinarski konferenci predstavila, kaj so v občini pred kratkim postorili, kaj jih še čaka in kje se kaj zatika. Med projekti, ki se jih bodo v Šentjerneju lotili v prihodnje, pa prav gotovo izstopa rekonstrukcija šentjernejskega križišča, ki bo zajela tudi obnovo in ureditev celotne infrastrukture od šentjernejske osnovne šole do teniških igrišč na drugem koncu Šentjerneja in bo zato tudi velik finančni zalogaj. Sedaj pripravljajo dokumentacijo, z deli pa naj bi začeli drugo leto spomladi.

Pri obnovah in posodobitvah se pogosto pojavijo dodatna nepredvidena dela, ki zahtevajo dodaten denar, kot npr. pri rekonstrukciji regionalne ceste na Dol. Mokrem polju, kjer bi Šentjernejski potrebovali še dodatnih 16 milijonov tolarjev. Sicer pa je rekonstrukcija križišča na Dol. Mokrem polju zaključena. Uredili so križišče, pločnike, javno razsvetljavo in avtobusna postajališča, kar je stalo 52 milijonov tolarjev, država pa je prispevala manj kot petino vsega denarja. Zaključili so tudi z deli v Dol. Stari vasi, kjer so zgradili most in regulirali Lačni potok,

poleg tega pa so uredili tudi pločnik, javno razsvetljavo in 200 m ceste. Za to pa so porabili 27,5 milijona tolarjev. Poteka tudi obnova vodovodnega omrežja Gor. Vrhpolje - Šmarje.

V Šentjerneju bi radi čim prej pridobili prostorske planske dokumente, ki so trenutno v recenziji na Uradu za prostorsko planiranje. Zaključili so tudi projekt digitalnega katastrskega načrta. V okviru projekta Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi, ki poteka že drugo leto, so pripravili več predavanj. Na področju kmetijstva bi radi preko razpisov mini-

Standard s Pionirjevimi bremenami

Pionir Standard, največja gradbena firma na našem koncu, je od propadlega GIP Pionir prevzela 700 ljudi in težka bremena - Tožbe stečajne upraviteljice - Redne plače

NOVO MESTO - Po neslavnem in bolečem propadu GIP Pionir gradbeno dejavnost te nekdanj mogočne in uspešne novomeške firme nadaljuje Pionir Standard, nekdanja Pionirjeva družba, ki se je prej ukvarjala z gostinsko in namestitveno dejavnostjo. Družbo Pionir Standard so pred dvema letoma kupili na licitaciji, njeni novi lastniki pa so: Krka z okoli 11 odst., 17-odst. lastnik je Zarja, 7 odst. ima banka SKB, drobnih delničarji, se pravi zaposleni, imajo nekaj več kot 39 odst., ostalo, dobrih 26 odst., pa je v lasti predsednika uprave te firme Franca Papeža in njegove žene.

"Ko smo pošteno kupili to firmo, 3-krat so opravili cenitev, je bilo v Pionirju Standardu zaposlenih 50 ljudi, ukvarjali pa so se z gostinsko dejavnostjo, navezano izključno na GIP Pionir, ki je propadel in od katerega smo potem mi prevzeli 700 ljudi," je povedal Papež. Za teh 700 ljudi, ki so jih sprejeli v redno delovno razmerje za nedoločen čas, jim je leta 1995 ministrstvo za delo obljubilo 90 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev iz sklada za odpiranje in ohranjanje delovnih mest. "Dobili smo pa vsega 10 milijonov, in to šele novembra lani," pravi Papež. Danes je Pionir Standard kljub vsemu največja gradbena firma v regiji, zaposluje pa 400 ljudi; "manjko" ne gre na račun odpuščanj, ampak gre v glavnem za naravno fluktuacijo. "Kljub težavam smo kupili tretjino novega Pionirjevega samskega doma, da imajo naši delavci kje stanovati." Med gradbenimi delavci na gradbišču je velika večina tujcev, delavcev iz Bosne, od katerih jih je večina v Pionirju že dolga leta in imajo v glavnem tudi stalna delovna dovoljenja.

Pionir Standard je začel delati s tremi velikimi bremenami, ki jih je prevzel od GIP Pionir. Prvo je bila nova novomeška porodnišnica. "Mirno lahko trdim, da porodnišnica še danes ne bi bila končana, če je ne bi prevzela naša firma," je prepričan Papež. Po osnovni pogodbi je bilo takrat za 173 milijonov tolarjev del, a je 30 odst.

avansa GIP Pionir že zdavnaj "pojedel" za plače. Podobno je bilo pri gradnji nove policijske postaje v Novem mestu. Tako hudo, če ne še huje, je bilo tudi pri urejanju Seidlove ceste. GIP Pi-

Franc Papež

onir se je pogodil za 150 milijonov tolarjev, ko je stvar prevzel Pionir Standard, je bilo opravljenih 20 odst. del, zapravljenega pa 120 milijonov tolarjev ali 80 odst. vsega denarja. "Če ne bi dela in vsega bremena prevzeli mi, bi bila cesta še danes razrita!" se ne da Papež.

Sicer pa je bil to način dela v zadnjem času GIP Pionir. Tako so na primer prevzeli gradnjo bolnišnice v Sibiriji v vrednosti 23 milijonov dolarjev, dobili so 7 milijonov dolarjev avansa, kar je bilo 3 mesece za plače, pa na gradbišče še ni stopil niti en delavec. V Albaniji pa so na nekem gradbišču delali ne samo zastoj, ampak so milijon mark še dali.

Podkapitaliziranih pogodb, ki jih je Pionir Standard nasledil od GIP Pionir, je bilo za 505 milijonov tolarjev. "Ko smo na licitaciji kupili od Pionirja strojno opremo, smo potem to kompenzirali," pravi Papež. Sedaj pa je stečajna upraviteljica GIP Pionir vložila tožbe za plačilo te opreme, češ da zakon ne dovoljuje kompenzacij.

Sedaj ima Pionir Standard kar precej dela. Delajo v Novem mestu (knjižnica, gimnazija, policijska postaja), v Metliki gradijo stanovanjski blok za prodajo na trgu, v Ivančni Gorici delajo v Ljvarju, veliko in uspešno delajo v Ljubljani. "Naše gradbene zmogljivosti so zasedene, problem pa je s plasiranjem gradbene mehanizacije, ki nas je stala 365 milijonov tolarjev in bi seveda želeli, da bi bila bolj izkoriščena."

Nekaj pa je gotovo: zaposleni v Pionirju Standardu vseskozi redno dobivajo plačo, ki povprečno znaša okoli 100 tisočakov bruto.

A. BARTELJ

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Dimnikar z računalnikom

Dimnikarstvo Mihelčič zaposluje kar 35 ljudi - Ob klasičnem orodju še aparat za 15.000 nemških mark

NOVO MESTO - Tudi dimnikar danes ni več, kar je včasih bil - možak v črni obleki, od saj črnega obraza, ki je s preprostim orodjem hodil od hiše do hiše in ometal dimnike. Dimnikarska uniforma je še vedno črna, tudi dimnik vam še omete, a saje posesa s posebnim sesalcem, potem pa z aparatom, ki stane 15.000 nemških mark, izmeri dimne pline in svetuje, kako je treba nastaviti gorilnik pri peči centralne kurjave. In tudi peš ne hodijo več današnji dimnikarji, ampak se vozijo z avtomobili. Še vedno pa velja, da dimnikar prinaša srečo. In tudi vera, da se ti ob srečanju z dimnikarjem izpolni želja, če se primeš za gumb, ni zamrla. Toda kaj, ko je dimnikarja vse težje srečati na cesti. So tudi zato časi manj srečni in se nam želje ne izpolnjujejo?

"Dimnikar mora v vsako hišo v svojem rajonu priti dvakrat na leto, če kurijo s kurilnim oljem ali s plinom, pa je dovolj en obisk na leto," pravi Marjan Mihelčič s Težke vode, lastnik dimnikarskega podjetja. Da dimnikarstvo res ni več, kar je včasih bilo, kaže tudi Mihelčičevo podjetje. Včasih je dimnikarski mojster sam ali s pomočnikom hodil naokoli, danes pa Mihelčič zaposluje kar 35 ljudi. "Na območju nekdanje novomeške občine, se pravi v sedanjih občinah Novo mesto, Šentjernej in Škocjan, nas dela 5 zasebnih dimnikarjev," je povedal Mihelčič, ki se s to dejavnostjo kot zasebnik ukvarja že več kot 10 let, prej pa je delal na Zavodu za požarno varnost. Njegov rajon sega od Rateža do Uršnih sel, pripada pa mu tudi stari del Novega mesta. "Naša naloga je pregledovanje in čiščenje dimnovodnih, kurilnih in prezračevalnih naprav ter meritve dimnih emisij, kot to določa zakon o dimnikarski službi." Danes dimnikarja ni treba klicati. Mihelčič ima kataster, preden pride določena hiša na vrsto, pošlje obvestilo. "Vse imamo v računalniku, danes tudi v

dimnikarstvu ne gre brez računalnika." Če pa stranka sama pokliče, Mihelčičevega dimnikarja tudi ni treba dolgo čakati. "Če nas pokličejo do sedmih zjutraj, preden gremo na teren, pridemo še isti dan, sicer pa naslednji," pravi. V Mihelčičevem rajonu je tudi Revoz in prav tam imajo veliko dela, saj morajo biti njihove velike in številne peči, ki jih kurijo s plinom, vedno v najboljšem stanju.

Mihelčičevi delavci se po terenu vozijo z avti. "S kolesom danes ne opraviš nič, kaj šele peš, zato imam kar 7 avtomobilov. Čeprav dimnikar tudi

Marjan Mihelčič

danes še vedno uporablja klasično orodje, pa je zlasti s prehodom na plin tako imenovane črnege dela vse manj." Kljub temu pa je težko dobiti dimnikarja ali mladega fanta, ki bi se hotel izučiti tega poklica. "Sola je v Mariboru in jaz bi takoj stpendiral enega ali dva, pa ju ne morem dobiti," pravi mojster Mihelčič, ki se je te obrti izučil v Črnomlju. Od starih časov je ostala tudi navada, da ob novem letu dimnikar svojim strankam prinese koledar. "Za naslednje leto jih že imam," se pohvali in se ob tem spomni, kako je kot vajenc dobil koledarje in pri tem dobil več napitnine, kot je znašala njegova celoletna vajeniška nagrada.

A. B.

J. DORNIČ

Razvili nov prapor

PGD Štrekljavec povabilo
še 15 društev

ŠTREKLJEVEC - Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Štrekljavec, ki deluje od leta 1935, je v soboto, 16. avgusta, popoldne pred gasilskim domom pripravilo svečano razvitje novega, tretjega prapora. Slovesnosti, na kateri je zbrane nagovoril predsednik društva Edvard Sodja, so se poleg domačih gasilcev udeležili še gasilci 15 društev iz semiške in črnomaljske občine ter iz pobratenege društva Ljubljana - Stožice ter Zgornjih Pirnic.

Prvi prapor, ki je nekaj posebnega in je sedaj na ogled v semiškem muzeju, je društvo razvilo kmalu po ustanovitvi leta 1938. Od leta 1965 do letos pa so štrekljevski gasilci imeli drugi prapor. PGD Štrekljavec, ki obsega področje 6 okoliških vasi in šteje okrog 218 članov, zelo dobro deluje. Sodja, ki je predsednik društva drugo leto, je poudaril, da imajo za to največ zaslug Tone Malnarič, ki je od leta 1975 začel aktivno delati z mladimi in to uspešno počne še naprej, pa Alojz Vidmar in Ivan Ramuta. Leta 1980 jim je s skupnimi močmi in s prostovoljnimi delom uspelo zgraditi nov gasilski dom, načrtov in dela pa je še vedno veliko.

Društvo se lahko pohvali z močno člansko ekipo, ki je zadnja leta zelo uspešna na različnih tekmovanjih. Lani so bili državni prvaki v Celju, peto leto se udeležujejo gasilske olimpiade v Berlinu, letos na Danskem itd. To soboto gredo na tekmovanje v Hajdoše pri Ptuju, zadnje avgustovsko soboto pa jih čaka tekmovanje na Kamencah.

L. M.

IZLET SEMIŠKIH
VINOGRADNIKOV

SEMIČ - Društvo vinogradnikov Bele krajine, podružnica Semič, vabi svoje člane v soboto, 30. avgusta, na izlet v Vipavo in Goriška brda. Prijave do 27. avgusta zbira Kmetijska zadruga železnina Semič in samopostrežna trgovina Kašča v Semiču.

ZAHVALA VSEM ZA POMOČ - Boris Raztresen (pred mikrofonom) je v svojem govornem prispevku zahvaloval poleg vsem 18 obrtnikom, tako iz Bele krajine kot iz Maribora, Bovca, Ljubljane, Prekmurja in Trebnjega, izrekel še metliški županu, voditelju prireditve, Društvu kmečkih žena iz Gribej in Adlešič, Kmetijski svetovalni službi, nastopajočim in vsem ostalim. Objubil pa je že peto obletnico prireditve Platno, pesem, pisanice. (Foto: L. M.)

Zavedanje preteklosti znak napredka

Domačija Raztresen že četrtri pripravila prireditev Platno, pesem, pisanice - Sejem domače obrti, razstava grafik, jedi in vin - Slavnostni govornik metliški župan

JANKOVIČI - Turistični domačiji Raztresen v Jankovičih pri Adlešičih je v petek, 15. avgusta, že četrto leto zapored uspelo pripraviti pestro poletno popoldne. V okviru prireditve Platno, pesem, pisanice je bil od 15. ure naprej možen ogled sejma domače obrti, na katerem je sodelovalo 18 obrtnikov, zanimiva je bila razstava grafik belokranjskih hiš, mnoge pa je privabila razstava jedi, kruha, peciva in belokranjskih vin. Osrednja prireditev, ki jo je z obilico humorja povezoval Toni Gašperič, in na kateri je bil kot vedno do sedaj slavnostni govornik metliški župan Branko Matkovič, se je pričela ob 18. uri.

Glavni namen prireditve, ki jo pripravlja Boris Raztresen, je ohranjanje starih običajev, da bi ljudje še poznali opravila, povezana s pridelavo in predelavo lanu ter tkanje domačega platna. "Danes je opredelitev za predelavo lanu lahko le zavestna odločitev zaradi popestritve turistične ponudbe. Tako srečamo tudi tu, na

Elba Pico in
Zijah Sokolović
zvečer na gradu

Ob dežju v domu

METLIKA - Konec tega tedna bosta v okviru mednarodnih metliških poletnih prireditev Pridi zvečer na grad zanimivi predstavi. V petek prihaja v goste atraktivni španski kvartet s pevko Elbo Pico, ki bo gledalcem predstavila argentinski tango. Pevka Elba Pico je pričela svojo pevsko kariero 1969. leta, doslej pa je nastopala že domala po vsej Evropi, Argentini in ZDA. Danes jo poznajo v svetu kot eno najboljših pevk te temperamentne glasbene zvrsti in prava škoda bi bila zamuditi njen nastop, ki se bo pričel ob 21. uri.

Naslednji dan, v soboto, 23. avgusta, pa bo nastopil na metliškem grajskem dvorišču Sarajevčan Zijah Sokolović z monodramo Igralec je igralec... je igralec. Gre za uspešnico, ki je bila premierno uprizorjena 30. marca 1978. leta v Sarajevu in je odlejš doživela že več kot 1400 ponovitev. Poleg njega jo je igralo še dvanajst drugih igralcev na vseh koncih sveta. Predstava je sprožila salve smeha in že naslednji trenutek zamišljenost ter otožnost na Dunaju, v Parizu, Berlinu, Varšavi, Sidneju, Zürichu in še marsikje pa bo gotovo tako tudi v Metliki. Gledališki kritik pariškega radia Montmartre je povedal: "Zijah Sokolović - avtor - in Zijah Sokolović - igralec - sta hudičev par." Predstava bo ob 21. uri, vstopnina bo 700 tolarjev, če pa bo ta večer slučajno deževalo, bo treba priti v kulturni dom.

T. G.

LETNA SKUPŠČINA

SINJI VRH - TD Sinji Vrh vabi v nedeljo, 24. avgusta, ob 10. uri na redno letno skupščino društva, ki bo v parku Kal pri Sinjem Vrh.

Prijeten večer z igralcema in pevcem

Matjaž Rus je vodil pogovor z znanimi Slovenci: Poldetom Bibičem, Vesno Jevnikar in Robertom Magnificom - V soboto prišli na račun ljubitelji črnske duhovne glasbe

METLIKA - Prava popestritev v glavnem glasbenih dogodkov v okviru metliških prireditev Pridi zvečer na grad je bilo petkovo srečanje z znanimi Slovenci, ki so v pogovoru z Matjažem Rusom o sebi razkrili drugačno podobo, kot si jo mnogi ustvarimo iz njihovega javnega delovanja. Vsi trije gostje so bili namreč "ljudje z odra", in sicer: dramska igralka Polde Bibič in Vesna Jevnikar ter glasbenik Roberto Magnifico.

Povedali so, da so bili veseli povabila v Metliko, saj so skorajd vsi trije tako ali drugače povezani z Belo krajino: Magnificova družina ima tukaj korenine in tudi mnoge njegove pesmi so povezane z deželno ob Kolpi (na primer Pastirče); Jevnikarjevo, ki je doma iz Kranja, so za Belo krajino navdušili prijatelji v Ljubljani in ima tu že dlje časa vikend; Bibič, ki je s štajerskega konca, pa pogosteje zahaja na Dolenjsko. Zanimivo je bilo prisluhniti, kako so se odločili za svoje poklice. Magnifico si je želel postati igralec, toda ugotovil je, da sebe najlažje predstavi kot pevec in ker, kot je dejal, nihče ni hotel peti njegovih

pesmi, se je tega lotil sam - glede na mnoga priznanja in navdušenje ljudi uspešno. Jevnikarjeva je sicer že od nekdaj imela željo po nastopanju, pa vendarle je bolj po naključju postala igralka. Povedala je, da čeprav ima za sabo že nekaj dobro odigranih vlog, ostaja njena najbolj "zvezdniška" vloga v filmu Sreča na vrhovi. Bibič, ki je bil na AGRFT v Ljubljani njen profesor, si je želel postati pisatelj in se je v tem poskušal že mlad - leta 1987 je izšlo njegovo delo Igralec - toda v igralskem poklicu je našel srečo in zadovoljstvo.

Gostje so se strinjali, da so nagrade sicer dobrodošle, čeprav

nanje hitro pozabiš, saj je treba delati naprej, pa tudi pri mnogih ostalih domiselnih Rusovih vprašanjih so se dobro znašli in v prijatnem klepetu med številnimi obiskovalci, ki so se zaradi dežja že na začetku prireditve z grajskega dvorišča preselili v Ganglovo razstavišče, večkrat povzročili smeh. Še posebej pa so navdušili, ko so se ob koncu predstavili na poseben način: kako drugače kot igralca z igranjem in pevec s petjem.

V soboto, 16. avgusta, je v cerkvi Pri treh farah zvečer nastopil vokalni kvartet "7+" iz Izole, ki ga vodi Bruno Petvar. Tudi na sobotnem koncertu so pokazali svoj širok repertoar črnskih duhovnih pesmi, jaza in priredb skladb znanega ameriškega kvarteta Manhatta transfer, pozabili pa niso tudi na priredbe slovenskih narodnih pesmi in zborovsko glasbo.

L. M.

TEKMOVANJE IN
DRUŽABNO SREČANJE

OTOVEC - Društvo kmečkih žena Črnomelj in Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabita v nedeljo, 24. avgusta, ob 14. uri na Otovec na ogled tekmovanja v spravi koruze - udeležilo se ga bo sedem društev - in na srečanje članic Društev kmečkih žena Bele krajine.

PRIMORSKI OBISK

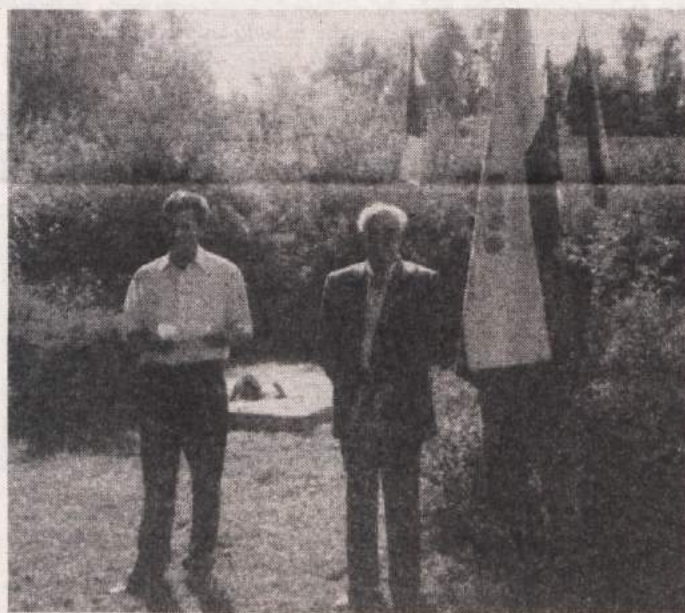
ČRNOMELJ - Predstavniki pokrajinskega odbora DeSUS južne Primorske so obiskali Belo krajino in izmenjali stališča s predstavniki občinskih odborov Bele krajine. Ugotovili so, da ugled stranke raste, še posebej med upokojenci in invalidi, ravno tako pa narašča tudi število. Negativno so ocenili aktivnosti stranke in njenih poslancev v Državnem zboru RS, ker DeSUS ne obravnava kot enakopravnega partnerja. Predstavniki s Primorske so obiskali pomembne belokranjske kraje in si ogledali kulturne in naravne znamenitosti.

VOKALNO-
INSTRUMENTALNI
KVARTET

ČRNOMELJ - ZKO Črnomelj vabi danes, v četrtek, 21. avgusta, ob 20.30 v atrij gradu na tretji večer v okviru prireditev Poletje v Črnomlju. Nastopil bo vokalno-instrumentalni kvartet, katerega člani so študentje glasbe iz Bele krajine: Kristina Oberžan (saksofon), Peter Jakša (jazz kitara) in študenta glasbene pedagogike Judita Ilenič in Tone Grahek. Predstavili se bodo z izborom različnih zvrsti glasbe: popevke izpred dvajsetih, tridesetih let, jazz standardi, zabavna glasba, slovenske popevke in belokranjske ljudske pesmi.

PRIJETNI SOGOVORNIKI - Vsi trije petkovi gostje (od leve proti desni) Polde Bibič, Vesna Jevnikar in Roberto Magnifico so radi klepetali z voditeljem večera Matjažem Rusom (na desni). (Foto: L. M.)

POČASTILI KRAJEVNI PRAZNIK - Prejšnji teden so krajani Črnomlja s spominsko slovesnostjo pri železniškem nadvozu v Vranovičih v velikem številu počastili svoj krajevni praznik. Po uvodnem nagovoru predsednika KS Črnomelj Pavla Strugarja je spregovoril predsednik mestne organizacije ZB Rade Vrlinič, ki je obudil spomine na dogodke pred 56. leti, ko je bila pripravljena večja akcija belokranjskih partizanov. Govornik je poudaril, da žal že drugo leto praznujemo brez spomenika, ki so ga nasilno odstranili. Podobno se je zgodilo pred kratkim v KS Sinji Vrh, kjer so neznanci razbili spominsko ploščo v vasi Damelj. V kulturnem programu je sodeloval moški pevski zbor pod vodstvom Franceta Milčeka in recitatorji. (J. D., foto: J. Hartman)

V ČREŠNJEVCU SO VESELI NOVEGA KRIŽA - Praznik Marijinega vnebovzeta so vaščani Črešnjevca praznovali več kot primerno: poleg blagoslovitve novega ostrejša nad vežico pri cerkvi sv. Marije vnebovzete sredi vasi stoji novo božje znamenje. Župnik iz Starega trga ob Kolpi Jože Pavlakovič (na sliki) je sam izdelal lesen križ z Jezusom ter ga v petek, 15. avgusta, skupaj z vaščani blagoslovil. Križ je v vasi nekoč že bil, po vojni pa je bil uničen. "Želeli smo si novega, ker ima skorajd vsaka vas svoje obeležje, zato smo hvalični g. Pavlakoviču, da nam je pri tem pomagal," se je zahvalil ključar Jože Stariha, ki je tudi eden od pobudnikov in glavnih organizatorjev obnove ostrejša pri cerkvi. (Foto: L. Murn)

METLIŠKO KOPALIŠČE MED KOPALNO SEZONO ni samevalo, čeprav bi o kakšni posebni gneči težko govorili. Kampirancev ni bilo, na lepem obkolpsem prostoru so se zadrževali tisti, ki se jim pač ni dalo odpeljati na Primostek, v Podzemelj, Dragoše ali kam drugam. Uživanci v mirnih večerih so pristajali na metliško kopališče, ko je sonce zašlo za kočevske hribe in se tam naužili slemenja reke ter hladnih pijač, ki jim jih je nudil Braco Nuhi, fant, ki je za letošnjo sezono vzel v najem kopališko restavracijo.

VEČER METLIŠKEGA AMATERSKEGA FILMA je bil menda najboljše obiskana predstava letošnjega mednarodnega poletnega kulturnega dogajanja Pridi zvečer na grad, kar je člane prireditvenega odbora že spravilo k razmišljanju, da bi kazalo drugo leto uvrstiti v program še več domačih izdelkov. Pa ne samo filmskih. Občinstvo se bo lahko izprilo in potrdilo trditve, da rado vidi na odru domačine, 30. avgusta, ko bodo na grajskem dvorišču nastopili tamburaši folklorne skupine Ivan Navratil.

SKUPINA FANTOV S KRASINCA grozi, da bo napisala odprto pismo slovenski javnosti, češ da Dolenjski list julija in avgusta preveč poroča o kulturnem dogajanju v metliški občini. "Tudi o nas kmetih bi lahko nakracali besedo ali dve!" so prepričani in se prično hvaliti s krompirji, debelimi kot buče, s telički, ki se rojevajo z dvema glavama, ter s koruznimi storži, ki so tako veliki, da ne gredo v vreče. Samohvala privre iz njihovih ust največkrat pri Veselicih v Podzemlju ali pri Kapušinu na Krasincu.

Črnomaljski drobir

TRETJA, NE, ČETRTRA PRIREDITEV - Kot je že tradicija pri prireditvi Platno, pesem, pisanice, je na sicer črnomaljskem ozemlju kot slavnostni govornik nastopil metliški župan - črnomaljski se je opravičil, ker je "na slabem glasu". V svojem govoru, ki je kar (pre)množno spominjal na lanskega, je dejal, da letos prireditev pripravljajo tretjič. Pravilno bi bilo: četrtič.

BORISOVA OČALA BREZ ENEGA STEKLA - Voditelj zgoraj omenjene prireditve Toni Gašperič je zelo zanimivo predstavil organizatorja Borisa Raztresena. Dejal je, da ga bomo prepoznali po belem klobučku, črni bradi s kitko, beli obleki, čevlji, ki niso iz Peka in po očalih z enim steklom. Menda je Boris dejal, da na oko, kjer očala nimajo stekla, veliko bolje vidi. Torej je jasno, zakaj se stekla poslužuje vsaj na enem delu očal - sicer bi videl preveč, to pa dostikrat ni dobro. Razumeli pa ga bomo tudi, ko bo nosil očala z obema stekli.

JANKOVIČI V RIBNICI - Sejma v Jankovičih se je udeležilo 18 obrtnikov. Čeprav so prišli iz različnih koncev Slovenije, so vsi našli pot do domačije Raztresen. Razen zakonca Šajd, ki sta se izgubila in sta Jankoviče iskala v Ribnici. No, z zamudo sta tudi onadva prišla do zaželjenega cilja, je pa jasno, da marsikdo ne pozna tega zanimivega dela naše dežele in ga bo spoznal prav preko omenjene prireditve.

Semiške tropine

NAJVEČKRATNIKAMOR - Od vseh treh belokranjskih občin le semiška nima organiziranih posebnih poletnih prireditev. Pa saj ji tega niti ni treba. Semičani si lahko dolge poletne večere popestrijo z obiskom dogodkov v okviru prireditev Poletje v Črnomlju in Pridi zvečer na grad, največkrat pa ostanejo kar lepo doma.

ŠTREKLJEVEC SREDIŠČE DOGAJANJA - Čeprav v semiški občini vlada pravo poletno mrtvilo in lenobnost, pa to ne bi mogli reči za vaško skupnost Štrekljavec, ki je prejšnji konec tedna poskrbela za dva, sicer ne ravno vedelodogodka, pa vendarle: blagoslovitev križa in razvitje gasilskega prapora. Štrekljavec je tako prejšnji teden predstavljal središče dogajanja v semiški občini.

NUDISTI NA PRIMOSTKU - Na morju ni nič posebnega, če kopalci uživajo v vodi in na soncu brez vseh krpic na sebi. Malo drugače pa je, če se to zgodi na manjših kopališčih, na primer v kampih. Prejšnji teden je bilo tako pogumnih nekaj obiskovalcev Kolpe na metliškem kopališču Primostek. Šli so se nudiste in zanimivo - bolj nerodno je bilo ostalim ljubiteljem Kolpe, ki so bili v kopalkah, kot pa tistim brez-

Revna KS Kostel

Vse večje naložbe izvajajo
javna podjetja

VAS - FARA - Krajevna skupnost Kostel dobi iz proračuna kočevske občine le okoli 70 tisoč tolarjev na mesec. Skupaj s stroški zimskega pluzenja bo občina za Kostel letos namenila okoli 15 milijonov tolarjev. Z denarjem, ki ga dobijo iz proračuna, lahko zato le malo naredijo, kljub temu pa na njihovem območju letos poteka kar nekaj večjih investicij. Financirajo jih Elektro Kočevje, Hydrovod in Telekom.

Ena največjih letošnjih naložb je obnova električnega daljnovo-oda, ki bo odslej speljal v zemelji, pomembna investicija pa je tudi gradnja vodovoda v Žagi. Dokončujejo tudi analize vodnih virov za vasi Kuželj in Laze, kjer je predvidena izgradnja novega vodovoda, medtem ko za vasi Poden in Pado-vo predvidevajo priključitev na vodovod Oskrt, vasi Zapuže, Rajše, Selo, Lipovec in Vimolj pa nameravajo priključiti na osrednji vodovod Kaptol - Kostel. Za od Kočevja odmaknjene in redko poseljene vasi je pomembna tudi zagotovitev novih telefonskih priključkov in ustreznega televizijskega signala ter signala za mobilne telefone. Nove telefonske priključke bodo letos dobile vasi Zapuže, Rajše, Selo, Lipovec, Podstene in Suhor, kar zadeva televizijski signal pa sta Telekom in Elektro Kočevje prav pred kratkim že obnovila TV pretvornik v Kuželju, ki pokriva vasi Kuželj, Laze in Gladloko.

Krajevna skupnost, ki skrbi za popravilo in nasipavanje makedamskih cest, namerava letos z občinskim proračunskim denarjem asfaltirati vsaj del lokalne ceste Potok-Planina ter izvesti zemeljska dela za postavitev mrliške vežice na pokopališču pri Fari, za katero so projekti že narejeni. Ob tem načrtujejo opraviti tudi dela na opornem zidu ter razrešiti problem upravljanja s pokopališči, ki naj bi jih prevzela v upravljanje Komunala Kočevje. Glede želje krajanov, da bi zgradili mrliške vežice tudi v Banjaloki in pri sv. Štefanu, pa še proučujejo možnosti, da bi jo lahko uresničili.

M. L. S.

Preučujejo ponudbe

Kmalu bo znano, kdo bo
prevažal v svet potnike z
območja Roba

VELIKE LAŠČE - Prebivalci Roba in okolice se pritožujejo, ker nimajo avtobusne zveze s svetom, medtem ko jo imata Turjak in Velike Lašče (kjer sta bila do osamosvojitve občine Velike Lašče prav tako sedeža krajevnih skupnosti kot v Robu) vsaj enkrat na uro avtobus, če ne celo pogosteje. Tako prebivalci tega območja ne morejo razumeti, da nimajo avtobusna niti enkrat na dan.

Pri županu Velikih Lašč Milanu Tekavcu smo zvedeli, da Rob nimava avtobusne zveze predvsem zato, ker avtobusna podjetja niso pripravljena voziti z avtobusom po makadamski cesti. Asfaltirati bi bilo treba le še 4,2 km ceste, od tega 3,3 km v velikolaški občini in 900 m v sosednji občini Ig. Ta odsek bi že bil asfaltiran, a temu nasprotuje le en občan, ki ne da soglasja za asfaltiranje dobrih 500 m dolgega odseka ob meji svoje posesti. Kljub temu pa so razpisali natečaj za oddajo prevoza potnikov za območje Roba.

Prispele ponudbe so že odprli in zdaj jih preučujejo.

J. P.

MAKEDONEC PRI VITRI

CERKNICA, VELIKE LAŠČE - Te dni je na enomesečnem obisku v Sloveniji predstavnik ekološkega gibanja mladih iz Makedonije Štefan Bužarovski. Obiskal je tudi cerkniško Vitro, kjer so ga seznanili s svojim programom Dežela suhe robe, v katerega je vključena tudi zahodna Dolenjska.

A. K.

Osilniški nadev

IZDELOVALI BODO SUHE ROŽE - Zdaj izdeluje suhe rože iz krep papirja le Danica Švab iz Bosiljve Loke. Zdaj pa bodo iz naslova CRPOV dobili v občini nekaj denarja, da bo ta izdelovalka naučila delati rože še mlajše. Gre tako rekoč za ljudsko obrt, ki ne bi smela izumreti. Z njo bodo popestrili domačo turistično ponudbo, saj takih rož ne izdeluje nihče več daleč naokoli.

PETER KLEPEC PRESE-LJEN - Kip Petra Klepca, ki je doslej stal na domačiji Janeza Goršeta v Mirtovičih, ob mostu, ki vodi preko meje na Hrvaško, so pred dnevi končno le prestavili k sv. Ani, kjer je meja občin Osilnica in Kočevje. V Mirtovičih so kip postavili, ko še ni bilo obkoljske ceste po slovenski obali Kolpe in ko je bila občina Osilnica še del občine Kočevje, se pravi njena krajevna skupnost. Tudi Peter Klepec se mora prilagoditi novim časom. Zaradi odselitve Petra Klepca je najbolj žaloval njegov najbližji sosed upokojenec Janez Gorše.

Novi vodja Avsec obljublja nove izboljšave

Organizacijske spremembe
v poslovni enoti zadruga

LOŠKI POTOK - Vodja poslovne enote Kmetijsko-gozdarske zadruge Ribnica v Loškem Potoku je postal Jože Avsec, ki je do sedaj delal v Dragi, kjer je poslovanje ukinjeno tako, da sedanja PE pokriva celotno občino Loški Potok. Tudi delovni čas poslovanja je nekoliko spremenjen. Posluje v ponedeljek, torek in sredo, ostale dneve pa vodja enote dela za področje občine Osilnica. Izplačilni dan še naprej ostaja četrtek. Svetovalno službo, ki spada pod Kmetijski zavod Ljubljana, pa še naprej vodi inž. Janko Debeljak.

Kot pravi Jože Avsec, ki je do sedaj vodil pospeševalno službo in prodajo v Dragi, bodo na Hribu v Loškem Potoku kmalu začeli preurejati nekdanji lokal Delikatosa, ki jo je Mercator zaprl, v trgovino z reprodukcijskim materialom in seveda rezervnimi deli, po katere morajo sedaj kmetje in mali pridelovalci najmanj v Ribnico, v kakšno sosednjo občino ali celo v Ljubljano.

Ko bo začela poslovati trgovina, se bo tako vsaj delno uresničila želja tudi tistim, ki si žele lastno zadrugo, ki bi bila sodeč po obsegu sedanje- ga poslovanja dokaj tvegana naložba, še posebej, ker so poslovni prostori sedanje poslovne enote v Loškem Potoku zelo slabi in potrebni večje naložbe ali celo spremembe lokacije.

A. KOŠMERL

Mirtovski šratelj:

"Te dni je naval turistov v osilniško občino tak, da se župan in gostinec Anton Kováč kot nekoč Aškerc v pesmi sprajuje: "Joj kam bi (jih) del?"

DOBRODOŠLI V OBČINI VELIKE LAŠČE - S takimi tablami so opremili ceste, ki vodijo v občino Velike Lašče. Izdelal jih je Miro Škrli iz Turjaka. Na njej je knjiga in v njej napis ABC, ki predstavlja bogato kulturno zgodovino te občine in začetek slovenske pisane besede (Primož Trubar); konjska vprega pomeni, da so se Lašče razvijale v trg ob pomembnih trgovskih poteh, spodnji del pa predstavlja še njive in travnike ter urejen podeželski prostor. Vse to so bistvene značilnosti občine Velike Lašče. (Foto: J. Primc)

Asfalt do najbolj oddaljenih vasi

Župna Anton Jakopič: "Zavrtnjena prošnja za sofinanciranje kanalizacije"

DOBREPOLJE - V občini Dobropolje poleti ne načrtujejo nobene občinske seje, ampak le izvajanje sprejetih sklepov občinskega sveta in načrta predvsem komunalnih pa tudi drugih del za letos. Poletno delo in naloge je predstavil župan Anton Jakopič.

Te dni zaključujejo asfaltiranje cestnih odsekov do najbolj oddaljenih vasi v občini. Tako sta v Dobropolju dobili asfalt vasi Vodice in Hočevje, v Strugah pa Tržič in Tisovec. Na območju Strug, kjer plačujejo samoprisepek za ceste, letos med najbolj oddaljenimi vasi ni prišla na vrsto le vas Rapljevo, ki bo dobila asfalt prihodnje leto. Seveda bo potrebno potegniti tisto asfalt še do nekaterih drugih vasi, ki pa ne sodijo med najbolj oddaljene.

Občina je zaprosila državo za sofinanciranje gradnje kanalizacije

za območje Dobropolja. Te dni je prišel odgovor, da republiškega denarja ne bo. Občina bo z lastnim denarjem letos financirala gradnjo dela kanalizacije od Bruhanje vasi (kjer bo stala osrednja čistilna naprava) proti Podgorici. Kasneje bodo nadaljevali z gradnjo kanalizacije proti občinskemu središču Vidmu. Gradnja čistilne naprave in kanalizacije za Dobropolje pa je še posebno pomembna za območje Žužemberka, ki je zdaj še v novomeški občini, kmalu pa naj bi bila tu samostojna občina Žužemberk. Odpadne vode z

Teletina Zlato zrno tudi v Kočevju

M - KG Kočevje se je pridružil Poslovni skupnosti Zlato zrno - Vključiti bodo poskušali tudi druge kočevske in ribniške rejce, gostince in trgovce - Licenčni program

KOČEVJE - V Mercatorju - Kmetijskem gospodarstvu Kočevje so že pred tremi leti pričeli s pitanjem telet, kot ga danes predpisuje tehnologija za doseg slovenske blagovne znamke Zlato zrno. Zaradi prezahtevnega projekta za tedaj še pri tem v slovenskem prostoru osamljeno podjetje so svoje pionirsko delo na tem področju prekinili. Letos pa so ponovno pričeli s t.i. vzrejo teletine Zlato zrno oziroma "vzrejo telet na večjo težo" po kriterijih Poslovne skupnosti Zlato zrno.

Za uvedbo licenčnega programa Zlato zrno na svojih pitališčih, v kavno-predelovalnem obratu, svojih mesnicah, hotelu Valentin in drugih svojih gostiščih so se v M - KG Kočevje dokončno odločili po nedavni predstavitvi strokovno-poslovnega kroga slovenske blagovne znamke za teletino Zlato zrno. Od njive do mize, ki so jo v hotelu Valentin v Kočevju pripravili: Poslovno združenje prehrane Slovenije - GIZ, Poslovna skupnost Zlato zrno in M - KG Kočevje. Ob tem so imele članice Poslovne skupnosti Zlato zrno svojo 11. redno sejo, na kateri se je M - KG priglasi kot novi član in nosilec njenih licenc. Udeleženci predstavitve, ki je bila namenjena rejcem, predelovalcem, trgovcem, gostincem in predstavnikom kočevske in ribniške občine, pa so lahko tudi poskusili jedi z jedilnikov Zlato zrno.

Ob proučevanju možnosti za razširitev sodelovanja pri tem nacionalnem projektu, katerega na-

men je poiskati boljše rešitve za prirajo domače teletine, so se po sprejeti odločitvi, da M - KG uvede licenčni program Zlato zrno, dogovorili tudi, da bo ta v svoj poslovno-strokovni krog Zlato zrno skušal vključiti tudi druge rejce, zadruga, gostince in trgovce z območja kočevske in sosednje

KAKO NAJ VAM POVEM KDO SEM?

RIBNICA - Saša Mlakar, nadarjena Ribničanka, ki študira v Ameriki, se bo pred odhodom čez lužo predstavila na prireditvi v ribniškem gradu jutri ob 20. uri. Poleg nje bodo na večeru glasbe, poezije in plesa nastopili še: Marjana Benčina, Alenka Mlakar, Diana Drobnič-Gorenc, Andraž Hribar, Žiga Bižal in Samo Križaj.

ribniške občine, k sodelovanju pa bo pritegnil tudi blagovnico Nama in Gostinsko podjetje Ljubljana. Vse zainteresirane za sodelovanje bodo obiskali predstavniki članov-pokroviteljev Poslovne skupnosti Zlato zrno in jim ponudili dolgoročno pogodbeno oskrbo s svojimi dodatki k jedem in z drugimi storitvami, ki naj bi bile sestavni del celostne gostinske ponudbe pod licenčno oznako Zlato zrno. Po vzoru že izvedenega mednarodnega projekta na Dolenjskem pa bosta župana kočevske in ribniške občine, kot so se na predstavitvi dogovorili, ta projekt vključila v program celostnega urejanja podeželja in turistične ponudbe kočevsko-ribniške doline.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GASILSKA VESELICA NA TRAVI

TRAVA - Društvo ima bogato tradicijo, a se žal težko kosa z ostalimi gasilskimi društvi, saj je na Travi iz leta v leto manj ljudi. Kljub temu pa pogumno opravljajo gasilske obveznosti. Za 23. avgust pripravljajo veliko veselico.

GASILSKI VETERANI V RIBNICI

RIBNICA - Zelo dejavni člani Gasilskega društva Ribnica bodo 30. avgusta gostili gasilce veterane iz vse Slovenije. Tekmovanja, ki se bodo ob 14. uri začela pred gasilskim domom, se lahko udeležijo gasilci, stari nad 50 let in gasilke starejše od 45 let. Družabnega srečanja in veselice v popoldanskem urah se seveda lahko udeležijo tudi mlajši. Za tekmovanje se lahko prijavi predsednik GD Matjažu Virantu, tel. (061) 861-411 (dopolodne, podjetje Inles) in 862-280 (popoldne).

RAZPEVANA DOBREPOLJSKA DOLINA

DOBREPOLJE - Tudi dobropoljski župan in nekaj svetnikov so dejavni v domačih pevskih zborih. V občini veliko pozornost posvečajo kulturi in zgodovini kraja, ki je predstavljena v posebnem zborniku. Maja so posneli kaseto in zgoščenko, na kateri prepevajo vse kulturne skupine iz občine Godba Dobropolje, MPZ Rafko Fabiani, MPZ Struge, oktet Dobropolje, Zagoriški fantje, vokalna skupina Mavrica, otroški pevski zbor Dobropolje-Struge, en harmonikaš, Jože Zajc na citrah in učenci glasbene šole.

PRIHODNJE LETO ČISTILNA NAPRAVA

VELIKE LAŠČE - Tudi v velikolaški občini so se lotili načrtne urejanja okoljevarstvenih težav. Pomemben korak so storili s sklepom o gradnji ekološke čistilne naprave za naselje Velike Lašče, v katerem živi okoli tisoč prebivalcev. Lani so izdelali študijo in posnetek stanja, letos so izbrali tip čistilne naprave. Ob obisku sejma Eko v Celju so se odločili za biološko čistilno napravo podjetja Biotehna iz Kranja. Predsednik občinskega sveta Peter Indihar je dejal, da naj ne bi bilo težav pri iskanju lokacije za napravo, za katero bodo letos pridobili vso potrebno dokumentacijo, gradili pa prihodnje leto.

PREPOZNO

FARA - Vodstvo osnovne šole Fara in kočevska občinska uprava z javnim obvestilom na oglasnih deskah želita zvedeti, če so starši in učenci osnovne šole zainteresirani za šolanje na tej osnovni šoli. Kajti zmogljivosti te stavbe so veliko večje, kot pa je učencev v šolskem okolju te šole. V tem informativnem razpisu zagotavljajo reden prevoz do šole in po potrebi tudi varstvo. Ob tem se zastavlja vprašanje, zakaj je bila dovoljena gradnja tako velike šole. Mnogi starši v Kočevju in okolici, menijo, da je nesmiselno šolanje učencev na tako oddaljeni šoli.

VSI SO PRIHAJALI...

MULJAVA, DOBREPOLJE - Na Muljavi je bil med počitnicami otroški ekstempore. Na njem so sodelovali učenci vseh okoliških osnovnih šol, ki so nekaj sodile v občino Grosuplje. Le učencev iz Dobropolja ni bilo, je pa zato bila iz dobropoljske občine voditeljica te slikarske prireditve.

P.C

EKSTEMPORE V DOBREPOLJU

DOBREPOLJE - V soboto, 30. avgusta, se bo v Dobropolju zbralo okoli 30 slovenskih slikarjev, ki bodo samo ta dan upodabljali Dobropolje in Dobropolje na svojih platnih. Ze zvečer bodo ustvarjena dela razstavili v občinski sejni dvorani na Vidmu. Razstava bo trajala mesec dni. Na njeni otvoritvi bo izveden kulturni program, na katerem bo brala svoja dela tudi pesnica Mihaela Zajc. Ekstempore in razstavo organizira Likovna sekcija pri KUD Dobropolje.

območja Dobropolja se zdaj tekajo v potok Globočec pri Zagradcu, kjer je zajetje za suhkranjski vodovod.

Kmalu bodo vrtali tudi pri Kompoljah, kjer bodo iskali nov vir pitne vode. Zdaj se občina Dobropolje oskrbuje s pitno vodo z Roba na območju občine Velike Lašče. Vode pa občasno zmanjkujze. Zato so najprej načrtovali izdelavo nove vrtnice pri Robu, hidrogeologi pa so ugotovili, da je na območju Kompolj sestavina tal dolomitska in na takih tleh je običajno najboljša pitna voda. S poizkusnim vrtnjem bo izvajalec začel takoj, ko bo dokončal z vrtnjem v Čateških toplicah.

J. PRIMC

Prejeli le dobro desetino lanskih vlog za štipendije

Kandidati za štipendije imajo rok 5. septembra

SEVNICA - Do sredine avgusta so v Posavju prejeli le 290 vlog dijakov za pridobitev republiške štipendije, kar je komaj 12 odstotkov od lanskih skupno več kot 3000 vlog. Andrej Mihelin, vodja oddelka za štipendiranje, z Republiškega zavoda za štipendiranje, območne enote Sevnica, nas je zato naprosil, da bi pozvali kandidate, ki morajo zahtevano dokumentacijo za pridobitev štipendije predložiti najpozneje do 5. septembra, naj vendar pohitijo s prošnjami na uradih za delo v Brezicah, Krškem in Sevnici. Študentje imajo zadnji rok 30. septembra. S tem bi se se izognili nepotrebnim gnečim in dolgemu čakanju ter hitrejši obdelavi podatkov. Mihelin je povedal, da je bilo tudi letos zelo malo vlog po pošti, pa še te so bile zvečinoma pomanjkljive, zato je bolje, da se kandidati zglasijo na uradu osebnosti, da bi sprotili razčistilo morebitne nejasnosti. Dijaki in študentje zaprosijo za štipendijo na območju upravne enote stalnega bivališča. Srednje šole bodo potrdilo o vpisu izdale šele v začetku septembra, zato tega na zavodu oziroma uradih za delo lahko pogrešajo. Aktivnih štipendistov v šolskem letu 1996/97 je bilo v Posavju 1636, in sicer 669 v breziški, 886 v krški in 681 v sevniški občini.

Bistvene novosti pri uveljavljanju pravice do republiške štipendije za šolsko leto 1997/98 so, da jo lahko pridobijo tudi izredni študenti, če niso zaposleni ali prijavljeni na Zavodu kot iskalci za zaposlitev, nadalje za podiplomski študij, za študij v tujini pa lahko dobijo štipendijo samo Zoisovi štipendisti. Po novem se med dohodke družine štejejo tudi dohodki od opravljanja občasnih del dijakov in študentov preko študentskega servisa, če presega 51 odstotkov povprečne plače v Sloveniji. Za kmete oziroma za kmečke otroke je ugodnejše, ker se je zmanjšal faktor za proračun katastrskega dohodka lani 7,48, letos 1,81). Odpravljena pa je možnost pridobitve republiške štipendije na podlagi mnenja Centra za socialno delo o izredno težkih razmerah v družini. Prednost pri pridobitvi republiške štipendije imajo po novem štipendisti s posebnimi potrebami zaradi težje funkcijske prizadetosti (invalidi). P. P.

S kumaricami tudi ni pravega "krompirja"!

BREZOVICA PRI MIRNI - Letošnja izjemna letina kumaric je prej zagrenila, kot pa razveselila večje pridelovalce vrtnin v trebanjski občini, saj ne vedo, kam z rekordnim pridelkom. Med temi obupanci je tudi 45-letni Dušan Hegler iz Brezovice pri Mirni, ki mu je trebanjska zadruga po besedah njenega direktorja inž. Ludvika Jermana sicer odkupila 2.039 kg kumaric, a kaj ko jih je skoraj toliko ostalo na njivah. Hegler pravi, da bo večina pridelka zgnila, nekaj pa ga bodo dali živini. Hegler se spominja, da je imel pisno pogodbo le v začetku, pred 10 leti, ko je bil še Marjan Uhan iz Rodin organizator proizvodnje pri zadrugi. Zatem je papir zamenjal ustni dogovor o odkupu z vodjem zadrugne enote. V Kolinski in z delom pri privatnikih je Hegler nabral 22 let delovne dobe, zadnja leta pa je v veliki meri odvisen od 20 tisočakov socialne podpore za dve osebi in od kmetovanja na koščku zemlje.

Dana Rugej iz Brezovice, ki je prodala več kot 800 kg kumaric prve kakovosti, okrog 500 kg pa jih je ostalo na njivi, je povedala, da tako kot Hegler sodelujejo z zadrugo že vrsto let tudi številni drugi zelenjadarji. Rugeja s 40 tisočaki pokojnine in 16.000 tolarji od socialne za strežnino možu invalidu (brez noge) tudi le stežka "zvozi" s temi fičniki do konca meseca... P. P.

KUMARE ZA ŽIVINO - Dušan Hegler bo teh okrog 500 kg kumaric pokrmil živini, če ne bodo prej gnile. Hegler meni, da je do velikih presežkov kumaric prišlo tudi, ker so veliki "gruntarji" iz okoliških vasi opustili krompir in se začeli ukvarjati s kumaricami. Toda tudi s temi očitno ni prave sreče (Foto: P. Perc)

Šola je na dovolj trdnih temeljih

Podjetje IRMA iz Ljubljane ugotovilo pri izvedbi temeljenja nove osnovne šole v Višnji Gori napake - GPG Grosuplje jih je odpravilo - Še pred zimo šola pod streho?

VIŠNJA GORA - Potem ko je neodvisni nadzorni inštitut pregledal kakovost izvedbe temeljev na gradbišču nove osnovne šole v Višnji Gori, so delavci GPG Grosuplje brž odpravili ugotovljene pomanjkljivosti, zalili temeljno ploščo in tako pohiteli z zidavo, da bo šola, če le ne bo vmes prišlo spet kaj nepredvidenega, kot pravi predsednik gradbenega odbora Dušan Strnad, zanesljivo pod streho še pred zimo.

Kot smo že poročali, so nekateri člani gradbenega odbora nove osnovne šole Višnja Gora podvomili o kakovosti izdelave temeljev šole. Kakovost izvedbe temeljev nove osnovne šole je preverilo ljubljansko podjetje IRMA - inštitut za raziskavo materialov in aplikacij. Kakovost betona so preverili z udarnim kladivom in z odvzemanjem vzorcev betona s kronskim vrtnjem valjev premera 100 mm in premera 150 mm. Ljubljanski izvedenci so ugotovili, da dosežena vrednost tlačne trdnosti zadostuje za predvidene obremenitve in da je varnost oz. stabilnost temeljev zagotovljena. IRMA je v poročilu poudarila, da se bo trdnost betona sčasoma celo povečala, in sicer za približno 15 odstotkov!

Glede razporeditve armaturnih palic v temeljih so Ljubljančani ugotovili, da število palic na enoto preseka skladno s projektom. IRMA je zahtevala popravilo pomanjkljive zaščitne plasti betona nad armaturo s prekritvijo armature. Prav tako so morali gradbinci pred nadaljnjim betoniranjem zapreti ugotovljene prečne razpoke na nekaterih mestih, ki so nastale zaradi neenakomernega

usedanja betonske mase. Kot pravi Dušan Strnad, je iz teh ugotovitev razvidno, da so bile pri izvedbi temeljenja nove višnjanske šole sicer narejene nekatere napake, vendar te po sanaciji ne bodo vplivale na varnost oziroma na stabilnost zgradbe. Ko se je svet KS Višnja Gora seznanil s poročilom in ga sprejel, je priporočil ivanški občini, naj pospeši nadaljevanje izgradnje. P. P.

• Skozi sedanost gre človek z zavezanimi očmi... šele pozneje mu snamejo ruto z oči in človek, ko se ozre na preteklost, ugotovi, kaj je živel in kakšen smisel je to imelo. M. Kundera

"Zlati" učenci iz trebanjskih šol

Osvajali so kar po 6 zlatih Cankarjevih, Vegovih in Preglovih priznanj ter še kopico drugih najvišjih priznanj na tekmovanjih v obveznih predmetih in športu

TREBNJE - Ministrstvo za šolstvo in šport spodbuja večjo ustvarjalnost učencev pri pridobivanju temeljnih znanj v osnovnih šolah in družno s šolami prireja različna tekmovanja, ki se jih redno udeležujejo tudi učenci osnovnih šol v trebanjski občini. Kot je povedal referent za kulturo in šport na trebanjski občini, Miro Hrenk, se je v šolskem letu 1996/97 tekmovanj v različnih dejavnostih udeležilo 67 učencev. Največ učencev na teh tekmovanjih je bilo iz trebanjske osnovne šole, sledi ji mirnska, tretja pa je mokronoška osnovna šola.

Največje zanimanje učencev je za športna tekmovanja, sledi ji udeležba na tekmovanju za Cankarjevo priznanje, na tretjem mestu po številčnosti pa je udeležba na tekmovanju za Vegovo oz. za Preglovo priznanje. Kot je poudaril trebanjski župan Alojzij Metelko, ki je pripravil sprejem za te nadpovprečno uspešne učence in njihove mentorje, so na tekmovanjih v obveznih šolskih dejavnostih učenci iz trebanjske občine dosegli velik uspeh, saj si je zlato

Cankarjevo, Vegovo in Preglovo priznanje priborilo kar po šest učencev!

Nismo se zlahka odločili, da odmerimo tele vrstice tudi za imena teh "naj" učencev, ker bi skoraj morali omeniti še njihove mentorje; toda ti bodo že lažje razumeli, da potrebujejo učenci pač več spodbude! Posebna pozornost pri učenkah velja Urški Ramovš (OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentrupert), ki je osvojila zlato priznanje kar na treh tekmovanjih v obveznih šolskih predmetih: pri slovenščini Cankarjevo, pri matematiki Vegovo, kot edina na Dolenjskem pa je dobila še zlato priznanje iz nemškega jezika. Pri učencih izstopa Alojzij Sinjur (OŠ Mokronog), ki je osvojil zlato Cankarjevo in Preglovo priznanje, za nameček pa je postal še državni prvak v Veseli šoli. Na mokronoški šoli sta se izjemno izkazala še Andraž Kapus z zlatim Vegovim in z zlatim Preglovim priznanjem v tekmovanju iz kemije ter Matej Jerman prav tako z zlatim Preglovim priznanjem.

GUBČEVCI OB 55-LETNICI NA TREBELNEM

TREBELNO - Ob spominskem dnevu ZB občine Trebnje in 55-letnici ustanovitve Gubčeve brigade bo na Trebelnem pri spomeniku v soboto, 6. septembra, ob 11. uri svečanost, na kateri bodo sodelovali: trebanjska godba na pihala, ženski pevski zbor Mirna, moški pevski zbor Mokronog in učenci osnovne šole Matije Gubca iz Trebelnega. Prireditev bo pozdravil, čestitil jubilarantom in položil vence v spomin padlim in umrlim Gubčevcem, trebanjski župan Alojz Metelko, slavnostni govornik pa bo nekdanji komandant brigade, zgodovinar, upokojeni general Lado Ambrožič-Novljan. Tovariško srečanje bo pri lovski koči, kjer bo igral trebanjski orkester. Vsi vljudno vabljeni!

Za odbor: LADO KOČJAN

Bo zložba na Brezovem padla v vodo?

Do 30. avgusta bi morali na Upravni enoti Sevnica pridobiti soglasje za komasacijo le še od lastnikov enega ha zemljišč za zložbo - Ne bo časa za izbor izvajalcev

SEVNICA - V sevniški občini je že pred leti neslavno propadel poskus komasacije na Kopoljskem polju, na desnem bregu Save, zdaj se, kot vse kaže, to ponavlja na levem bregu Save in Brezovskem polju.

V Dolnjem Brezovem so zaenkrat dosegli soglasje za zložbo od lastnikov 77 odst. površin. Če bi dal soglasje še kakšen lastnik, bi lahko pobuda padla na plodna tla. Država bi plačala geodetske in druge stroške v zvezi s komasacijo. Predvidoma gre za okrog 6 milijonov tolarjev. Toda rok, do katerega morajo dobiti na ministrstvu za kmetijstvo vlogo z ustreznimi dokazili za komasacijo v Brezovem, je 30. avgust in vse kaže, da Sevnčanini ne bodo dobili za brezovsko zložbo predvidenih

nepovratnih sredstev.

Na Upravni enoti v Sevnici že od spomladi obdelujejo pobudo nekaj kmetovalcev iz Dolnjega Brezovega, ki bi želeli s komasacijo 36 ha in 20 arov površin zaokrožiti svoje razdrobljene parcele. Kot je povedal referent za kmetijstvo, inž. Tine Zupančič, je velikost povprečne njive na Brezovskem polju 16 arov, travniške parcele pa so v povprečju velike 15 arov. Po zakonu lahko do komasacije pride le, če se zanjo izrečejo in podpišejo soglasje lastniki 80 odst. površin, ki bi zapadle pod zložbo zemljišč.

Tine Zupančič pravi, da bodo tudi posledaj upoštevali voljo ljudi in tudi nenapisano pravilo, ki ga je ob nedavnem obisku v Posavju izrekel minister za kmetijstvo, Ciril Smrkolj, češ da komasacije ljudje ne bi smeli doživljati kot politično prisilo, ampak kot nujnost za smotno in cenejše kmetovanje. Zupančič pravi, da četudi bi do omenjenega roka dosegli magično mejo 80 odst. površin, ki bi jih zajela zložba zemljišč v Dolnjem Brezovem, ne bodo uspeli zastaviti postopka komasacije, kajti v tem roku bi potem morali opraviti še razpis za izvajalca

zložbe, na katerega bi se morali prijaviti vsaj trije kandidati. Zupančič se zdi škoda, da ne bi zavoljo nepomembnih razlogov izkoristili ponujene možnosti. Lani so na Podborštu za komasacijo okrog 25 ha površin imeli predračun 4,5 milijona tolarjev. Zupančič meni, da bi vsekakor kazalo še poskusiti ob naslednjem razpisu kmetijskega ministrstva, morda bo to že letos jeseni. P. P.

TELEFONSKO OMREŽJE - PAP

Telematika Ljubljana je za novo-meški Telekom prevzela napeljavo krajevnega telefonskega omrežja v Sevnici od avtomatske telefonske centrale do starega mestnega jedra, do Florjanske ulice. Od ATC do sevniške policijske postaje (na postnetku vlačenje kabla s pomočjo motornega vtila pri policiji) so delavci Telematike v jaške položili prejšnji teden 580 m 1000-parnega telefonskega kabla, od tod je sledil 600-parni kabel do konca Kvedrove ulice, ta teden pa naj bi končali še z vlačanjem 400- in 300-parnega telefonskega kabla. (Foto: P. P.)

DOBRO ZALOŽENI

TREBNJE - Kljub temu, da se v Trebnjem ukvarjata s prodajo šolskih učbenikov in potrebščin tudi prodajalni Hit biro in Vida, je v knjigarni in papirnici DZS na Golievem trgu vendarle že kakšen mesec takšna gneča, kakršno smo posneli pretekli ponedeljek, ko se je vrsta staršev in njihovih šoloobveznih otrok vila do pločnika pred prodajalno. Prodajalke so nam zatrdule, da ni težav z založenostjo, kupci, ki se bodo odločili za nakup pozneje, pa lahko le upajo, da bodo v Trebnjem našli vse potrebno za novo šolsko leto.

Trebanjske iveri

PREKLIC - Predsednica trebanjskega turističnega društva Marija Čugelj se je razhudila na trebanjske občinske svetnike, češ da bi bilo za občino mnogo bolj koristno, če bi se bolj posvečali gospodarstvu, ne pa se spotali ob nepomembne drobnarije. Jezna je še zlasti na svetnika Jožeta Venclja (SDS), ki je, kot je razbrala iz Trebanjskih iveri, sprožil vprašanje, kdo je odgovoren, da je Dolenjska turistična zveza natisnila v letošnji koledar prireditve, da je občinski praznik Baragov dan. Ko je Venclj dobil v roke gradivo, je izrazil prepričanje, da je za zavajanje odgovorno TD Trebnje. Čugljeva je prepričana, da je v dogovoru z ljubljansko nadškofijo posredovala Seriniju v Novo mesto prave podatke, da je 29. junija občinski Baragov dan, 21. septembra pa bo nadškofijski Baragov dan. "Nikjer nisem pisala o kakšnem prazniku. In zdaj se bodo spotali in polemizirali taki, ki ne vedo, ali so Janševi ali... Take polemike drugo leto verjetno ne bo, ko ne bom nič predlagala!"

CEBELE - Na občinski stavbi nasproti parka v Trebnjem se je že pred nekaj tedni naselil roj čebel. Dobro poučeni pravijo, da se vodja oddelka za občo upravo Dušan Mežnaršič že nestrno pripravlja na čas, ko bo lahko točil med pred davkarjo...

Sevniški paberki

KOPALIŠČE - Navkljub temu, da so v kampanji akciji ministrstva za zdravstvo po enem odvzetem vzorcu vode tudi sevniško kopališče urbi et orbi razglasili zaradi nečistoče kot neprimerno za kopanje, pa se v Sevnici še vedno radi prihajajo namakati kopalci od blizu in daleč. Vodja sevniškega kopališča Borut Bizjak je sicer precej nejevoljen zaradi takšne popačene podobe razmer na sevniškem kopališču, ki je lahko po njegovem tudi posledica nepravilnega odvzema oziroma hrambe vzorca. Po drugi plati pa Bizjaka, tudi tajnika sevniške športne zveze, radostijo pohvale poznavalcev razmer na slovenskih kopališčih in najavljen dober obisk tekmovalcev za 12. triatlon Lisca 97, celo z mednarodno udeležbo, ki se bo to soboto pričel in končal na kopališču. Mimogrede: olimpijski bazen bo zaradi triatlona zaprt do 11. ure, prav tako cesta proti Planini pri Sevnici. Obvoz bo preko Zabukovja.

KRALJ - Edini kralj, ki pometate ceste, živi v sevniški občini. Je preprost, delaven možak, po čigar žilah se ne pretaka modra kri, zato mu pa dobro do pohvala ljudi, kako zelo priden je, ko ga videvajo pri delu na razdrobljenih parcelah. Kralj zatorej ni privržen novotarjam, kot so npr. komasacije, saj bi potem ljudje njegovo pridnost lahko bolj kontrolirali...

KONCERT ZBORA PLAMEN IZ KANADE

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij vabi v sredo, 20. avgusta, ob 20. uri v Lutrovsko klet pod sevniškim gradom na koncert Dekliškega zbora Plamen iz Toronta (Kanada). Gre za turnejo zbora po Sloveniji, na kateri se predstavljajo že tretja ali celo četrta generacija naših izseljencev v Kanadi. Zbor Plamen, ki ga vodi Marija Ahačić-Pollak, se bo sevnškemu občinstvu predstavil z obsežnim in pestrim repertoarjem slovenskih in kanadskih narodnih pesmi ter črnskih duhovnih pesmi.

NJIHOVE MARIJE NI VZELO NEBO - Na dan Marijinega vnebovzjetja so se zbrani pri spomeniku v Dolenji vasi pri Krškem žalostno ozirali proti praznemu oltarčku v kapelici sredi vasi, iz katere so pred dobrim letom nepridipravi ponoči vzeli kipec Marije. Toda odnesli so ga nekam drugam, ne v nebo. Kam, se še vedno ne ve, a vaščani vseeno upajo, da se bo njihova Marija le našla. Zato jo doslej še niso zamenjali z drugo.

PREPOCENI BAZEN - V Brestanici imajo prečudovit bazen, ki pa je onega dne, ko smo se peljali mimo, kljub lepemu vremenu in pravi avgustovski pripeki sameval. Ob 12. uri smo v njegovi vodi videli plavati le dva osamljena plavalca, ravno tako le dva sta zbrala sončne žarke ob njegovem robu. Še en dokaz več, da tista o poceni robu vedno bolj drži. V ne preveč oddaljenih Čateških toplicah, kjer je vstopnina več kot trikrat višja, ps se je osvežilne vode željnih kopalcev kar trlo.

ZA ZGLED - Ko so pred mnogimi leti gradili na vrhu Libne lovski dom, so vsakemu prevozniku gradbeni material stehtali in zapisali do kilograma natančno, koliko ga pelje, opeke pa presteli. Ko bi to počeli še danes, bi krškemu županu ne bilo treba pisati žalostnega pisma novemu domu upokojencev, pa tudi gradnja nekaterih drugih objektov bi bila cenejša. Le novih zasebnih hiš in vikendov bi bilo nekoliko manj.

Novo v Brežicah

Z OBEMA FUNKCIJAMA NA DOPUSTU - Očem navzočih na slavnostni seji KS Čatež ob Savi ni moglo uiti, da med njimi ni najpomembnejšega sokrajana, župana občine Brežice in poslanca v državnem zboru Jožeta Avšiča. Ta se je zaradi dvojne vloge, ko je svojim občanom na voljo 24 ur, ravno toliko časa pa namenja tudi poslanskim dolžnostim, tako utrudil, da mu s prigranega dopusta ni uspelo skočiti na proslavo v domači kraj. Škoda, kajti ponudila se mu je enkratna priložnost, da namesto Avšiča župana tja pošlje Avšiča poslanca.

PLOČNIK KOLESARJEM, PEŠCEM NJIVE - Na Čatežu so zelo ponosni na najnovejšo pridobitev - pločnik, ki povezuje središče vasi z nekoliko oddaljenimi toplicami, toda kot je pri nas že v (slabi) navadi, je investitor, občina Brežice, znova poskrbel le za pešce in avtomobiliste, za kolesarje, ki jih je čedalje več, pa ne. Toda slednji so se dobro znašli kar sami. S kolesi so se z nevarne ceste preselili na varni pločnik, pešce pa tako zrinili na sicer še nedokončano zelenico ob poti, oziroma kar na njive. Teh je ob cesti dovolj.

KMETOM VSI RADI POMAGAJO - Ko smo že pri čateških njivah, povejmo še to, da domačim kmetovalcem pri pobiranju poljskih pridelkov kaj radi pomagajo tudi stalni gosti tamkajšnjega avtokampa. Edina slabost pri tem "dobrem" delu je ta, da kampisti to počno ponoči in brez vednosti gospodarjev, pridelke pa po nevednosti vedno odnesejo v napačno kaščo.

SEDAJ BOMBARDIRAJO ŠE OBČINO - Potem, ko so ob koncu šolskega leta neznanici kar nekajkrat objavili, da so v prostore brežiških srednjih šol podtaknili bombo, je vest z enako vsebino pretekli četrtek pokazala, v kolikem času so uslužbenci brežiške občinske in državne uprave sposobni zapustiti svoje do tedaj tako varne prostore. Po temeljitem pregledu so policisti ugotovili, da je šlo tudi tokrat le za lažni alarm, mi pa si upamo trditi, da vemo, kdo je šaljivec; predstavniki tistih krajevnih skupnosti, ki žele izstopiti iz brežiške občine, pa jim ta skupaj z državo dela pri tem preveč težav.

V času od 3. do 14. avgusta so v brežiški porodnišnici rodile: Katarina Požun iz Canja - Sabino, Štefica Kovačič iz Stare vasi - Ano, Suzana Jurkovič iz Loke - Antona, Katja Jurečič iz Krške vasi - Hano, Nataša Sintič iz Volovnika - Marka, Marjeta Švajger iz Brežic - Suzano, Maja Snajder iz Brežic - Vedrana, Jožeta Vračun iz Bistrice ob Sotli - Vida, Mirjana Pejič iz Senovega - Danijelo.

Čestitamo!

200 MOTORISTOV V KLUNOVH TOPLICAH - Najbolj zagnani aktivisti motokluba Škorpijon iz Krškega so med petkom in nedeljo že petič zapored gostili lastnike in ljubitelje motorjev. Srečanja v Klunovih toplicah v Bušeh vasi se jih je udeležilo kakšnih 200, pripeljali pa so se iz Belgije, Nizozemske in Hrvaške, najbolj številni pa so bili seveda Slovenci. Udeleženci zbora so imeli v treh dneh priložnost spoznati doslej neznan zanimivosti brežiške občine. Čez dan so si krajšali čas z različnimi zabavnimi igrami, katere so popestrili še ptujski padalci, zvečer pa so za živo glasbo poskrbeli fantje iz skupine Holder. (Foto: E. S.)

VAŠKE IGRE V DVORCAH - Dirkanje z dekleti v samokolnicah, metanje kamna, hoja s hoduljami, žaganje drv in druge resno-zabavne vaške igre, ki so jih popestrili še zmajariji, godbeniki na pihala, harmonikarji in drugi, so bile le del v mozaiku dogodkov prijetnega popoldneva, ki so ga v soboto ob krajevnem prazniku pripravili krajanje Dvorci pri Čatežu. Veselje je ob zvokih ansambla Zasavci trajalo pozno v noč, petje in vriskanje pa so je dobro slišalo tudi v bližnjih Brežicah. (Foto: E. Sečen)

ZA PRIZNANJA SE JE TREBA POTRUDITI - Priznanja KS Čatež ob Savi so si prislužili lokostrelski klub Čatež za 5 let dela in 17 medalj z državnih prvenstev (na sliki predsednik Milan Jamnik), cerkveni pevski zbor pod vodstvom Ignaca Slakonje za 35 let delovanja ter Franc Les, gostinec, lovec in slikar, ki je ob številnih skupinskih v zadnjem letu dočkal tudi svojo prvo samostojno razstavo. (Foto: E. S.)

V pričakovanju velikih sprememb

Pred prebivalci krajevnih skupnosti Čatež ob Savi stojita dva velika projekta: gradnja avtoceste in ustanovitev lastne občine - V uspeh slednjega ne dvomijo

DVORCE - "V naši krajevni skupnosti potekajo prav sedaj velike aktivnosti z načrtovano gradnjo odseka avtoceste Obrežje-Krška vas. Gre za resen poseg v okolje, ki bo zaznamoval naše življenje in življenje naših potomcev. To hkrati pomeni veliko obremenitev za okolje in ljudi, ki tam živijo. V našem primeru so najbolj izpostavljene vasi Čatež, Dvorci in Prilipe, zato je potrebno vztrajati, da bodo tukajšnji ljudje lahko vplivali na ureditev svojega življenjskega prostora," je med drugim povedal slavnostni govornik na svečani seji sveta KS Čatež ob Savi Anton Petrič iz Dvorci.

V tej krajevni skupnosti prirejajo krajevna praznovanja, ki so posvečena spominu na trpljenje in srečno vrnitev iz izgnanstva že od leta 1982, brez prireditelj pa je v tem času minilo le leto 1991, ko je na njihovem območju pri Prilipah potekala ena odločilnih bitk slovenske teritorialne obrambe. Sicer pa so bili zbrani v dvorani gasilskega doma na Cerini v

Želijo tesnejše stike z Nuklearno

"Na vsako izpraznjeno mesto v NEK naš človek," tako razmišljajo v KS Dolenja vas pri Krškem, kjer jim ni vseeno, kdo upravlja z energetskim gigantom v njihovi bližini

DOLENJA VAS - Povsem prenovljeno vaško središče pod Marijino cerkvijo, ki se ravno tako blešči v novi preobleki, pričra, da krajanom Dolenje vasi pri Krškem ni vseeno, v kakšnem okolju živijo. Ob krajevnem prazniku je bilo tam še posebej slovesno.

"Z arhitektom Fedorjem Spacapanom se pogovarjamo, da bi vaški trg še nekoliko spremenili in tako pridobili boljše zunanjo in notranjo uporabnost prostora. Tako bi v zgradbi nekdanje osnovne šole, ki stoji tik pod cerkvijo, naredili dvorano s 150 sedeži, sanitariji in manjšo pisarno za KS, v podstrešju pa še stanovanje za hišnika," je načrte za nadaljevanje urejanja vasi opisoval predsednik sveta KS Dolenja vas Branimir Vodopivec, ki meni, da bi del potrebnih posegov lahko vključili že v občinski proračun za prihodnje leto. Sicer pa se v KS letos lahko pohvalijo z novo javno razsvetljavo v Spodnjem Starem gradu in v Pesju ter z ureditvijo vodovoda na Libni.

"Vse, kar delamo, teži k enemu cilju - izboljšati počutje in standard krajanov. Naša želja je, da bi tudi v naši vasi lahko pridobili nekaj novih delovnih mest. A kaj takega trenutno ni na vidiku, zato upam, da bodo našim željam prislunili v Nuklearni, ki leži na meji naše krajevnih skupnosti. Želimo

namreč, in to smo tudi zapisali v predlogu Nuklearni, da bi na vsako izpraznjeno delovno mesto v NEK prišel naš človek. S tem bomo ob reševanju zaposlitvene problematike dosegli tudi to, da se bomo vsi, ki živimo ob nuklearni, vsaj psihološko počutili bolj

Branimir Vodopivec

Zaradi dreves v nevarnosti

Hiše na Cesti krških žrtev od hišne številke 62 do 81 ogrožene - Kdo bo poskrbel za varnost?

KRŠKO - V strmeh gozdnem pobočju nad starim delom Krškega ležijo podrti gozdna drevesa, ki ogrožajo objekte ob vznožju hriba. Gre za hiše na Cesti krških žrtev od hišne številke 62 do 81, posebno ogroženi pa sta hiši s številkami 76 in 77.

Začelo se je v aprilu, ko je Krajevna skupnost Krško na pobude in pripombe krajanov opozorila Oddelek za urejanje prostora, varstva okolja in premoženjsko pravne zadeve občine Krško, da sta žled in zima naredila škodo v gozdu v strmeh pobočju nad starim delom mesta, kjer porušena drevesa počasi drsijo in ogrožajo omenjene hiše. KS Krško je predlagala tudi očiščenje prostora in zagotovitev varnosti.

Gozdarska inšpekcija je ugotovila, da so hiše na Cesti krških žrtev od hišne številke 62 do 81 ogrožene zaradi podrtega gozdnega drevja, posebno ogroženi pa sta hiši s številkami 76 in 77. Predlagala je tudi, da naj obstoječe podrti drevje zaradi izrednih strmin ne premikajo. Ogroženim pa priporočajo zaščito z mrežo neposredno za hišami. Problem naj bi obravnaval tudi občinski štab za civilno zaščito, kjer zadeva še stoji, saj se jim ne zdi tako pomembna.

Nevarnosti pa se zavedajo ljudje, ki živijo v teh hišah. Vlado Gromc, gostilničar picerije Pajek,

je dejal: "Drevesa so se podirala že prej. Za našo hišo sem jih nekaj tudi posekal, vendar tako, da debela lahko zaustavljajo kamne. Na vrhu hriba je tudi nekaj skal. Kamnitega zidu pa ne moremo postaviti, ker bi gradbeni material zaradi nedostopnosti lahko znosili le skozi stanovanje."

Na občini Krško so pripravili seznam parcel z lastniki in ugotovili, da nobena od ogroženih zemljišč ni občinska, zato jih niso dolžni urejati. V septembru bodo sicer ugotovili, če je občina sploh še dolžna kaj narediti. Tako bodo verjetno za varnost morali poskrbeti lastniki sami, je dejala načelnica Oddelka za urejanje prostora, varstva okolja in premoženjsko pravne zadeve Ivanka Kraljič.

A. JERNEJČIČ

Vlado Gromc

NEVAREN KRAJ - Strmo pobočje, kjer drevesa počasi drsijo in ogrožajo objekte od Srednje šole Krško do krškega mostu.

NA TRDINOV VRH

V soboto, 23. avgusta, se lahko v organizaciji občinskega odbora SKD Krško in krajevnega odbora Kostanjevica podate na Trdinov vrh. Zbirno mesto bo pri spomeniku na Javorovici ob 7. uri, pohod pa bo trajal predvidoma 5 ur. Na vrhu bo pohodnike čakala malica, prav tako pa tudi avtobus, ki jih bo popeljal nazaj.

E. SEČEN

varne. Drugače je namreč, če v njej delajo naši ljudje in ne Hrvatje ali kdo drug, ki ga niti ne poznamo. Celoten kolektiv želim osebno poznati in tako vedeti, komu smo zaupani. Ni vse le v strokovnosti, ki mora biti resda na prvem mestu, pomembno je tudi to, da tam delajo ljudje, ki jim ni vseeno za okolico," je še razpredal misli Vodopivec, ki je postal nejevoljen, ko smo mu omenili dolgo in zamudno gradnjo pločnika skozi naselje.

Sicer pa je pločnik, in še bolj številni avtomobili, ki vsak dan v večjem številu vozijo skozi naselje, dokončno zabrisal nekdanjo idilo majhne kmečke vasice v bližini Vidma, kot se je nekoč imenoval levobrežni del sodobnega Krškega. Dolenja vas je bila do pričetka 2. svetovne vojne izrazito kmečka. Niti enega delavca ni bilo v vasi. Danes pa je razmerje povsem nasprotno.

E. SEČEN

VIDMOV BAZEN ŽE TRETJIČ NEPRODAN

KRŠKO - Na okrožnem sodišču v Krškem je bila pretekli teden že tretja dražba za prodajo nekdanjega Vidmova plavalnega bazena. Tudi tokrat se ni pojavil noben kupec, kljub temu, da so bazen, katerega vrednost so ocenili na 44 milijonov tolarjev, ponujali za 22 milijonov tolarjev. Obstoj plavalnega kluba Krško pa je odvisen ravno od tega bazena, tako da si lahko klub oddahne do naslednje dražbe. Kot je dejal stečajni upravitelj Branko Ogorevc, se bo pri neki ceni kupec pojavil, kdaj bo četrta dražba, pa še ne ve.

Plamen v Brežicah

Koncert dekliskega zbora iz Kanade

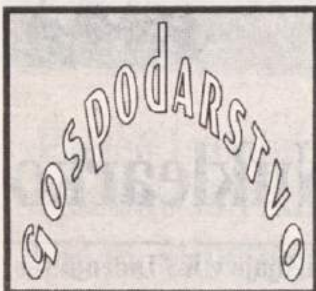
BREŽICE - Ministrstvo za zunanje zadeve RS, Urad za Slovence po svetu in ZKO Slovenije so ta mesec organizirali drugo koncertno turnejo Dekliškega zbora Plamen iz Toronta v Kanadi, med katere spada tudi njihov ponedeljkov nastop v Viteški dvorani Posavskega muzeja Brežice, za kar gre zasluga ZKO Brežice.

Pevke zbora, katerega umetniški vodja je Marija Ahačič-Pollak, so iz druge in tretje generacije kanadskih Slovencev in s prepevanjem prispevajo k ohranjanju slovenske identitete naših izseljencev v Ameriki. Zgodovina zbora sega v leto 1991, ko se je nekaj deklet želelo naučiti peti pesmi svojega izročila, čez tri leta pa je nastal Plamen, ki sedaj šteje 12 deklet. Postale so ambasadorke Slovenije v multikulturni deželi Kanadi. Posebnost zbora je, da pevke prihajajo iz zelo oddaljenih krajev, toda kljub vsem šolskim, delovnim in družinskim obveznostim jim uspe najti čas tudi za zborovsko petje.

Prvo koncertno turnejo po Sloveniji leta 1994 so pevke ohranile v lepem spominu. Takrat so prvič prikazale svoj značilni repertoar slovenskih in kanadskih ljudskih pesmi, duhovne glasbe in popularnih melodij. Zdaj pojejo že v štirih jezikih. Njihovo posebnost ves čas predstavljajo angleška besedila slovenskih popevk in slovenski prevodi angleških uspešnic, delo njihove zborovodkinje. Tako na svoj način uresničujejo sobivanje različnih kulturnih izročil. Do konca avgusta bo Plamen nastopil še v Sevnici, Rogaški Slatini, Ajdovščini in Kamniku.

L. M.

Najmanj kmetijskih zavarovanj

Le odstotek kmetov ima zavarovane posevke in plodove - Ker je zavarovancev malo, je zavarovanje drago, država pa je ukinila subvencioniranje premij

NOVO MESTO - V preteklih letih je delovala v Sloveniji protitočna obramba, vendar so jo zaradi tega, ker ni pravih dokazov o njeni učinkovitosti in koristnosti, opustili. V preteklih petih letih naj bi država dala za protitočno obrambo okoli milijardo tolarjev in po prepričanju nasprotnikov take obrambe je bil ta denar vržen stran.

Hkrati pa je država povsem ukinila subvencioniranje zavarovalnih premij za taka zavarovanja, čeprav je včasih subvencionirala celo do polovice zavarovalne premije, predvsem za zavarovanje posevkov in plodov. "Nekatere države, na primer Grčija, imajo obvezno zavarovanje kmetijskih pridelkov in to tudi ustrezno subvencionirajo," pravi Iztok Pekolj, namestnik direktorja novomeške območne enote zavarovalnice Triglav. Pri Triglavu se da zavarovati proti posledicam ujm z zavarovanjem proti požaru, ki vključuje tudi zavarovanje proti poplavi, strelu in toči: z zavarovanjem stanovanjskih nepremičnin ter zavarovanjem strojeloma ter zavarovanjem gospodinjstev in strojev in aparatov. "Na območju naše enote, ki deluje na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem, ima pri naši zavarovalnici sklenjeno zavarovanje požara in stanovanjskih površin tretjina gospodinjstev," je povedal Pekolj. "Pri avtomobilskem kasku, ki vsebuje tudi riziko toče in viharja, je za-

varovanost okoli 10-odstotna. Pri zavarovanju posevkov in plodov pa je stanje najslabše, saj je stopnja zavarovanosti v Sloveniji 20-odstotna, na našem območju pa znaša komaj odstotek."

To gre gotovo na račun visoke zavarovalne premije, ki znaša 5 do 10 odst. vrednosti posevkov. To je pravzaprav začaran krog: ker je malo teh zavarovanj, so za kmeta predraga, in ker so predraga, jih je malo, zavarovalnica pa ima z njimi še izgubo. Jasno je, da kmet,

naj bo sadjar, vinogradnik ali poljedelec, ne more zavarovalne premije vkalkulirati v ceno svojega pridelka, saj mu trg tega pač ne prizna in prav zato druge države pomagajo z izdatnim subvencioniranjem zavarovalnih premij v kmetijskem zavarovanju. In tako ni čudno, da je v razvitih državah tako zavarovanih celo do 90 odst. kmetov. Pri nas pa se tako zavarujejo največ vinogradniki, in to zlasti v Beli krajini, manj pa sadjarji. Okvirna zavarovalna premija znaša 10 odst. od vrednosti pridelka.

"Do srede septembra je še moč zavarovati posevke, ki jih ujma še ni prizadela," je še povedal Pekolj. A. B.

Po kredite z internetom

Pri NLB na svojih internet straneh ponujajo preračun varčevanja, kreditiranja in menjave tujih valut

Ljubitelji deskanja po svetovni informacijski superavtocesti imajo od tega meseca še en razlog več, da lahko poudarjajo prednosti elektronske poti do informacij. Nova Ljubljanska banka je na svojih internet straneh pripravila novosti, ki bodo dobrodošle predvsem za tiste, ki se odločajo med številnimi oblikami varčevanja oziroma izposojanja denarja. Da bi sebi in svojim strankam olajšali delo pri izbiri ustreznih odločitev, so pripravili enostavne in pregledne primere izračunov posameznih storitev, ki si jih uporabnik lahko tudi iztiska. Uporabniki si lahko delajo informativne izračune za tolaške in devizne depozite ter postopno mesečno ali namensko varčevanje. Pri vseh izračunih uporabnik vnese znesek in dobo varčevanja ter izve, kakšen bo privarčevani znesek s prišteti obrestmi.

Enako velja tudi za potencialne najemnike posojil, naj si bo namenskih, gotovinskih ali stanovanjskih. Ob poljubnem vnašanju in spreminjanju posameznih podatkov jim program na internetu izračuna znesek, anuiteto in število obrokov, obenem pa je navedena tudi vsa zahtevana dokumentacija, ki jo je potrebno priložiti prošnjam pri najemu stanovanjskih posojil.

Tretja dobrodošla novost je tudi t.i. menjalnica, s katero lahko uporabnik interneta opravi izra-

čune za odkup ali prodajo tuje gotovine po trenutnih menjalniških tečajih ter konverzijo in poljuben preračun za 22 svetovnih valut. Vse te storitve uporabniki interneta poiščejo na naslovu <http://www.n-lb.si>. Z omenjenimi novostmi pri Novi Ljubljanski banki upajo, da se bodo še bolj približali svojim komitentom, tako zasebnikom kot tudi podjetjem, ki jim bo dostop do določenih informacij lahko v mnogočem olajšalo poslovanje oziroma sprejemanje določenih poslovnih odločitev. I. V.

BORZNI KOMENTAR

Delnice gor, pa spet dol

Borzni indeks SBI prekoračil psihološko mejo 1600 točk - Strmemu naraščanju sledil padec - O certifikatih

Tudi najbolj dopustniški dnevi so včasih na borzi lahko živahni in razburljivi. Takšen je bil prav gotovo minul teden, v katerem smo vsi, ki imamo opraviti z borzo ter delnicami in nismo bili na dopustu, preživljali kar napete trenutke. Pri tradicionalno najprometnejših delnicah zopet ni bilo popolnoma jasno, ali bi jih bilo pametneje prodajati ali kupovati. Njihove cene so prve tri dni dokaj strmo naraščale, borzni indeks SBI je celo prekoračil psihološko mejo 1.600 indeksov, nakar je sledilo hitro padanje tečajev, ki se do trenutka, ko pišem ta komentar, še ni ustavilo.

Zgornje ravni cen najaktualnejših delnic so dosegale pri Petrolu skoraj 27.000 tolarjev, pri SKB banki 2.700, Istrabenzu 2.400, Leku 37.000, Kolinski 2.500, Mercatorju 6.190 in Krki preko 27.000 tolarjev. Kljub vsemu je bil zadnji tečajni skok nekoliko drugačen od večine dosedanjih. Tokrat se kot glavni kreator trga ni pojavljala dosedanja največja nakupovalka, avstrijska banka Creditanstalt, temveč je denar na borzo priekal predvsem iz domačih virov.

V prvi vrsti so se nekoliko obsežnejših nakupov lotili nekateri domači skladi, ki so na ta način verjetno reinvestirali del tolaških prilivov iz prejetih dividend, priključili pa so se jim še kupci na kratko (spekulanti), ki so poizkušali ujeti ugoden tre-

nutek in na hitro zaslužiti. Slednji so verjetno tudi povzročili padec tečajev, ki je sledil njihovim prodajam zaradi vnovčevanja dobičkov. Če je temu tako, potem ni razlogov za paniko zaradi trenutnega padanja cen, tudi če se bodo negativni trendi še nekaj časa nadaljevali. Na znižanje cen je bolje gledati kot na še eno priložnost za nakupe, preden se bodo kupovanja zopet lotili investitorji iz tujine.

V naslednjih dneh naj bi kar nekaj deset tisoč certifikatnih zamudnikov, ki so v zadnjih dneh junija vpisovali svoje certifikate v investicijske sklade Nacionalne finančne družbe in KBM Infonda, dobilo obvestila, da je prišlo do prepisa in da so njihovi certifikati ostali neizkoriščeni. Kljub temu ti certifikati morda še niso izgubljeni. Vlada naj bi namreč predlagala, da se presežek vpisanih certifikatov prenese na Slovensko razvojno družbo, kjer naj bi se zanje oblikoval posebni sklad, prav tako pa naj bi bilo presežek certifikatov mogoče uporabiti pri lastninjenju premoženja na območju Triglavskega narodnega parka in morda še kje. Za vse, ki svojega certifikata ali njegovega preostanka do 30. junija niso vložili nikamor, pa je ta dokončno izgubljen.

IZTKOK PLUT
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-554, fax 323-552

V DRUGI PROJEKT CRPOV VKLJUČENIH 9 VASI

RIBNICA - V ribniški občini teče že drugi projekt celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV), katerega namen je revitalizacija podeželja. V tokratni projekt je vključenih 9 vasi. V vseh gospodinjstvih so že opravili anketo inventarizacije materialnih možnosti in pripravljenosti za sodelovanje, začeli pa so že tudi s prvimi predavanji. Prebivalci vasi Lipovščica, Nova Štifta, Ravni Dol, Travnica, Kot, Jurjevica, Dane, Bukovica in Zadolje so se že izrekli za storitveno obrt in kmetijstvo kot podporo kmečkemu turizmu, ki se kaže kot nosilni in prevladujoč razvojni interes na tem območju. Prav slednje pa je bil tudi namen študijskih krožkov, v katerih skušajo najti pravo razmerje med razvojnimi in varovalnimi težnjami v prostoru.

M. L.-S.

• Desnica je na Slovenskem tako šibka, da je njen edini vezivni člen cerkev. (Lukšič)

• SLS je tarča napadov, ker se nas konkurenti bojijo. (Podobnik)

DOLENJSKI LIST
uaš četrtkov prijatelj

35. MEDNARODNI KMETIJSKO - ŽIVILSKI SEJEM

Iz zemlje k soncu...

...že 35 let

Veliko novega boste videli,

veliko novega boste slišali...

ali se preprosto srečali s prijatelji

1550 razstavljalcev iz 25 držav

23. - 31. avgust '97
Gornja Radgona

KMETIJSKO - ŽIVILSKI SEJEM

Kmalu še ne bo spodbudnejše rasti

Bodo vsaj dolgoročno Posavju prinesle večjo gospodarsko rast naložbe v ceste, energetiko in šolstvo, obmejna lega in kmetijstvo? - Upadanje brezposelnosti

SEVNICA - Medtem ko se je slovenska brezposelnost zniževala vse do maja in na tej ravni ostala tudi do konca junija, na sevniški območni enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje že šesti mesec zapored ugotavlja upadanje brezposelnosti. "Navzlic takšnim gibanjem pa bi bil kakršenkoli optimizem preuranjen," meni direktor enote Tone Koren.

Vodja oddelka za analitiko na sevniški območni enoti Saša Mohorko celo ocenjuje, da se tudi Posavje nahaja na začetku ponovnega postopnega naraščanja števila brezposelnih, predvsem zaradi dotoka mladih iz šol. V kratkem v Posavju vsekakor ni stvarno pričakovati spodbudnejše gospodarske rasti zaradi neizvedenih

postopkov lastninskega preoblikovanja, nezaključenih stečajnih postopkov in postopkov odprodaje podjetij v lasti Slovenske razvojne družbe. Ocenjujejo, da bi

• Od decembra lani do konca junija letos se je število brezposelnih v Posavju znižalo za 501 osebo (9,6 odst.), to pa je še zmeraj za 6,1 odstotka več od števila zabeleženih brezposelnih ob koncu junija lani. Za toliko je višja tudi letošnja povprečna brezposelnost. Na novo se je v evidenciji Republiškega zavoda za zaposlovanje, Območne enote Sevnica priložilo 1276 brezposelnih oseb (446 Brežičanov, 522 Krčanov in 308 Sevnčanov), od tega 193 prvih iskalcev zaposlitve. V zaposlitev se je v tem obdobju uspelo vključiti 1292 oseb.

dolgoročno lahko pozitivna gibanja spodbudila predvidena investicijska vlaganja v posavsko okolje, povezano s šolsko in cestno infrastrukturo ter energetiko.

Na območni enoti republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici niso z anketo ugotovili pomembnejših premikov v smeri večjega zaposlovanja. Še več: predvidevajo, da naj bi večja podjetja zmanj-

šala obseg povpraševanja. Značilno za leto 1997 je tudi nižje število pričakovanih presežkov, ki naj bi prešli v odprto brezposelnost. Ob predpostavki, da bi obseg zaposlovanja ostal na ravni preteklega leta, kot tudi, da se nepredvideni presežki ne bi pojavili, bi regijska brezposelnost morala biti nižja od lanskoletne, vendar pa zahtevnejša za obvladovanje. P. P.

V DOLENJSKI BANKI NAČRTOVAN DOBIČEK

NOVO MESTO - Dolenjska banka je prvo polletje 1997 zaključila z 286 milijoni tolarjev dobička, kar predstavlja 52% za letos načrtovanega. Največji razmah je čutili na področju poslovanja s prebivalci, saj so se predvsem tolaški depoziti prebivalcev v prvem polletju letošnjega leta povečali za 9%, posojila prebivalcem pa za 7%. Gibanje prihrankov prebivalstva je rezultat konkurenčne ponudbe ter donosnejšega varčevanja v domači valuti kot tudi v tuji. V strukturi sredstev banke predstavljajo sredstva občanov in podjetij že 72% vseh sredstev, sporočajo iz Dolenjske banke.

KOVINOTEHNA

PC v Intermarket centru v Brežicah
Tel.: 0608/62-857

nemogoče je mogoče

ODLIČNI PLAČILNI POGOJI: gotovinski popusti (5-7%), posojila (1-2 leti) že od T+3%, odlog plačila (3-6 mes.)

MEGA
GOTOVINSKI
POPUSTI

**Kopalnice
Gorenje
- 22%**

V Radgoni še nikoli toliko cvička

Največ priznanj je z našega območja dobilo VINO BREŽICE - Najboljši cviček ima Karol Andrejaš

GORNJA RADGONA - Med 917 vzorci vin, ki so jih enologi ocenjevali pred bližnjim jubilejnim 35. kmetijsko živilskim sejmom v Gornji Radgoni, je bilo s posavskega vinorodnega rajona, ki obsega tudi Dolenjsko in Belo krajino, 106 vzorcev in so bila v povprečju bolj ocenjena, kot je skupna ocena. Od 31 velikih zlatih medalj so jih dobila naša vina 7, od 266 zlatih 28, od 488 srebrnih 39, od 108 bronastih pa 21. Dobili smo tudi 11 priznanj.

Ostali smo brez šampiona, ki so ga podelili petim vzorcem. Po novem bi ta laskavi naslov lahko dobilo devet vin, vendar zanj v posameznih kategorijah ni bilo dovolj vzorcev. Z našega območja je največ dobilo VINO BREŽICE, ki je dalo v ocenjevanje tudi največ vzorcev. Dobilo je kar štiri velike zlate medalje. Za Vinom je Kmečka zadruga Krško z dvema velikima zlatima medaljama, edini zasebni z veliko zlati medaljo pa je družina Plut iz Drašičev. Dobila jo je za sovinjon, pozna trgateg, letnik 96. Sicer pa je bilo predikatnih vin z našega območja 23 vzorcev. Ta vina so dobila tudi najboljše ocene, največ točk pa je dobil šardone, suhi jagodni izbor, letnik 95 iz Vina Brežice. Dodelili so mu 19,42 točk.

Še nikoli doslej ni bilo v ocenjevanju v Zgornji Radgoni toliko vzorcev našega posebnega med rdečimi vini - cvička. Kar 20

vzorci so poskušale komisije. Enajstim so prisodili bronasto medaljo, devetim pa priznanje. Srebrne ni, naj pa omenimo, da je na lanskem ocenjevanju tako odličje dobil cviček, ki ga je pridelal Karol Andrejaš, dobil je 16,90 točk. Andrejašev cviček je bil najboljši na društvenem ocenjevanju v Cerkljah ob Krki, veliko zlato pa je dobil tudi na letošnjem tednu cvička. Ravnika je letošnji kralj cvička iz Čateža pod Zaplazo je dobil v Gornji Radgoni 16,20 točk. Vzpodbudno je, da si cviček tudi na ta način utira pot v slovenski prostor.

M. VESEL

NI GA ČEZ DOBER NASVET Impregnacija kolov

Les ima sorazmerno kratko življenjsko dobo, če pride v stik z vlagom oz. mokro zemljo. Trajnost lesenih kolov, ki jih uporabljamo v vrtnarstvu, vinogradništvu in sadjarstvu, je mogoče malo podaljšati z ožiganjem, bolj pa z impregnacijo z modro galico, ki se je uveljavila v široki praksi, vendar včasih brez zadostnega uspeha. Suh les se namreč ne da impregnirati, potem pa pride razočaranje, ne da bi vedeli za vzrok. Impregnacija temelji na sposobnosti svežega lesa, da vsrka raztopino in jo po drobnih ksilenskih ceveh prevaja po lesu navzgor. Pravilen postopek je naslednji: v kad ali kako drugo primerno posodo nalijemo do polovice 2-odstotno raztopino modre galice, nato pa postavljamo vanjo ošiljeno in ponavadi tudi obeljeno kolje. Raztopina naj sega pol metra visoko, le v njej bo po 4 do 5 dneh kolje tako napojeno z raztopino, da bo v zemlji obstojno. Še pred potikanjem ga je nekaj dni potrebno sušiti na zraku.

A. K.

KMEČKE IGRE NA BLOKAH BODO PONOVI

NOVA VAS - Na tradicionalnih kmečkih igrah, letos naj bi bile že 19. se vsakič zbere nekaj tisočglava množica iz vse Slovenije. Tokrat so bile napovedane za nedeljo, 17. avgusta, pa je vse pokvaril močan naliv. Priridev bodo ponovili v nedeljo, 24. avgusta, z začetkom ob 14. uri.

NAJBOLJŠI ORAČI IZ GRIBELJ - Društvo podeželske mladine Metlika in Kmetijska svetovalna služba Metlika sta v nedeljo pripravila v Metliki kmečki praznik. Dopoldne so se pomerili orači na belokranjskem regijskem tekmovanju. Najbolje se je odrezal Anton Filak, ki je v zadnjih letih trikrat zapored zastopal Slovenijo tudi na svetovnih prvenstvih v oranju. Sledili so mu Ciril Totter in Tone Štrucelj, vsi trije iz Gribelj. Četrti pa je bil Peter Starašinič s Krasinca. Prva dva bosta zastopala Belo krajino na državnem prvenstvu oračev, ki bo 12. in 13. septembra v Lokvah pri Črnomlju, druga dva pa bosta prav tako nastopila na državnem tekmovanju kot domačina. V Mestnem logu pa so bile kmečke igre. Ekipe Treh far, Gribelj, Novega mesta, Zilj in Ribnice (tako so si sledile tudi v končni razvrstitvi) so se pomerile v prevozu vina z mercedesom, obiranju jabolk, ruženju koruze, tlačenju slame, pobiranju krompirja, spravilu travne silaže in vlečenju vrvi. Na ogled so bile tudi razstave konj, čebelijih izdelkov, članice Društva kmečkih žena Metlika so spekle dobrote, Kmetijska zadruga Metlika pa je pripravila v svojih prodajalnah dan odprtih vrat. (Foto: M. B.-J.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Urjeja: dr. Julij Nemanic

Trgatev je praznik in delovni dan

Mogoče se bralci rubrike že sprašujejo, kdaj bom nehal s to "nadalejevanko". Odvisno od trgateg. Vztrajam zato, ker bi rad čim več bralcev opozoril na priprave, ki so tako pomembne za pravilno opravljeno trgateg in kakovost vina.

Pristopi k predelavi grozdja so različni. Več tehnoloških postopkov je strokovno preverjenih, od znanja, daljnovidnosti in sreče kletarja pa je odvisno, za kateri postopek se bo odločil pri sorti in zdravstvenem stanju grozdja. Zato upravičeno rečemo: "Kletarjenje je tehnika in umetnost." Tehnike se lahko naučimo, ne moremo pa biti umetniki, če ne poznamo tehnike.

Danes nekaj več besed o vplivu zračenja belega mošta na kakovost vina. Obstaja tehnika, ki se imenuje oksidacija ali hiperoksidacija belega mošta. Nekateri bodo zelo presenečeni nad to tehniko, saj je stroka že nekaj desetletij poudarjala, kako zračenje škodi kakovosti belega mošta. Toda znanje se razvija in ob današnjem znanju kemije si tudi vinarstvu lažje razlagamo razne procese, ki tečejo v moštu. Oksidativni postopek pri pridelavi belih vin tudi ni izum zadnjih let. Že v 19. stoletju je obstajal, samo takrat še niso razumeli vseh sprememb, ki jih v moštu izzove kisik. Ne priporočam, da bi na veliko menjavali dosedanja tehnologija, vem pa, da bodo nekateri v majhni količini le preizkusili novost.

Navodila za postopek:
• ob vsej čistoči, ki se priporoča v trgovini in v zidnici, ter ob dobri organizaciji trgateg se belo grozdičje razpeclja in drozga preša;

• mošt teče iz stiskalnice tako, da se čim bolj zračni, da bi začel rjaveti;

• da bi bilo rjavenje mošta čim hitreje in močnejše, se lahko v posodi, v katero smo že natočili mošt, spušta iz jeklenke s tehničnim ali medicinskim kisikom, kisik preko cevi (jeklenka mora biti opremljena z reducirnim ventilom) na dno posode. Da bi mošt sprejel čim več kisika, priporočamo uporabo razpršilca za plin (frito) iz nerjavne kovine;

• spuščanje kisika v mošt naj traja pet do deset minut, preveč kisika ne more škoditi;

• tako "prezračeno" mošt pustimo rjavetiti deset ur. Seveda ne sme pri tem zakipeti, zato se je potrebno obnašati tako kot pri razsluzenju. Najenostavneje je trgateg začeti popoldne, ko pada popoldanska vročina in čez noč se mošt ravno dovolj oksidira, da ga zjutraj odtočimo od rjave usedline;

• imeti moramo pripravljen močan kvasni nastavek, da ga dodamo v ravnokar pretočeni mošt;

• ves čas nismo nič žveplali, kvasnice, ki smo jih dodali v mošt, začnejo zelo kmalu fermentirati in rjava barva mošta kmalu izgine ob dobrem vrenju mošta;

• močan kvasni nastavek lahko pripravimo samo z dvojno dozo suhih kvasovk (20 g/hl), če nimamo v zidnici posode s stalno vitalnim kvasnim nastavkom...

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIC

PO SLEDI PRITOŽBA

TREBNJE - Po sledih pritožb pridelovalcev kumaric iz Brezovice pri Mirni, ki so se razburjali, da jim M-KZ Trebnje ni hotela odkupiti večjih količin kumaric navkljub podpisani pogodbi, smo le izbrskali, da najbolj glasni, čeprav nedvomno prizadeti vrtničarji, kot so nam zdaj sami priznali, sploh niso imeli sklenjenih pogodb. Po izjavi enega izmed teh naj bi že 8 let prodajal zadrugi kumarice zgolj po ustnem dogovoru z vodjo združne enote. Direktor M-KZ Trebnje inž. Ludvik Jerman nam je povedal, da so uspeli pri kamniški Eti letos izposlovati odkup kar okrog 218 ton kumaric, čeprav so imeli pogodbo le za 167 ton. Jerman je še dodal, da nikoli še niso pridelovalci dosegli te pogodbene količine, zato je bilo odgovorne v Eti silno težko prepričati, da bi ob letošnji izjemni letini kumaric odkupili še več tržnih presežkov.

Krekova misel

• Kapitalizem je omogočila napačna svoboda, ki je odtrgala posameznika od skupnega namena in postavila človeka proti človeku v boj na življenje in smrt. (Črne bukve)

AGROSERVIS Novo mesto
Tel.: 068 321-479, 321-031

Vabimo Vas na prodajno razstavo

VINOGRADNIŠKE IN KLETARSKÉ OPREME,

ki bo od 25. - 31. avgusta,
od 7. do 16. ure, v sob. in ned. do 12. ure

Del ponudbe:

MLINI S PECLJALNIKOM	KADI
ročni pogon 22.691,00	280 l 3.113,00
el. pogon 39.172,40	500 l 5.751,60
iz nerjaveče pl. 68.671,00	750 l 8.541,80

Znižanje cen škropiv, ki so na zalogi - del ponudbe:

Dithane M 45 1 kg 988,00	Antracol WP 1 kg 1.209,00
Mikal 1 kg 2.803,00	Boomefect 1 l 1.736,00

Vse cene veljajo do prodaje zalog.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Torta - najslajše darilo

Najslajše darilo, ki vedno ustvari prijetno presenečenje, je torta. Če se komu od vaših najdražjih približuje rojstni dan, pripravite torto. Pred pripravo premislite o njenih sestavinah, saj bodo za torto, na kateri bo gorela le ena svečka, bistveno drugačne kot na tisti s precej večjim številom. Tudi oblivi tort so lahko zelo različni, vendar je najpogostejše na prvem mestu čokoladni.

Za pripravo ČOKOLADNE TORTE potrebujemo 7 rumenjakov, 150 g stopljenega surovega masla, 200 g sladkorja, 2 žlički vanilijevega sladkorja, 150 g jedilne čokolade, 150 g moka, 1 žličko pecilnega praška, 7 beljakov in nekaj zrn soli. Iz danih sestavin bomo pripravili tortno testo. Za nadev bomo pripravili masleno kremo iz 3 jajc, 150 g sladkorja, 300 g masla in 100 g jedilne čokolade. Za čokoladno glazuro pa bomo zmešali 300 g jedilne čokolade in 40 g surovega masla. Poleg navedenih sestavin potrebujemo še tortni model s premerom 26 cm, maščobo za model, marelično marmelado, čokoladne skobjence in ustrezno število svečk. Maslo stopimo, ohladimo, dodamo sladkor, va-

nilijev sladkor in rumenjake ter vse sestavine penasto umešamo. Nad sopro stopimo na koške nalomljeno čokolado in ohlajeno vmešamo v masleno zmes. V posodo presejemo moko skupaj s pecilnim praškom, beljake in nekaj zrn soli pa stepemo v trd sneg. Vse skupaj rahlo vmešamo v čokoladno zmes. Tortni model namastimo in poprašimo z moko in vanj preložimo testo.

Postavimo ga v ogreto pečico na 180 stopinj in pečemo približno 40 minut. Pečeno testo nekoliko ohladimo v modelu, nato ga zvrnemo na rešetko, da se dobro ohladi. Dvakrat ga prečno prerežemo, da dobimo tri plasti. Vsako plast premažemo z gladko razmešano marelično marmelado. Za masleno kremo penasto umešamo jajca in sladkor, da dobimo gosto kremo. V drugi posodi zmešamo in penasto umešamo maslo in dodamo ohlajeno stopljeno čokolado. Nato vse sestavine zmešamo skupaj. S kremo premažemo plasti in jih sestavimo v torto. Oblijemo jo s stopljeno čokolado in okrasimo. Torto vedno režemo z ostrim nožem, ki ga sproti pomakamo v vročo vodo, da glazura ne razpoka.

VABLJENI NA SEJEM V GORNJO RADGONO

NOVO MESTO - Strojni krožek Novo mesto vabi vse zainteresirane kmetovalce na ogled kmetijskega sejma v Gornji Radgoni, ki bo v četrtek, 28. avgusta. Odhod avtobusa z novomeške avtobusne postaje bo ob 6.30 zjutraj. Ogled stane za člane strojnega krožka 2.400 tolarjev, za vse ostale pa 3.000. V ceno je vključen prevoz, vstopnica in košilo na turistični kmetiji. Prijave zbira Robi Kump v pisarni Kmetijske zadruge Krka na Grabnu. Člani naj imajo ob prijavi izkaznico strojnega krožka. Zadnji rok za prijavo je ponedeljek, 25. avgusta.

Predsednik SK Novo mesto
ROBI KUMP

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Ponedeljkova tržnica je bila spet bogato založena, branjke so ponujale: kumarice za vlaganje po 200 tolarjev kilogram, cvetačo po 250, bučke po 80, papriko po 150, paradižnik od 120 do 150, strojni fižol od 150 do 300, krompir po 60 do 70, kumare po 80, rdečo peso po 150, čebulo po 200, česen po 500, endivjo po 200, mehko solato po 500, zelje po 100, špinačo in ohrovt po 200, fižol v zrnju po 500, repo in korenje po 150 do 200. Jabolka so bila po 80 do 150, breskve po 180 do 250, hruške po 150 do 200, maline po 150 košarica. Jajca so bila po 25, skuta po 400, lonček smetane po 600, sir po 800, kozarec kisle smetane po 500 in med po 700 do 800.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 130 do 3 mesece starih prašičkov, 80 v starosti 3 do 5 mesecev in 40 starejših. Prvih so prodali 95 po 370 do 400 tolarjev, drugih 65 po 300 do 350 tolarjev, tretjih pa 15 po 240 do 275 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Zelišče namesto antibiotika?

Narava ima vselej prav, je naslovil eno izmed svojih knjig veliki francoski zeliščar in zdravilec Maurice Messegue. Tako kot za vsako bolezen človeka pa raste v naravi zdravilno zelišče za vsako bolezen živali in prav škoda je, da ob napredku medicine in veterine človekovo vedenje o tem počasi tone v pozabo in šele nepričakovani neuspehi sodobnih zdravil, denimo antibiotikov, na katere se bolezenske klice navadijo, jih spet kličejo na pomoč.

Mastitis, to je kronično vnetje vimena, velja za najhujšo nadlogo molznih živali, ki povečuje število somatskih celic v mleku in s tem slabša njegovo kakovost zlasti v poletnem času. Antibiotiki resda zdravijo to bolezen, toda z njimi so povezane znane nevarnosti in stroški. Zoper to bolezen pomaga, poleg rednega in temeljitega izmolkovanja, tudi natiranje vimenovih četrti s kisom ali oblaganje z glino, navlaženo z njim. Kronični mastitis lahko zaustavi tudi posebna masaža in akupresura.

Veliko zdravstvenih motenj je pri živali, tako kot pri človeku, povezanih z nepravilno prebavo oz. hrano. Tako kot človeku tudi teletu preženejo drisko posušene borovnice ali čaj iz listov borovnic, hrastove skorje ali žajblja. Tudi jogurt, bifidus, kislilo mleko, nariban korenček ali celo rdeče vino imajo pri tej pogosti nevarnosti podoben blagodejni učinek.

V poletnem času ali ob prehodu z ene vrste krme na drugo živali kaj rado napenja in prav dobro se zoper to težavo obnesejo naslednje zdravilne rastline: kumina, angelika, encijan, koriander, meta in tavžentroža, za posebej učinkovitega pa velja bezeg. Prebavni trakt umirjajo tudi kamilice, ki izboljšujejo apetit, enak učinek pa imajo tudi regrat, rman in koriander ter laneno seme. Domača lekarna pozna še druge zdravilne rastline: tako njivska preslica dobro celi rane, čaj iz hrastove skorje zdravi vnete parklje, divji hmelj pomirja prebavne motnje, česnov sok zdravi kožne bolezni, korenine pirnice povečujejo mlečnost in zdravijo sečila itd.

Celo za odganjanje nadležnih žuželk, muh in obadov, ki lahko v poletnem času močno zmanjšajo mlečnost oz. prirast mesa, obstajajo naravna odvrčala. To je rastlina po imenu vrtič, ki se ga žuželke ogibljuje, tako kot tudi konoplje. Obstajajo različni recepti, kako lahko iz teh rastlin in nekaterih eteričnih olj sami pripravimo pripravke, ki odganjajo in odvrčajo žuželke prav tako dobro kot sintetične kemične snovi.

Inž. M. L.

Knjižne police do konca zasedene

Ravnateljica Knjižnice Brežice: "Prostorsko stisko začasno rešujemo z nabavo posebnih omar za 18 tisoč knjig" - Drago Pirman skrbi za vsakomesečne prireditve

BREŽICE - Razveseljivo je, da Knjižnica Brežice privablja vedno več obiskovalcev, za kar je razlog dobra zaloga knjig in ostalega knjižnega gradiva - okrog 57 tisoč knjig, računalniško iskanje gradiva, Internet, prijazni knjižničarji in zadnje leto pogoste prireditve tako za otroke kot odrasle, za kar se trudi višji knjižničar Drago Pirman. Občinska matična knjižnica v Brežicah pa je žal ena izmed mnogih, ki jo pesti huda prostorska stiska. Vse knjižne police v izposojevalnem delu knjižnice so namreč popolnoma zasedene.

Ravnateljica brežiške knjižnice Tea Bemkoč, ki tu dela devet let, je povedala, da na leto pride v hišo nad štiri tisoč novega gradiva. Daljnoročna rešitev prostorskih težav je izraba prvega nadstropja sedanje knjižnične stavbe ali gradnja kakšnega prizidka, ker pa je očitno do tega še daleč, si v knjižnici pomagajo, kot najbolje vedo in znajo. Pred kratkim so tako razširili skladiščne prostore z de-

• V Knjižnici Brežice so delavci že dobro usposobljeni za računalniški program Cobiss, kar je zasluga rednega izobraževanja in obiskovanja seminarjev. Ravnateljica je povedala, da so se zadnja leta kadrovske okrepili in je sedaj redno zaposlenih osem, kar pa še vedno ne ustreza standardom, po katerih naj bi jih bilo zaposlenih dvanajst.

vetimi posebnimi omarami, vsaka pa nudi prostor za dva tisoč kosov. Tri so že napolnili, pa tudi ostale ne bo težko, a bodo poskrbeli, da bo v izposojevalnem delu na razpolago tekoče gradivo, ostalo bo v skladišču - starejše knjige, dvojniki, periodika do leta 1990 ipd. Dobro delujejo izposojevališče v Pišecah in dve kolekciji v Učni enoti Cerklje ob Krki (tu jo ponovno urejajo) in v brežiškem domu starejših občanov.

Bolj prostorna knjižnica bi bila

potrebna tudi za obiskovalce, ki v knjižnici ponavadi zaman iščejo mir za branje in študij. Prav tako bi več prostora potrebovali za prireditve, ki jih dobro leto dni vse uspešneje organizira Drago Pirman, 17 let šolski knjižničar in vrsto let vodja Društva knjižničarjev Dolenjske. "Letos februarja smo si zadali nalogo, da vsak mesec pripravimo vsaj eno prireditev za otroke in eno za odrasle. Tako smo v prejšnjem šolskem letu imeli 20 prireditev za otroke. Gostili smo Deso Muck, Primoža Suhodolčana in druge, za zanimiva srečanja s starejšimi obiskovalci knjižnice pa so poskrbeli gostje Tomo Križnar, Brane Kobalj, dr. Metka Klevišar, Bogdan Novak, dr. Srečo Bergant." Po Pirmanovih besedah knjižnica zelo dobro

sodeluje z brežiškim in okoliškimi vrtni in šolami. Mladi bralci so redno obiskovali ure pravljic, dve skupini iz brežiškega vrtca pa sta enkrat mesečno skupaj s starši hodili na posebne ure pravljic. Sodelovali so v okviru bralnega projekta založbe Epta "Palček bralček", ter si poleg edinstvene izkušnje tako za starše kot otroke ob koncu pridobili priznanje.

L. MURN

MACHU PICCHU NA GRADU RAJHENBURG

BREŠTANICA - V okviru prireditve Poletje na gradu Rajhenburg je ZKO Krško s soorganizatorjem Kulturim domom Krško in KS Brestanica - DKD Svoboda Brestanica v petek, 15. avgusta, na gradu Rajhenburg organizirala koncert skupine Machu Picchu iz Peruja. Znana južnoameriška skupina je z igranjem ljudske glasbe indijancev iz Peruja, Ekvadorja in Bolivije navdušila številne obiskovalce.

Tea Bemkoč in Drago Pirman

KONCERT BAROČNEGA TRIA

NOVO MESTO - V okviru Novomeškega glasbenega festivala 1997, ki ga pripravlja prof. Milko Bizjak, bo jutri, v petek, 22. avgusta, ob 19.30 v kapiteljski cerkvi koncert baročnega tria. S programom Glasbena dediščina Slovenije se bodo predstavili Igor Grasselli (violina), Igor Mitrovič (violončelo) in Milko Bizjak (špinet). Izbrane skladbe se danes nahajajo v rokopisni zbirki Študijske knjižnice na Ptujju. Koncert bo snemala RTV Slovenija.

SLOMŠEK MED NAMI

ŽALOSTNA GORA PRI MOKRONOGU, AMBRUS - V soboto, 23. avgusta, bo ob 21.30 v cerkvi na Žalostni gori pri Mokronogu recital Slomšek med nami avtorja in izvajalca Tilna Skubica. Recitalu bodo v nedeljo, 24. avgusta, lahko prisluhnili tudi prebivalci Suhe krajine in sicer ob 10. uri v cerkvi sv. Jerneja v Ambrusu.

Pred zadnjimi nakupi učbenikov

Gneča v knjigarnah - Večji nakupi osnovnošolskih delovnih zvezkov kot učbenikov - Novost: učbeniški skladi na srednjih šolah - Učbeniki, razen novih, so še na voljo

NOVO MESTO - Gneča v knjigarnah je velika in tako tudi v Mladinski knjigi trgovini, d.d., Knjigarna in papirnica Novo mesto, ni nič drugega. Njen vodja Janez Brulc je povedal, da se trenutno dobijo vsi predpisani učbeniki in knjige, razen tistih (okrog pet), ki bodo letos izšli čisto na novo. Sicer pa se je veliko kupcev tudi letos junija in julija odločilo za prednaročila, ko je bilo plačilo možno v treh obrokih.

Že kar nekaj let ministristvo za šolstvo in šport reševanju učbeniške problematike namenja posebno pozornost. Zelo dobro sprejeti so učbeniški skladi za osnovne šole, ki so jih začeli uvajati v letu 1994, letos pa so postali obvezni za vse osnovne šole. Učenci si tako lahko učbenike izposodijo v šoli in plačajo izposojevalnino, ki ne sme biti višja od tretjine maloprodajne cene učbenika. Povpraševanje po teh učbenikih je z leti narasčalo in lani jih je uporabljal že vsak drugi učenec. Seveda je obseg sklada na šoli odvisen od časa nastanka in zanimanja staršev in šole zanj, vendar pa je važno, da po začetku šolskega leta ni veljavnih učbenikov, ki bi obležali na polici.

Z dobrim delovanjem učbeniških skladov pa se opazno zmanjšuje nakup učbenikov v knjigarnah. "Prodaja delovnih zvezkov se ni spremenila, res pa se je na račun učbeniških skladov zadnja leta zmanjšala prodaja učbenikov. Vendar pa te od nas kupujejo šole, tako da ni bistvenih razlik," je povedal Janez Brulc.

OBLIKOVALNE URICE

NOVO MESTO - Na Oddelku za mladino Knjižnice Mirana Jarca vabijo še na zadnje izmed vrste brezplačnih počitniških delavnic, ki so jih letošnje poletne mesece pripravili za mlade. Od ponedeljka do petka, od 25. do 29. avgusta, bodo 9. do 12. ure pod vodstvom aranžerke Vesne Cunk potekale oblikovalne urice. Obiskovalci bodo skupinsko slikali, izdelovali izdelke iz blaga, oblikovali nakit itd.

• Sleherna slaba misel je neizprosna in hoče postati dejanje.

V. Hugo

Irena Rešeta, so v večurnem nastopu dokazali, da znajo zapeti marsikaj, sicer pa se že lahko pohvalijo s kaseto in zgoščenko. Povedali so, da jih po počitnicah v Portorožu ta teden jeseni čaka nastop v Rimu. Zanimivo je bilo prisluhniti tudi na novo ustanovljenemu none-tu Obzorje. Obiskovalce, ljubitelje poezije, je s svojim nastopom prijetno presenetil novomeški pesnik Smiljan Trobiš.

Mladi člani KUD Nove arkade znajo tudi slikati. Pod vodstvom novomeške ljubiteljske slikarke Jožice Škof so se v tem resnejše poizkusili na lanskem počitnikovanju v Portorožu in se z izdelki najprej predstavili ob 3. obletnici Sonca in Zarje lani v Šmihelu, v gostilni Jakše pa je mesec dni na ogled njihova dopolnjena razstava z 41 slikami. Od lani je tako 16 mladih, v glavnem osnovnošolcev, tudi članov likovne sekcije KUD Nove arkade, ki ima vsak teden likovno delavnico. Škofova je povedala, da so navdušeni nad risbo, akvarelom in pastelom.

L. MURN

Posebna ljubezen

K zamudnikom na dom

Ljubezen do knjig je gotovo lepa stvar, toda tudi ta ima svoje meje. Ni namreč malo takih obiskovalcev knjižnic, ki imajo knjige tako zelo radi, da si jih sposedijo, vrnejo pa ne kmalu ali pa sploh nikoli.

Zadnja leta se je rok izposoje skorajda v vseh knjižnicah skrajšal na dva ali tri tedne za kakršnokoli literaturo, da je dostopnost knjig boljša. Seveda se gradivo da podaljšati, toda le, če zanj ni nobenega novega povpraševalca, nad čemer dober pregled sedaj omogoča računalniški sistem Cobiss. Toda nekaterim izposojevalcem se ne da zavrteti telefonske številke in se o tem pozanimati, mnogi pa se ne prestrašijo niti pisnega (ih) opomina (ov).

Gotovo je res, da nekateri tovrstne bralce muči slaba vest, toda dlje ko odlašajo z vrnitvijo sposojenega gradiva, težje je. Veča pa se seveda tudi zamudnina, ki, čeprav na prvi pogled ni velika (v večini knjižnic 10 tolarjev za knjigo na dan, če pa gre za videokasete, je cena mnogo višja), lahko postane prav gromozanska vsota. Vzemimo primer, da si nekdo sponodi deset knjig in če jih ne vrne mesec dni, mora odšteti tri tisoč tolarjev, če pa odlaša leto dni - kar po izkušnjah knjižničarjev sploh ni tako redek primer - zamudnina zneso okrog 37 tisoč tolarjev.

Zanimiv in glede na rezultate tudi uspešen način reševanja teh problemov je domislila Draga Pirmana iz brežiške knjižnice, ki se je odločil, da zamudnike kliče po telefonu ali pa - bližnje seveda - obišče celo na domu. Prijazno jih spomni na dolg in pravi, da si nekateri kar oddahnejo, saj tako rešijo problem, ki jih že dolgo muči. In številne knjige tako spet najdejo pot v knjižnico.

L. MURN

OB-LJUBITI PO KOSTANJEVIŠKO - Branko Jordan, Katarina Klepec, Gorazd Šošter, Katja Vukčević in Matej Drobnič so ustvarili predstavo, v kateri si ljubezen podaja kljuko, a ostaja edina preživela v kopici usod, prostorov in časov, predmetov in posameznikov. (Foto: L. M.)

Res, kaj je sploh ljubezen?

Štirje mladi igralci in glasbeniki pripravili predstavo Ob-ljubiti ob 250-letnici Kostanjevice

KOSTANJEVICA NA KRKI - Čeprav nikoli ne gre posploševati, pa je vendarle mogoče reči, da so bili vsi, ki so si v četrtek, 14. avgusta, zvečer v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki ogledali gledališki projekt ob 250-letnici kostanjeviškega mesta, navdušeni. Ne samo nad predstavo z naslovom Ob-ljubiti, v kateri so bili mojstrsko izbrani teksti in pesmi Bertolda Brechta, Alojza Ihana, Neže Maurer, Lili Novy in Milana Jesiha na temo ljubezni, pač pa predvsem nad mladimi igralci, v glavnem domačini.

Projekt je nastal po zamisli Kostanjevičanov Branka Jordana, glavnega igralca in študenta ljubljanske AGRFT, ter Mateja Drobniča, ki je v predstavi poskrbel za

glasbene dodatke na klavirju. Skupaj s Katarino Klepec (iz Bele krajine) ter Katjo Vukčević in Gorazdom Šošterjem iz domačega mesta - večina se jih je v igranju preizkusila v gimnazijski skupini Teater 250 - so v t.i. "igropetju o ljubezni, ob kateri se končno vprašamo, kdaj se bomo (če sploh) dobili skup, si jo priznali in dorekli", poskrbeli za dobro voljo obiskovalcev, izbrani teksti pa so bili dobra pot tudi do razmišljanj o lastnih ljubeznih. Predstavo so mladi igralci v Lamutovem likovnem salonu, ki je skoraj brez dodatne opreme predstavljali odlični igralski prostor, ponovili naslednji dan, z njo pa se bodo predstavili še oktobra.

L. M.

Pripravljeni na šolo

NOVO MESTO - Nekaj let nazaj so imeli starši šoloobveznih otrok nemalo problemov, preden so nakupili vse potrebne knjige, učbenike in delovne zvezke. Mnogih se ni in ni dalo dobiti še potem, ko se je pouk že zdavnaj začel. Danes je drugače, tudi po zaslugi države, ki je marca 1994 s sprejetjem zakona o t.i. šolskem tolarju zagotovila večja finančna sredstva za učbenike in uveljavila njihovo večjo dostopnost preko učbeniških skladov.

MARTA SRPČIČ, dijakinja iz Novega mesta: "Jeseni grem v 1. letnik Gimnazije Novo mesto in v glavnem imam vse potrebne učbenike, saj smo dobili seznam. Učbenike sem kupila v novomeški knjigarni, razen tistih, ki jih še nimajo. V osnovni šoli sem si jih izposojevala tudi preko učbeniških skladov."

JURE MRVAR, učenec OŠ Mirna Peč: "Čeprav uživam v počitnicah, komaj čakam začetek šolskega leta, saj grem že v 4. razred. Mami mi je pripravila vse potrebno in tudi večino učbenikov imam. Nisem si jih izposodil, ampak smo jih kar kupili, ker jih bosta za mano potrebovali še obe sestrici."

JANA ŠKRJANEC, učenka OŠ Grosuplje: "Letos bom guli la šolske klopi v 5. razredu. Vse potrebne knjige imam, ker sva jih z mamico naročili že v prednaročilo, razen seveda tistih novih, nekaj pa si jih bom izposodila tudi v šoli. Na koncu jih vrneš in nekaj malega plačaš, kar je v redu."

L. M.

Mir večkrat kršijo brezposelni

V polletju obravnavali za četrtno več gospodarskega kriminala - Storilci ponarejenega denarja še neodkriti - Manj kaznivih dejanj zoper življenje in telo

NOVO MESTO - Na UNZ Novo mesto so v prvem polletju letošnjega leta obravnavali 591 kaznivih dejanj, kar je nekaj manj kot v enakem obdobju lani. V upadu so kazniva dejanja splošne kriminalitete, za četrtno več pa je gospodarskega kriminala. Kriminalisti so raziskali skoraj vse hujše oblike kaznivih dejanj, manj so bili uspešni pri raziskavi drznih tatvin, medtem ko se je izboljšala raziskavnost vlomov v vikende in stanovanjske hiše.

Kaznivih dejanj zoper življenje in telo je bilo skoraj za tretjino manj. Letos so na primer obravnavali 5 umorov, lani v enakem obdobju 6, še občutnejši pa je padec telesne poškodbe. V polletju so kriminalisti obravnavali 3 posilstva (lani 2), tako kot lani en spolni napad na otroka, spolnega nasilja pa niso zabeležili (lani 1).

Za približno slabo tretjino je bilo manj kaznivih dejanj zoper pravni promet (ponarejanje listin), upadla pa so tudi kazniva dejanja zoper javni red in mir. Največji padec je očiten pri kaznivih dejanjih nedovoljene proizvodnje in prometa z razstrelilnimi

snovmi, pri kaznivih dejanjih napa na uradno osebo ter preprečitvi uradnega dejanja uradni osebi.

V prvem polletju so policisti na območju UNZ Novo mesto obravnavali 1.286 kršitev s področja javnega reda in miru, kar pri tretjini kršiteljev pa so policisti ugotovili vinjenost. Med kršitelji prevladujejo tisti v starosti od 34.

Kriminalisti in policisti UNZ Novo mesto so v prvem polletju obravnavali 14 kaznivih dejanj v zvezi z mamili (lani 13) in le 3 kazniva dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem ali razstrelilnimi snovmi (lani 13). Na območju UNZ Novo mesto policisti še vedno beležijo posamične vnovčitve ponarejenega denarja, zlasti marke v bankovcih po 100 ali 200, vendar storilci še niso odkriti.

do 44. leta, sledijo kršitelji v starosti od 24. do 34. leta ter osebe od 18. do 24. leta starosti. Delež brezposelnih kršiteljev predstavlja skoraj 54 odstotkov.

V prvem polletju so kriminalisti obravnavali 87 kaznivih dejanj,

kar je za četrtno več kot v enakem obdobju lani, med njimi je največ goljufij (26) in 19 preslepitev pri poslovanju z vrednostnimi papirji (lani nobene), naraščajo pa tudi preslepitev pri pridobitvi posojila, ponarejanje in uporaba ponarejenih vrednotnic, zloraba položaja ali pravic odgovorne osebe ter davčne zatajive. Upadajo kazniva dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev, ponarejanje ali uničenje poslovnih listin, kazniva dejanja neupravičene uporabe, kazniva dejanja izdaje nekritega čeka ter overitve lažne vsebine.

T. G.

RAZGRAJAL Z 2,45 PROMILA

TREBNJE - V nedeljo, 17. avgusta, so policisti iz Trebnjega do iztreznitve pridržali vinjenega 43-letnega M. M. iz Migolske Gore, ki je doma razgrajal in grozil. Alkohotest je pokazal, da je očito "govoril" tudi alkohol, saj je mož napisal kar 2,45 promila alkohola. Zagovarjati se bo moral pri sodniku za prekrške.

SKUPAJ PROTI KRI MI NALU

POKLIČITE 080-1200 OSTALI BOSTE ANONIMNI

800 tovornjakov na dan

Zastoji na Obrežju niso posledica dela mejnih organov - Prometa na meji vse več, prav tako tudi ilegalcev

KRŠKO - Mejne prehode na območju UNZ Krško je v prvih šestih mesecih letošnjega leta prestopilo več kot 4,8 milijona potnikov, kar je 8 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Med njimi je kar štiri petine tujcev. Zelo je naraslo tudi število tovornjakov, tako da gre čez mejni prehod Obrežje povprečno več kot 800 tovornjakov na dan. Na meji občasno prihaja tudi do zastojev, za katere pa, kot so pojasnili na UNZ Krško, niso krivi slovenski mejni organi ali neprepustnost slovenskega mejnega prehoda, pač pa gre razloge iskati pri sosedih.

Policisti UNZ Krško so v prvem polletju obravnavali dva mejna incidenta. V enem primeru je naš zračni prostor kršil tuj helikopter, v drugem primeru pa je mejno črto prestopil pripadnik tuje varnostne službe.

Narašča tudi število ilegalnih prehodov meje. Tako je v prvem polletju mejo ilegalno prestopilo 257 oseb, kar predstavlja 67-odstotno povečanje ilegalnih prehodov, s tem povezan pa je tudi donosen posel - nudenje pomoči

tujcem pri ilegalnem prehodu, zaradi česar je bilo obravnavanih 17 oseb, kar je skoraj za polovico več kot v enakem obdobju lani. Med ilegalci prevladujejo Makedonci, Romuni in Bolgari, upada pa število državljanov Bosne in Hercegovine.

Na meji so policisti zaradi neizpolnjevanja pogojev za vstop v Slovenijo zavrnilo več kot 6.300 potnikov, največ zato, ker niso imeli ustreznih dokumentov za prestop meje, zaradi pomanjkanja sredstev, ker niso imeli vizuma za vstop v tretjo državo in podobno.

T. G.

Zastoji na meji

Do 3 km dolge kolone avtomobilov pred mejnim prehodom Petrina

OSILNICA, FARA, PETRINA - Opozorila in predlogi po sredstvih obveščanja, naj vsi, ki potujejo na morje oz. v Hrvaško, uporabljajo mejni prehod v Petri- ni, ker tam ni zastojev, je rodil sadove. Predvsem ob vikendih je naval na ta obmejni prehod tak, da prihaja tudi do 3 km dolgih kolon. Večina čakajočih je namenjena na morje, nekateri pa samo v slovensko občino Osilnica, a morajo tudi ti čakati v koloni, ker se cesta proti Osilnici po slovenski obali Kolpe odcepi od magistralne ceste prav pri mejnem prehodu Petrina.

Rešitev za Osilničane in potnike v to občino bi bila, da bi bila čimprej zgrajena cesta od Kočevske Reke do Osilnice. Če se bo gradnja te ceste nadaljevala s tako hitrostjo kot doslej, bo cesta dograjena šele čez kakih 10 let. Vendar tudi ta dograditev ne bo rešila čakanja pred obmejnimi prehodom tiste potnike in domačine, ki so doma oz. potujejo na območje vasic od Petrine preko Kužlja in do Mirtovičev. Zato nekateri odgovorni na Kostelskem že predlagajo, naj bi hitrejši dostop do vasi v KS Kostel omogočili tako, da bi uredili obvoz po nekdanji gozdni poti-kolovozu, ki bi se odcepila od magistralne ceste pri Vasi in se priključila na obkolpno cesto pri vasi Grivac. Uradno sta predlagani še dve drugi inačici obvoznice, ki pa skoraj zagotovo ne bosta sprejeti, ker zanju ne bodo dali soglasja lastniki zemljišč.

Osilničani opozarjajo še na pomanjkljive prometne oznake.

J. P.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

HRANIL OROŽJE - V ponedeljek, 11. avgusta, so novomeški policisti na podlagi odredbe okrajnega sodišča v Novem mestu opravili hišno preiskavo pri 46-letnem A. B. iz Šmarjeških Toplic in mu zasegli polavtomatsko puško, več streliva ter električni detonator. Zoper osumljenca so policisti napisali kazensko ovadbo zaradi nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem in razstrelilnimi snovmi.

GROZIL PRODAJALKAM - V ponedeljek, 11. avgusta, so policisti iz Črnomlja do iztreznitve pridržali vinjenega 29-letnega S. H. s Coklovec, ki je tistega dne okoli 13. ure razgrajal v samopostrežni trgovini, grozil prodajalkam ter od njih zahteval blago, ki ga ni hotel plačati.

POSEGEL PO BLAGAJNI - 20-letni D. T. iz Ljubljane je utemeljeno osumljen velike tatvine, ker je v ponedeljek, 11. avgusta, ob 15. uri prišel v trgovino Vrtnica v Dolnjih Praprečah pri Trebnjem, kjer je opazil, da trenutno v trgovini ni prodajalke. Izkoristil je njeno odsotnost in iz blagajne ukradel 102 tisočaka, ček in potrdilo o nakupu - aktivno, s police pa je vzel še nekaj predmetov. Takrat sta v trgovino prišli prodajalki, ki sta opazili, da jima je neznanec vzel denar iz blagajne. Stekli sta za njim, ga dohiteli, vendar jima je rekel, da predmetov ni vzel, nato pa je odšel v gostišče, kjer so ga policisti na podlagi prijave prijeli in ga pridržali. Lastnico trgovine M. O. je mladenič oškodoval za več kot 110 tisoč tolarjev.

MILIJON TOLARJEV ZA OBCESTNE ZNAKE - Tudi v dobropoljski občini nepridipravi kar redno uničujejo občestne znake in kazipote. V okolici Strug smo našli štiri, predvsem so nevarni za tistega, ki prvič zaide v te kraje. Župan Anton Jakopič je dejal, da so lani z občinskim denarjem kupili večino znakov, letos pa so zagotovili milijon tolarjev za nakup novih in namestitve že poškodovanih znakov. (Foto: M. Glavonjič)

KRONIKA NESREČ

V DROG JAVNE RAZSVETLJAVE - V torek, 12. avgusta, ob 10.10 je 22-letna G. N. s Senovega vozila osebnih avto po Titovi cesti na Senovem od Ceste kozjanskega odreda proti Brestanici. Ko je pripeljala do stanovanjske hiše na Titovi cesti št. 96, se je srečala z vozilom renault 4. Voznica je zavirala, vozilo pa je pričelo drseti in po 13 metrih vožnje po pločniku je trčilo v drog javne razsvetljave. Voznica se je hudo poškodovala. Ker okoliščine prometne nezgode še niso povsem jasne, prometni policisti očividce nesreče naprošajo, naj pokličejo postajo prometne policije Krško na telefon (068) 22-080 ali številko policije 113.

TRAKTORIST IZSILIL PRED-

NOST - V torek, 12. avgusta, ob pol deveti uri zvečer je 44-letni J. P. iz Reštanja vozil traktor s samonakladalko po regionalni cesti od Brestanice proti Podsredi. Na Senovem pri stanovanjskem bloku na Titovi cesti št. 118 je zapeljal na levi pas, ki je namenjen voznikom, ki zavijajo levo na bencinski servis OMV Istrabenz. Po pasu je vozil približno 20 metrov, nato pa ne da bi ustavil in spustil mimo vozila, ki so prihajala nasproti, zavil levo. Tako je trčil z osebnim avtom 20-letnega G. G., ki je pripeljal pravilno po svojem pasu. Nič kriv voznik osebnega avtomobila se je v trčenju hudo poškodoval. Policisti so traktorista preizkusili z alkotestom, ki je pokazal kar 1,47 promila alkohola.

SOPOTNIK NA MOPEDU UMRL

NOVO MESTO - V nedeljo, 17. avgusta, okoli 3. ure je 31-letni Rado P. iz Dolenjske Gradšice vozil kolo z motorjem po magistralni cesti od Žabje vasi proti Gotni vasi, na mopedu pa je peljal tudi 48-letnega Nikolo B. iz Gotne vasi. Na Belokranjski cesti pri stanovanjski hiši številka 25 je zapeljal levo k sredinski črti, nato pa zavil desno na dovozno pot, vendar pa se pred tem ni prepričal, če lahko varno zapelje tja, saj je takrat za njim pripeljal voznik kolesa z motorjem 17-letni Bojan F. z Otočca (na motorju je sedel tudi Janez K.) Bojan je kljub zaviranju trčil v mopedista pred njim, po trku pa so vsi štirje padli na tla. Nikola B. se je pri tem tako hudo poškodoval, da je na kraju nesreče umrl. Hudo se je poškodoval tudi Bojan F., ki se zdravi v novomeški bolnišnici.

NOV GASILSKI DOM V HMELJČIČU - Prebivalci Hmeljčiča in okoljskih vasi so novih gasilskih prostorov, ki jih je v nedeljo blagoslovil mirmopeški župnik g. Janez Šimenc, veseli še posebej zato, ker bodo služili tudi drugim potrebam kraja. (Foto: L. M.)

Ob jubileju nov gasilski dom

60 let PGD Hmeljčič - Veselje ob otvoritvi novega gasilskega doma, ki so ga gradili 13 let - Podelili priznanja

HMELJČIČ - S parado gasilcev PGD Hmeljčič in ostalih gasilskih društev, ki spadajo v mirmopeški sektor, se je v nedeljo popoldne začela slovesnost ob praznovanju 60-letnice delovanja PGD Hmeljčič in otvoritvi novega gasilskega doma. Pridružitve so se udeležili tudi gostje: predsednik Občinske gasilske zveze Novo mesto Franc Bartolj in poveljnik Tine Filip ter župan Mestne občine Novo mesto Franc Koncilija, ki je odprl nove gasilske prostore, ob tej priložnosti pa se mu je predsednik KS Mirna Peč Zvone Lah zahvalil za finančno pomoč ob letošnjem asfaltiranju ceste Knežija-Hmeljčič, ki za kraj pomeni veliko pridobitev.

PGD Hmeljčič spada med manjša društva v mirmopeškem sektorju in šteje okrog 80 članov. Prvi predsednik društva je bil Jože Kolenc, ki se je skupaj z ostalimi ustanovnimi člani zavedal pomena humanega poslanstva gasilcev. Postopoma so nakupovali gasilsko opremo,

leta 1948 pa so začeli z gradnjo gasilskega doma. Dokončan je bil v treh letih. Toda ker je vse manj zadoščal potrebam, so se gasilci iz Hmeljčiča v osemdesetih letih odločili za gradnjo novega. Predsednik društva Franc Progar je povedal, da je bila gradnja dolgotrajna - od leta 1984, kajti finančne pomoči je bilo razen nekaj iz domače KS in novomeške gasilske zveze malo, tako da so se morali znajti sami. Vztrajno so zbirali denar z veselje, v dom pa so vložili veliko prostovoljnega dela. Progar je med zahvalami vsem pokroviteljem posebno zahvalo izrekel članici društva Štefki Dragan, ki je za nov gasilski dom poklonila prostor.

Praznovanje 60-letnice PGD Hmeljčič je bila lepa priložnost za podelitev občinskih priznanj za požrtvovalno delo ter društvenih za dolgoletno pripadnost društvu. Po programu pa so gasilci pripravili tudi veselico z ansamblom Rubin.

L. MURN

Gasilci z Gore praznovali

Glavna želja, da bi še naprej pri različnih aktivnostih združevali vse ljudi krajevne skupnosti

GORA - V soboto, 8. avgusta, na krajevni praznik sv. Lovrenca, smo gorski gasilci in z njimi vsi krajanje praznovali 40-letnico prostovoljnega gasilskega društva Gora. Gasilska parada ob zvokih godbe na pihala iz Krškega, razvitej prapora ob prisotnosti krškega župana Danila Siterja in praznovanje z ansamblom Celjskih 5 so bili dogodki, ki so razveselili krajanje in mnogo gostov iz sosednjih krajevnih skupnosti. Praznik smo zaključili v nedeljo z žeganjem pri sv. Lovrencu in blagoslovitvijo novega gasilskega prapora.

Leta 1957 so se gasilci krajevne skupnosti Gora ločili od gasilskega društva Krško in ustanovili svoje prostovoljno društvo Gora. Polni začetnega elana so popravili in preuredili poslopje krajevne skupnosti, ki smo mu rekli baraka in avgusta 1957 ob krajevnem prazniku sv. Lovrenca organizirali prvo gasilsko veselico na Gori. Krško gasilsko društvo nam je ob ustanovitvi podarilo prvo ročno črpalko in že smo bili usposobljeni za svojo glavno nalogo: gašenje požarov. Že od vsega začetka smo vzgajali mlade

gasilce, ki so se udeleževali gasilskih tekmovanj in leta 1968 za prvo mesto dobili prvo tomosovo motorno črpalko. Leto 1972 je bilo za društvo prelomno leto, saj je takrat pristopilo veliko novih članov. Tako okrepljeno se je lahko lotilo največjega projekta - gradnje gasilskega doma. Gradbena dela, ki so temeljila na prostovoljnem delu, so bila zaključena leta 1982, ko je bila končana fasada na domu. V tem času je društvo dobilo svoj prvi avtomobil, sirenno, mladi rod gasilcev je opravil častniške in podčastniške tečaje, vsako leto pa smo organizirali veselico ob krajevnem prazniku.

V zadnjem obdobju smo dobili nov avtomobil, dom smo na novo prekrili, prenovili, napejlali centralno ogrevanje in kupili prapor. Polni načrtov pa smo tudi za v prihodnje. Radi bi dobili avtomobilsko cisterno za vodo, kupili nekaj zemljišča, opremili dom in posodobili opremo. Naša glavna želja, cilj in naloga pa je še naprej združevati vse ljudi naše krajevne skupnosti, saj smo edino aktivno društvo v krajevni skupnosti.

JOŽE KERIN

SVEČANO RAZVITJE PRAPORA - Prapor smo razvili ob prijatni podpori pokroviteljev: župana občine Krško Danila Siterja, KS Gora, Krovstva Zorko, Občinske gasilske zveze, CBT-ja, Zavarovalnice Triglav, Vitacela, Inštalacije Pečarič in Panacheja.

Simon spraval Šentjernej na noge

Domači zmagi ob 60-letnici šentjernejskega hipodroma - Simon Bele si je priboril zmago tik pred ciljem - Rekord hipodroma ni padel - Slovenija : Avstrijska Štajerska 19:21

ŠENTJERNEJ - V nedeljo popoldan je Šentjernej z domačima zmagama praznoval 60-letnico hipodroma, na katerem se je tokrat zbralo preko 3.000 ljubiteljev kasaškega športa in konj. Zmagi za domači klub sta pripadala Vojo Maletič s triletno kobilo Sissi Sara, ki je v tretji dirki z izenačenim svojim najboljšim izidom slavila svojo drugo zaporedno zmago, in mladi Simon Bele, ki je v peti dirki spraval domače občinstvo na noge.

V Šentjerneju so konjske dirke v svoji že več kot stoletni zgodovini zamenjale kar nekaj mest - začelo se je na cesti od Šentjerneja do Grobelj, potem so v Šentjerneju dirkali na zemlji, gostilničarja Bučarja, potem na Campatovi zemlji, pred 60 leti pa so konjske dirke dobile prostor tam, kjer so še danes in kjer so v nedeljo domači konji in vozniki dokazali, da šentjernejski vozniki in konji spadajo ob bok tekmecev iz največjih konjeniških središč v Sloveniji. Tokrat so poleg Šentjernejčanov po dve zmagi zmagali še Ljutomerčani in Lojze Gorjanc z Brda, po eno pa konjeniki iz Komende in Krškega.

Najhitrejša je bila osma dirka, ki jo je po pričakovanju dobil Lojze Gorjanc z 11-letnim žrebcom Meadow Meritmom, ki pa mu tudi zaradi na novo posipane steze ni uspelo izboljšati rekorda hipodroma. Kljub temu lahko zapišemo, da je bil višek prireditve peta dirka, ki jo je mojstrsko dobil najmlajši voznik Simon Bele, ki je tako s 3-letno kobilo Peri

temu lahko zapišemo, da je bil višek prireditve peta dirka, ki jo je mojstrsko dobil najmlajši voznik Simon Bele, ki je tako s 3-letno kobilo Peri

Simon Bele

Lobell, potomko Dynamite Lobella in Pike II, dosegel že njuno četrto letošnjo zmago. Simon se je po štartu znašel na četrtem mestu, potem pa se je do predzadnje ravnine prebil na drugo mesto. Vodilnega Ljutomerčana Marka Slaviča ml. z Ido MS je ob bučnem spodbujanju domače publike poskušal presenetiti na začetku zadnjega zavoja, a mu ni uspelo in se je pametno umaknil na notranji del zavoja ter poskusil na sami ciljni ravnini. Tokrat mu je uspelo, saj je Peri Lobell, ki je last Simonovega starega očeta Jožeta Darovca, le nekaj metrov pred ciljem prehitel vrstnico iz Ljutomera.

Prireditve so prizadevni organizatorji šentjernejskega konjeniškega kluba zaključili s tradicionalnim srečanjem voznikov amaterjev Slovenije in Avstrijske Štajerske za pokal Alpe Jadran, na katerem so nekdanji sodelovalci še hrvaški in italijanski tekmovalci, sadaj pa tradicijo ohranja dvoboj. Z osmimi izžrebanimi domačimi konji so se pomerili po štiri vozniki iz Avstrijske Štajerske in Šentjerneja, z izidom

Leskovar peti za svetovni pokal na dirkališču

Zagotovil si je nastop na svetovnem prvenstvu

NOVO MESTO - Član novomeškega kolesarskega kluba Krka Telekom Matjaž Leskovar, ki edini med slovenskimi kolesarji nastopa na tekmah za svetovni pokal na dirkališču, je v Adelaidi v Avstraliji dosegel največji slovenski uspeh v tem športu - v vožnji na čas na 1 kilometer je osvojil 5. mesto in si tako kot edini član Krke Telekoma zagotovil nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo že konec naslednjega tedna v Perthu.

Tekma v Adelaidi je Leskovar četrti nastop na tekmah svetovnega pokala. Po tekmah v Trexertownu v ZDA in Fiorenzuoli v Italiji je pred dobrim mesecem v Atenah s časom 1:07,19 osvojil prvo točko za svetovni pokal. Čeprav je v Adelaidi prav tako kot v Atenah krepko zaostal za svojim državnim rekordom na 1 km (1:05,36), ki ga je postavil pred dvema letoma na svetovnem prvenstvu v Kolumbiji, je tokrat za peto mesto dobil šest točk svetovnega pokala. S časom 1:04,95 je v Adelaidi zmagal Avstralec Graham Sharman, ki je za svojimi izidi, ki jih dosega letošnje leto, zaostal za več kot dve sekundi, kar dokazuje, da razmere na dirkališču v Adelaidi niso bile naklonjene rekordnim dosežkom in da bi se lahko tudi Leskovar, ki je za svojim rekordom zaostal za sekundo in 68 stotink, ob boljših razmerah približal državnemu rekordu oziroma ga celo izboljšal.

Matjaž Leskovar

Na Gorjancih bo dva dni hrumelo

Gorska hitrostna dirka Gorjanci 97 - Tudi za evropsko prvenstvo - Na cesti rekorder v prototipu in lanski zmagovalec v formuli - Sedem Dolenjcev v pokalu clio

NOVO MESTO - Avtomobilske gorske dirke so na Gorjancih očitno spet dobile domovinsko pravico, saj si slovenskega državnega prvenstva brez Gorjancev tako rekoč ni več mogoče predstavljati. Letos bo dirka, ki jo bo ob izdatni pomoči nekaterih novomeških avtomobilističnih zanesenjakov s predsednikom organizacijskega odbora Stane Andoljšek in predsednik istega odbora Rudi Šali (od leve) sta poudarila, da si prizadevata, da bi dirka postala res dolenjska in novomeška. Kot tako so jo že sprejeli številni gledalci, ki so že pretekla leta v času dirke množično zapolnili brežine ob cesti na Gorjance, nekoliko manj pa jo imajo za svojo nekateri domače organizacije in ustanove, ki si prizadevajo, da bi s svojo pomočjo na dirki čim več zaslužile in cene svojih storitev navijajo do astronomskih višin.

(Foto: I. V.)

O DIRKI NA GORJANCIH - O gorski hitrostni avtomobilistični dirki Gorjanci 97 so organizatorji dolenjskim novinarjem na Prepihu spregovorili že pred tednom dni, tistim v Ljubljani pa jo bodo predstavili danes. Podpredsednik organizacijskega odbora Stane Andoljšek in predsednik istega odbora Rudi Šali (od leve) sta poudarila, da si prizadevata, da bi dirka postala res dolenjska in novomeška. Kot tako so jo že sprejeli številni gledalci, ki so že pretekla leta v času dirke množično zapolnili brežine ob cesti na Gorjance, nekoliko manj pa jo imajo za svojo nekateri domače organizacije in ustanove, ki si prizadevajo, da bi s svojo pomočjo na dirki čim več zaslužile in cene svojih storitev navijajo do astronomskih višin.

(Foto: I. V.)

Zver pleza na tibetansko višavje

Brežičan Marjan Zver bo v sklopu slovenske alpinistične odprave poskusil osvojiti svoj prvi osemtisočak - Na 8027 m visoko Šiša Pangmo po angleški, z nje pa po britanski smeri

NOVO MESTO - Ni ga, ki bi se zaljubil v gore, se predal skalnim stenam in zabil svoj prvi klin, da si ne bi zadel Himalaje in tam osvojiti enega izmed štirinajstih v led in sneg okovanih skalnih vršacev. Brežičan Marjan Zver, ki se je pred šestimi leti sicer poročil v Novo mesto, a je še vedno član Posavskega alpinističnega kluba, se je alpinizmu in stenam posvetil pred 12 leti, v tem času pa je s številnimi vzponi v domačih in tujih gorah pridobil bogate izkušnje, ki mu bodo še kako prav prišle septembra in oktobra, ko se bo, če bo šlo vse po sreči, povzpел na 8027 m visoko Šiša Pangmo v Tibetu in tako osvojil svoj prvi osemtisočak.

Marjan Zver bo na pot krenil jutri, ko bo 18-članska slovenska odprava po novinarski konferenci na Brniku poletela čez Frankfurt in Dubai v Katmandu. Prve tri tedne bodo v Nepalu na območju Kumbu ob samem vznožju najvišje gore sveta Mount Everest na višinah med 4.800 in 6.000 m izkoristili, da bi se kar najbolje prilagodili na višino oziroma na redkejši in s kisikom revnejši zrak. Sele po aklimatizaciji se bodo iz Katmanduja napotili v Nyalam v Tibetu, kjer bodo ob vznožju Šiša Pangme na višini 5.400 m postavili bazni tabor. Tam bodo počakali na ugodne vremenske razmere in se poskusili povzpeli na vrh.

Šest članov odprave, med katerimi bo tudi Zver, bo skušalo 1600 m visoko jugozahodno steno premagati po zahtevnejši angleški smeri. Povprečni naklon stene je 65 stopinj, v svojem spodnjem delu je odeda v led, višje pa v sneg. Če jim bo uspelo priti na vrh, bodo do baznega tabora sestopili po položnejši britanski smeri, po kateri bo na vrh

Marjan Zver

gora, na kateri se je ponesrečilo najmanj alpinistov. Prvi so se nanjo povzpeli Angleži, od Slovencev pa so na vrhu že stali Pavle Kozjek, Andrej Štremfelj in Viki Grošelj, medtem ko se je naš najboljši ekstremni smučar Iztok Tomazin povzpел na za 10 m nižji predvrh in v dolino odsmučal. Tokrat bo skušal goro presmučati Davor Karničar, poleg Marjana Zvera pa bodo med člani odprave še alpinisti iz Maribora, Slovenske Bistrice in Kranja.

I. V.

21:19 pa so bili boljši gostje. Za zaključek so se na šentjernejskem hipodromu pomerile še kmečke dvovpregle.

Izidi: 1. dirka, za dvoletne kasače z zaslužkom do 50 tisoč tolarjev: 1. Jo Jo B (Lojze Gorjanc, Brdo) 1:21,0; 2. dirka, za tri- in štiriletne kasače, do 60 tisoč: 1. Igu (I. Rezač, Komenda) 1:24,8; 2. Valant (Borut Antonič, Šentjernej) 1:25,95... 5. Sarita (Vojo Maletič, Šentjernej); 3. dirka, za 3- do 12-letne kasače, do 150 tisoč: 1. Sisi Sara (V. Maletič) 1:21,9; 2. Ikea (Jernej Naraj, oba Šentjernej) 1:23,72... 4. Fao Lobel (Ivan Humeč, Šentjernej) 1:24,04; 4. dirka, za 3 do 12-letne kasače, do 250 tisoč: 1. Dukan MS (Martin Mars, Posavje Krško) 1:22,9; 5. dirka, za trido 12-letne kasače, do 400 tisoč: 1. Peri Lobell (Simon Bele, Šentjernej) 1:21,2... 5. Agil (Borut Antonič, Šentjernej) 1:22,2; 6. dirka, za 3- do 12-letne kasače, do 600 tisoč: Doris MS (Marko Slavič ml., Ljutomer) 1:19,4; 7. dirka, za 3- do 12-letne kasače, do milijon: 1. Amita (F. Jureš, Ljutomer) 1:20,1; 8. dirka v spomin na mag. Borisa Andrijaniča, za 3- do 12-letne domače, tuje in uvožene kasače: 1. Meadow Meritome (Gorjanc, Brdo) 1:18,2; 9. dirka, mednarodno prijateljsko srečanje voznikov amaterjev Avstrijske Štajerske in Slovenije Alpe - Jadran: 1. Fena (Max Nastelbacher, Avst. Št.) 1:21,4; 2. Firos (B. Antonič, Slovenija) 1:21,5; 3. Ajd B (W. Gruber, Avst. Št.) 1:21,5; 4. Anica B (Ivan Humeč, Slovenija); izid dvoboja je bil 21:19 za Avstrijsko Štajersko.

I. V.

Elan je v drugi ligi začel z zmago

V gosteh z 2:0 premagal drugega novinca

NOVO MESTO - Potem ko so nogometaši novomeškega Elana po hudi krizi izpadli iz prve in druge lige, kaže, da si je novomeški nogomet spet opomogel. Lani so Elanovi nogometaši prepričljivo osvojili prvo mesto v zahodni skupini tretje državne lige, v nedeljo pa so v Kidričevem uspešno začeli tudi sezono v drugoligaški družini. Moštvo tamkajšnjega Aluminija, ki je prav tako novinec med drugoligaši, kljub veliki želji ni uspelo premagati novomeškega vratarja Ivice Paviča, pač pa je bil bolj učinkovit Gruden, ki je mrežo domačih nogometašev zatresel kar dvakrat.

Prikrak je bil Gruden uspešen že v tretji minuti srečanja, ko je spretno izkoristil napako domačega vratarja. V nadaljevanju so se Elanovi nogometaši osredotočili na obrambo, kar jim je kljub številnim poskusom domačinov uspelo vse do pet minut pred koncem tekme, ko so domači branilci v 16-metrskem prostoru s prekrškom zaustavili novomeški protinapad, Gruden pa je bil uspešen tudi z 11 metrov.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtič prijatelj

KASAŠKI PRAZNIK V ŠENTJERNEJU - Praznovanje 60-letnice šentjernejskega hipodroma je na najboljši način zaokrožil Simon Bele, ki je po mojstrski zmagi takole pozdravil številno občinstvo. Po zmagi je povedal, da si želi podobnega uspeha tudi na državnem prvenstvu triletnikov, na katerem meni, da zaenkrat še ni prvi favorit, a je do tekmovanja še precej časa. (Foto: I. V.)

V ŽUŽEMBERKU NA MIVKI - Dvodnevna prireditve se je začela v petek, ko se na žužemberški mivki pomerile dvočlanske članske ekipe. Poleg Dolenjcev so se v boj podali še gostje iz Kanala, Izole, Portoroža, Ptuj, Brežic, Škofje Loke in Kamnika, med njimi so bili tudi pari, uvrščeni med 10 najboljših v državnem prvenstvu v odbojki na mivki. (Foto: I. V.)

I. V.

Žužemberk v znaku odbojke na mivki

Dvodnevni turnir v odbojki na mivki je Žužemberčanom lepo uspel - Na mivki se njihovo gostoljubje neha - Prehodni pokal Dolenjskega lista Smrketu in Jerončiču

ŽUŽEMBERK - Sedaj že tradicionalni žužemberški turnir v odbojki na mivki med ljubitelji te igre slovi kot izvrstno pripravljen. Tudi najkakovostnejše ekipe pa v Suho krajino privabijo predvsem izredno gostoljubni domači organizatorji, ki so nekoliko manj gostoljubni le na mivki, kjer se borijo do zadnjega diha. Zmagali so med članskimi rekreativnimi ekipami, med članskimi dvojkami je prvo mesto osvojil žužemberško - kanalski par Smrke - Jerončič, le med rekreativci so jim zmago odnesli Ljubljanci.

Povsem zasluženo sta prvo mesto in veliki prehodni pokal Dolenjskega lista osvojila Žužemberčan Aleš Smrke in Matjaž Jerončič, član kanalskega Salomita, najboljšega slovenskega odbojkarja moštva. V finalu sta premagala kočevsko dvojico Drobnič - Obranič, tretje mesto pa sta zasedla odbojkarja domačega kluba Povšič in Černač.

V soboto so se pomerile tričlanske rekreativne ekipe, med katerimi je tokrat prvič v Žužemberku nastopila tudi ženska posadka iz Kamnika. Med 16 rekreativnimi ekipami so že drugo leto zapored zmagali igralci Fotokopirnice Oblak iz Ljubljane, drugi so bili moziški Odpisani, presenetljivo tretje mesto pa so osvojili trije žužemberški osmošolci,

POKAL DOLENJSKEGA LISTA - Zmagovalcema med članskimi ekipami Alešu Smrketu in Matjažu Jerončiču je veliki prehodni pokal Dolenjskega lista predal predsednik odbojkarstva kluba Žužemberk Bojan Brulec, ki se namerava letos z igrišča dokončno povsem preseliti na trenersko klop, kjer je predvsem v delu z mladimi dosegel že lepe uspehe.

I. V.

Našli so rešitev za krško košarko

Odšli skoraj vsi nosilci igre - Prišli mladi iz sosednjih Brežic - Vojko Herksel spet v Krškem - Ademi se lahko še premisli - V pričakovanju derbijev z Novomeščani

KRŠKO - O dogajanjih v krškem košarkarskem klubu je bilo to poletje slišati marsikaj, med drugim tudi to, da bo celotna uprava odstopila in se tako po neuspešnem iskanju denarja, ki naj bi jamčil nadaljnje delo, na nek način izognila odgovornosti nad usodo kluba, saj mu je grozilo popolno razsulo.

Sredi avgusta je nenadoma prišlo do preobrata. Obiski pri krškem županu Danilu Siterju so očitno začeli, saj se je ta vendarle omeščal in iz občinskega proračuna zagotovil denar za poravnavo statusnih obveznosti kluba do osrednje slovenske košarkarske zveze ter s tem vlil članom uprave novih moči in volje do dela.

Tako sedaj nihče več v klubu ne razmišlja o razpadu. Prva naloga je sestaviti moštvo, ki bo sposobno igrati v prvi ligi tudi v prihodnjih sezonah, kar pa ne bo prav enostavno. Moštvo so po preteklem prvenstvu zapustili tako rekoč vsi nosilci igre; Ivo Nakič, Everick Sullivan, Walter Jeklin, Željko Bošnjak in Leon Kralj. Brez teh igralcev si je novo krško moštvo kar težko predstavljati, kajti preostanku ekipe, ki ga sestavljajo Robert Avenak, Velibor Simič, Mitja Zaturroski, Marjan Božič, Gorazd Murovec, Mišel Krajcar in Mihajlo Vukič, so se v prestopnem roku pridružili le obetavni sedemnajstletniki iz sosednjih Brežic, Tine Ogorevc, Franjo Boh in Gorazd Černelič. Moštvo bo prevzel izkušeni trener Vojko Herksel,

ki je v tem tednu že četrtič v zadnjih treh letih prišel v Krško. Pravijo, da ima Herksel poseben smisel za delo z mladimi, saj je pred dvema letoma s podobno pomlajeno Republiko, ki ji ni nihče pripisoval možnosti za uspeh, prišel celo med osem najboljših.

S sedanjost krško ekipo sicer kaj takšnega ni mogoče, saj nima niti enega dvometraša. Nekaj upanja, da si 204 cm visoki krilni center Habib Ademi le premisli in ostane, sicer še obstaja. Z njim pod košem bi bilo Krško neprimerno močnejše, zanimivo pa bo videti, kakšna tuja doba do konca meseca uspeji pripeljati v "atomsko" mesto. Menda sta v igri dva centra z območja nekdanje Jugoslavije, ki sta mnogo cenejša.

Moštvo bo torej kmalu sestavljeno in bo v rokah preizkušenega trenerja, zato v Krškem lahko pričakujejo kar zanimivo košarkarsko

BREZ REPREZENTANTOV

RIBNICA - Rokometaši ribniškega Inlesa so eni redkih med člani prve B lige, ki so s pripravami pred novo sezono začeli 1. avgusta. Trener Marko Šibila je imel na razpolago vse igralce, ta teden pa je ostal brez članov kadetske in mladinske reprezentance, ki se pripravljajo za nastop na evropskem oziroma mladinskem prvenstvu v Estoniji in Turčiji. Kersnič in Hojč bosta odpotovala v Talin, Škaper in nova okrepitev iz Ivančne Gorice Mohorčič pa v Ankaru. Zgodnji začetek priprav pa lahko razumemo kot odločnost Inlesa, da se v prihodnji sezoni naposled uvrsti med prvoličaje, v čemer so si v klubu edini. Na dobro avgustovsko pripravljenost kažejo tudi igre na prijateljskih tekmah proti Sevnici, poraz v gosteh, neodločen izid doma. Tudi brez omenjenih reprezentantov so Ribničani za ta čas pokazali dobro igro. Včeraj so se pomerili s Škofljico, prihodnji teden pa jih čakajo nove tekme. (M. G.)

Stotnija po Kolpi

Tretjina ni plačala štartnine

KOSTEL - Letošnjega, sedmega po vrsti, turističnega spusta plovil po Kolpi od Potoka do Žage na 13 km dolgi progi s 6 jezovi se je v soboto, 16. avgusta, udeležilo okoli 100 veslačev. 65 udeležencev je plačalo štartnino, med njimi tudi dva župana, 35 pa se jih je tej obveznosti izognilo. Med veslači so bili tudi udeleženci letošnje kajakaške šole na Kolpi, ki se je prav tega dne zaključila. Največ veslačev je bilo iz Ljubljane, Velenja in Novega mesta. Vsi, ki so plačali štartnino, so dobili majico in unikaten spominek. Kolpa je bila za to prireditve primeren visoka, ker je prejšnji večer krepko deževalo, kar pa je pokvarilo kostelsko gasilsko veselico v petek zvečer.

Spust je organiziralo domače Turistično športno društvo Kostel, ki je ob tej priložnosti predstavilo pravkar izdani Atlas Čabranke in Kolske doline, knjigo Okameneli mož, v kateri je zbrano narodno blago iz Kolske doline in opisna zgodovina teh krajev ter propagandni turistični letak Kostelsko v Kolski dolini.

J. PRIMC

Krčani v boj za drugo ligo

Balinarji Krškega prvi v dolenski balinarski ligi - V hitrostnem zbijanju Sevenšek, v natančnem pa Škufca

NOVO MESTO - Čeprav je Novo mesto, potem ko so pri domu ostarelih porušili balinišča v korist parkirnih prostorov, ostalo brez ustreznega tovrstnega objekta, je območna balinarska zveza, ki ima sedež prav v Novem mestu, vseeno na pokritem dvosteznem balinišču v Šentjanžu izpeljala letošnje prvenstvo Dolenske.

Na tekmovalcu v natančnem zbijanju je nastopilo 22 tekmovalcev iz osmih klubov. Zmagal je M. Škufca iz mirnske Dane, drugi je bil Tomše iz krškega, tretji V. Jaklič iz Svobode iz Krmelja, na naslednja mesta pa so se uvrstili Pangerčič iz Dolenje vasi, Klobučar iz novomeškega Cestarja in Gričar, član Valerije iz Kočevja. Prvih pet ima pravico do nastopa na kvalifikacijah na prvenstvu štajersko-dolenskega območja.

V hitrostnem zbijanju je nastopilo 12 tekmovalcev, najhitrejši in obenem najnatančnejši pa je bil Sevenšek iz moštva Sodček Kočevje. Na naslednja mesta so se uvrstili: 2. Černoga (Krško), 3. Novak (Dana Mirna), 4. Železnik (Svoboda Krmelj), 5. Tomše (Krško), 6. Ivič (Krško).

Končalo se je tudi tekmovalcu v dolenski balinarski ligi, v kateri je

nastopalo 7 klubov. Zmagali so Krčani, ki so si tako pridobili pravico do nastopa na kvalifikacijah za vstop v vzhodno skupino druge državne balinarske lige. Končni vrstni red dolenske lige: 1. Krško, 2. Sodček Kočevje, 3. Dana Mirna, 4. Svoboda Krmelj, 5. Dolenja vas, 6. Cestar, 7. Šentjanž.

R. M.

SEVNICA V FELDBACHU

SEVNICA - Atleti AK Sevnica so v soboto, 9. avgusta, nastopili na mednarodnem mitingu v avstrijskem Feldbachu, kjer je v teku na eno miljo Borut Veber med mladinci s časom 4:26,02 zmagal in s tem kar za 20 sekund izboljšal pionirski državni rekord. Robin Papež pa je bil tretji, med člani pa v isti disciplini Robert Grojzdek s časom 4:20,19 drugi. Izkazala so se tudi dekleta - na miljo je s časom 5:09,84 Petra Radišek med mladinkami zmagala, Klavdija Tomažin je bila druga in Janja Pungerčar četrta, med članicami pa je bila Jasna Zagrajsšek tretja in Janja Košar peta.

sezono, katere poslastica bodo prav gotovo srečanja s sosedi iz Novega mesta.

Povsem odprto je le vprašanje financiranja, kar pa je rak rana slovenskega ligaškega športa. V klubu naj bi v bližnji prihodnosti podpisali pogodbo s tremi večjimi pokrovitelji. Dva izmed njih sta ICEC Videm in Vitacel, medtem ko ime tretjega, ta bo menda največji, v klubu še skrivajo. Kakorkoli že, denar rešuje (skoraj) vse težave in ob rešitvi tega problema se za prihodnjo usodo krške košarke ni bati.

E. SEČEN

SEDEM NA UNIVERZIADO

Med šest tisoč študenti iz celega sveta, ki bodo od 21. do 31. avgusta merili moči v 10 športnih panogah na 19. poletni univerziadi, bo tudi sedem atletov iz našega konca. Na Sicilijo, kjer bodo letošnje svetovne študentske igre, so tako že odpotovali šprinter Tomaž Božič, tekačica na 100 m z ovirami Katka Jankovič in srednjeprogaš Aleš Tomič iz novomeške Krke, skakalec ob palici Jure Rovani in metalka kladiva Simona Kozmus iz brežiškega Fita ter Boštjan Šimunič in Gordana Djurič iz Dolenskih Toplic, ki bosta nastopila v troskoku.

NOGOMETNI TURNIR V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ - Športno društvo Mirna Peč organizira v soboto, 30. avgusta, nogometni turnir. Prijave so možne od ponedeljka, 25. avgusta, naprej na tel. št. (068) 78-027.

ŠOLA HOKEJA NA ROLERJH V DOLENSKIH TOPLICAH

DOLENSKE TOPLICE - Od 25. do 29. avgusta bo na igriščih pred osnovno šolo v Dolenskih Toplicah nekdanji slovenski hokejski reprezentant Mohor Razinger pripravil šolo hokeja na rolerjih. Vsak dan bo vadba od 9. do 11. ure in od 17. do 19. ure. Prijavijo se lahko otroci stari od 7 do 16 let, ki imajo svoje rolerje. Cena petdnevnega tečaja je tisoč tolarjev. Prijavite se lahko in dodatna pojasnila dobite po telefonu 65 050 (Rok ali Barbara Barbič).

KOČEVSKI REKREATIVNI TEKAČI ZMAGUJEJO

KOČEVJE - Po teku Veronike Deseniške na Bregu v začetku julija so se kočevski tekači v soboto udeležili 17. teka kralja Matjaža in prvega mednarodnega gorskega maratona. Med veterani se je na deseterkilometrski progi znova izkazal Franc Kocijančič, saj je prvi pritekel na cilj z najboljšim časom doslej, in sicer 40 minut in 27 sekund. To je bila hkrati njegova deseta letošnja zmaga. Od začetka sezone je nastopil na 20 tekih, petkrat je bil drugi, štirikrat tretji in enkrat četrti. Do konca sezone bo nastopil na vseh tekih, še posebej se bo potegoval za skupno zmago za severnoprimorski pokal. Na Koroškem sta se izkazala tudi Majetič in Martič. Na 21-kilometrski progi je bil Majetič na nezahvalnem četrtem mestu s časom 1,21,42, Martič pa se je uvrstil mesto nižje, njegov čas pa je bil 1,24,32. (M. G.)

Novo igrišče na Marofu

Pod Mestnim vrhom so odprli nogometno igrišče s klubskimi prostori in bifejem - Otvoritveni turnir dobil Marof

KOČEVJE - Osrednji športni dogodek minulega tedna v kočevski občini, če jih sodimo po obisku gledalcev in vzušju na igrišču, je bilo uradno odprtje malonogometnega igrišča na Marofu. Pod Mestnim vrhom in v bližini Učne gozdne poti so prizadevni člani istoimenskega kluba od novembra lani obnavljali igrišče velikosti 53 X 35 metrov. Pri tem jim je veliko pomagal tudi Boris Zupanc, lastnik kočevskega avtoodpada, ki jim je oddal igrišče v najem, ter glavni pokrovitelj Peter Petek in še nekateri drugi.

Poleg igrišča, ki ga je pohvalil celo predstavnik Nogometne zveze Slovenije, so zgradili primerne klubske prostore in bife, zelo lepo je urejena tudi okolica. Na odprtju novega igrišča je bil turnir; na njem je nastopilo 11 ekip, največ iz Kočevja, ter po ena iz Škofja Loke in Čabra.

Kočevje si ne more privoščiti kupljenih igralok

Cilj najmanj osmo mesto

KOČEVJE - Rokometašice Kočevja so se začele pripravljati na novo sezono. Po besedah trenerja Zdenka Mikulina bodo največ vadili v Kočevju in Ribnici, v pripravljalnem obdobju pa bodo odigrali tudi več prijateljskih tekem. V ekipi ne bo večjih sprememb, kar pomeni, da se bodo za osmo mesto, kar je cilj kočevskih rokometošic v novi sezoni, potegovala igralke, ki so se lani uvrstile mesto nižje. Ker je klubska blagajna bolj prazna kot polna, tudi letos ne nameravajo v ekipo vključevati igralok od drugod.

Nakup tujih igralok oziroma igralok iz drugih slovenskih klubov je zelo draga zadeva, česar si v klubu ne morejo privoščiti. Čeprav mlajše igralke do sedaj še niso pokazale veliko, trener Mikulin pričakuje, da bodo kmalu tudi one pokazale, kaj zmorejo. V ekipi je tudi vse več igralok iz Ribnice, ki so zadnji čas zelo napredovale. Ker se bo prihodnja sezona prva liga skrčila na osem ekip, bo za Kočevke, ki so kot rečeno v zadnji sezoni osvojile deveto mesto, prihajajoča sezona še posebej pomembna.

Kapetanka in najstarejša igralka Kočevja Anđža Vuk je povedala, da že od prvega dne delajo zelo trdo, kar je razumljivo, saj se zavedajo, da bodo nalogi kos samo dobro pripravljene.

M. G.

INTEL NA REISSKOFEL

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel servis bo v soboto, 30. avgusta, pripravila planinski izlet na 2371 m visoko avstrijsko goro Reisskofel. S parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje bodo krenili ob 4. uri, izlet pa bosta vodila Dušan Okleščen in Marko Rems. Tura je tehnično in kondicijsko zahtevna, trajala pa bo okoli 9 ur. Vodnika priporočata planinsko opremo za visokogorje. Prijavite se lahko pri Marku Remsu po telefonu 323 724 in 26 811 ter po mobitelu 652 426, kjer dobite tudi vsa dodatna pojasnila o turi.

PRVENSTVO V ŠAHU

NOVO MESTO - Šahovsko društvo Novo mesto bo v sodelovanju s šahovsko zvezo Slovenije nedeljo, 24. avgusta, v avli Šolskega centra Novo mesto pripravilo letošnje državno prvenstvo v hitropoteznem šahu. Tekmovanje se bo začelo ob 10. uri, nagradni sklad pa znaša 175 tisoč tolarjev, od katerega bo zmagovalac dobil 40 tisoč.

TRIATLON LISCA 97

SEVNICA - Športna zveza Sevnica priredi v soboto, 23. avgusta, ob 9. uri že 12. triatlon Lisca 97. Proga je enaka kot lani - tekmovalci prično s 1500 m plavanja v olimpijskem bazenu sevniskega kopališča, sledi 44 km teka poteka po kolesarski progi. Moški se bodo pomerili v devetih, ženske pa v enajstih kategorijah. Prijavite se lahko na Športni zvezi Sevnica po telefonu (0608) 82-096 ali 41-535, kjer dobite tudi dodatna pojasnila. Vsak tekmovalac prejme spominsko majico in topli obrok. Prireditvev bo letos prvič dobila mednarodni značaj, saj so svojo udeležbo napovedali tudi italijanski tekmovalci.

Šolski center
Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto
razpisuje delovna mesta

1. administrativnega delavca, upravni tehnik - nedoločen čas
2. učitelja strojnih strokovnih predmetov, dipl. inž. strojništva - nedoločen čas
3. učitelja športne vzgoje, prof. športne vzgoje - določen čas
4. učitelja gradbenih strokovnih predmetov, dipl. inž. gradbeništva - določen čas

Prosta delovna mesta razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom od 1. septembra 1997 dalje; za določen čas s polovičnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom, in sicer od 1. septembra 1997 do 31. avgusta 1998.

Od kandidata pod številko 1 pričakujemo znanje operacijskega sistema Windows '95.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v osmih dneh po preteku roka za prijavo.

IMP LIVAR, d.d. IVANČNA GORICA

vabi k sodelovanju nove sodelavce za naslednja delovna mesta:

a) na lokaciji ČRNOMELJ:

1. SAMOSTOJNI TEHNOLOG V LIVARNI (1 izvajalec)
2. PLANER PROIZVODNJE (1 izvajalec)
3. VODJA IZMENE V KALUPARNICI IN TALILNICI (1 izvajalec)
4. PROCESNI KONTROLOR (2 izvajalca)
5. VZDRŽEVALEC EL. STROJEV IN NAPRAV - ELEKTRONIK (1 izvajalec)
6. KLJUČAVNIČAR - MEHANIČAR OBDELOVALNIH STROJEV (1 izvajalec)
7. SKLADIŠČNIK (2 izvajalca)
8. ORODJAR V MODELNI MIZARNI (1 izvajalec)
9. IZDELOVALEC LESENIH MODELOV (3 izvajalci)
10. PRIUČENI DELAVCI V JEDRARNI, BRUSILNICI IN KALUPARNICI (4 izvajalci)

b) na lokaciji IVANČNA GORICA:

11. TEHNOLOG - ELEKTRONIK (1 izvajalec)

Kandidati morajo poleg zakonsko določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod točko 1

- končana VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe metalurške usmeritve
- zaželjeno znanje tujih jezikov in znanje za delo z osebnim računalnikom

Pod točko 2

- končana V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali druge ustrezne usmeritve

Pod točko 3

- končana V. stopnja strokovne izobrazbe metalurške ali strojne usmeritve
- vodstvene sposobnosti za organiziranje dela ter za delo z ljudmi

Pod točko 4

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe - kovinarske ali metalurške usmeritve

Pod točko 5

- končana V. stopnja strokovne izobrazbe - elektro smeri - elektronika

Pod točko 6

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe strojne, kovinarske ali druge ustrezne usmeritve

Pod točko 7

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinarske, trgovske ali druge ustrezne izobrazbe
- opravljen tečaj iz skladiščnega poslovanja

Pod točko 8

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe kovinarske smeri - poklic orodjar

Pod točko 9

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe lesne ali metalurške usmeritve

Pod točko 10

- končana osnovna šola ali skrajšani program kovinarske ali metalurške usmeritve

Pod točko 11

- končana VII. stopnja strokovne izobrazbe elektro smeri
- zaželjen strokovni izpit iz elektro stroke
- zaželjeno znanje vsaj enega tujega jezika in znanje za delo z osebnim računalnikom

Ustrezne delovne izkušnje na vseh zgoraj navedenih delovnih mestih so zaželjene, niso pa pogoj za zasedbo delovnega mesta.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in najmanj trimesečnim poskusnim delom, razen pripravnikov, ki bodo sklenili delovno razmerje za določen čas za čas pripravniške dobe, po tem roku pa je možna redna zaposlitev.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in z opisom dosedanjega dela pošljite v roku 15 dni od dneva objave na naslov IMP LIVAR, d.d., KADROVSKO SPLOŠNI SEKTOR, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica.

M. GLAVONJIC

 KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
 TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Je Kočevska "svoj vlak" zamudila?

Dol. list št. 31, 7. avgusta

Glede na poročilo Mojce Leskovšek-Svete z zadnje seje občinskega sveta, se nekateri krajani Kočevja sprašujemo, kakšna bodočnost nas čaka, če v našem imenu na občinskem nivoju odločajo ljudje, ki menijo, da se ničesar ne da napraviti in da je za Kočevje "vlak že odpeljal". Če je vlak, po vsej verjetnosti poln, že odpeljal proti prestolnici, zdaj upravičeno pričakujemo, da bo na isti progi pripeljal poln spet nazaj. Mislimo, da je to prva naloga, ki bi si jo morali občinski svetniki zastaviti. Izvoljeni so bili od ljudi, ki od njih pričakujejo konstruktivne akcije in podporo poslancema v državnem zboru, ki se trudita dovolj, vendar pa sta brez prave podpore v občini nemočna. Obnašajo se kot društvo depresivnih samomorilcev s prepričanjem: Oh, mi revčki v Kočevju pa ne moremo ničesar storiti, vedno so nam delali krivice in vedno nam jih bodo.

Nič čudnega, če ob takšni pasivnosti država mirno pobira svoj davek, pa še kakšnega več!

Edino bogastvo, ki ga v Kočevju imamo, so naši gozdovi, kmetijska zemlja in dokaj neokrnjena narava. Ni ga naroda na svetu, ki ne bi skušal svojega koščka zemlje obvarovati, pa tudi koristiti, če mu je to skoraj edina možnost za preživetje. V Kočevju pa slišiš: pustimo vse skupaj, saj se ne spleča! Edina alternativa, ki se pojavlja proti tej, je zahteva po narodnem parku, ta zahteva ni nič manj pasivna. Razlika je le v tem, da si tu skuša peščica privilegiranih izbrancev zagotoviti dostojno bodočnost, vsi ostali pa naj se sami znajdemo.

Ker smo vsi podpisani iz kmečkih vrst, nas skrbi vloga SLS v občinskem svetu in njen vodja G. Hobič kot "odpremnik vlakov", ki vozijo polni iz Kočevja. Na tem mestu naj povemo, da podpisani njegovega delovanja ne podpiramo in nam je žal, da nimamo nobene stranke in predstavnika, ki bi nas dostojno predstavljali v občinskem svetu, pa močede tudi v parlamentu.

Vendar pa smo kmetje po naravi optimisti in pričakujemo, da bodo na naslednjih občinskih volitvah volilci izvolili bolj ustvarjalni svet občine z nekaj več politične domišljije in poguma. Svetniki bi se morali zavedati, da ne delajo oni politike, pač pa jo delajo ljudje, ki jih volijo in da v demokraciji zato naslednjič izvolijo druge, boljše.

Kar se tiče SLS stranke v Kočevju, moramo povedati G. Hobiču, da kljub temu, da je v Sloveniji SLS trenutno ena od vladajočih strank v Kočevju po njegovi zaslugi nima nikakršnega ugleda in moči. V demokraciji je pač tako, da danes vlada eden, drugi drugi, kar je tudi prav. On se očitno ne zaveda, da nobena oblast ni večna, še manj pa, če dela takšne napake, kot jih dela on in njemu podobni. Stranka v Kočevju praktično ne deluje, vsaj opaziti ni nobenega delovanja, vanjo se ni možno vpisati, kar smo nekateri neuspešno poskušali, nima sestankov, ne daje nikakršnih pobud, ne rešuje problemov v kmetijstvu, pa tudi drugih problemov ne. G. Hobič se je enostavno samovoljno postavil na stran Sklada kmetijskih zemljišč, ni vprašal svojih volilcev, kaj oni mislijo. Temu lahko rečemo politična kratkovidnost. G. Hobiču lahko povemo, da je njegov zadnji politični vlak že davno odpe-

APLAVZ NI OBVEZEN Ne živiš le od kruha

So tudi takšni, ki razmišljajo takole: "Če bi se Metlika odpovedala mednarodnim poletnim kulturnim prireditvam Pridi zvečer na grad, bi z denarjem, porabljenim zanje, lahko zgradili nekaj metrov vodovoda, položili nekaj kvadratnih metrov asfalta ali celo kupili nekaj cevi za kanalizacijo, saj je znano, da so vse vasi v metliški občini brez nje." Zapisati je treba, da se grajska poletna dogajanja ne pokriva zgolj z denarjem iz občinskega proračuna, ampak še z vstopnino, s prispevki pokroviteljev ter s cvenkom, ki pricurja iz republiške Zveze kulturnih organizacij.

Pa ne samo to: metliških mednarodnih fešt na grajskem dvorišču ne bi bilo, če ne bi bilo ogromno dela opravljenega zastoj. Na začetku zapisano razmišljanje, vrtničeno v glavah ne tako malo vplivnih občanov, je milo rečeno smešno. Četudi bi se Metlika "odpovedala" temu, kar ji daje v poletnih mesecih poseben čar in pečat, infrastruktura gotovo ne bi doživela posebnega razcveta, bi se pa v mesto naselilo poletno dolgočasje kot nema priča zaselka, ki ne premore niti gasilske veselice. Vesoljnemu svetu pa bi tudi dokazali, da živijo na jugu Slovenije ljudje, ki se še niso dokopali do spoznanja, da potrebuje človek za dostojno in polno življenje poleg elektrike, stranišča in asfaltirane poti do hleva še kaj drugega, vsaj malce dvignjenega nad vsakdanjo mizerijo.

TONI GAŠPERIČ

DOLENJSKI LIST

PRVA NOČ NA PROSTEM OTROK IZ VRTCA SONČEK - Kernčeva iz Dol. Stare vasi oz. Zdrženje staršev in otrok Sonček je 16. julija podpisalo novo koncesijsko pogodbo s šentjernejsko občino, ki ustreza obema stranema, velja pa od 1. avgusta naprej. Novo šolsko leto bodo pričeli s 16 otroki vseh starosti, od dojenčkov do malih šolarjev, z vzgojiteljico in pomočnico vzgojiteljice. Kombinirani oddelki so se dobro obnesli, družinam pa veliko pomeni to, da so v predšolskem obdobju bratci in sestrice skupaj. Prejeli so tudi že kar nekaj prošnje za sprejem novincev. Minulo šolsko leto so slavnostno zaključili na 6. družinskem srečanju na Gorjancih. Za otroke pa bo nepozabna tudi noč, ki so jo otroci prespali v šotorih na vrtečevskem igrišču. Za mnoge je bila to prva noč, ki so jo prebili na prostem. Na fotografiji so otroci pri postavljanju šotorov.

PRGIŠČE MISLI

• Spomin je tista sila, ki v nezavednosti porinjena stanja naše preteklosti lahko obudi in nam jih ponudi kot novo obliko doživljanja.

J. Javoršek

• Upaj na najboljše, pripravljen bodi na najslabše.

Kitajska modrost

IZ NEMČIJE Z LEPIMI VTISI - Minulo nedeljo se je iz nemškega pobratenege mesta Langenhagen vrnila skupina 21 mladih tečajnikov, ki se je v organizaciji Yurene, šole tujih jezikov, udeležila poletnega jezikovnega tečaja na povabilo tamkajšnje prostovoljne socialne organizacije AWO. Ob prihodu v Langenhagen sta tečajnike, ki sta jih v Nemčijo spremljala Erika in Ivo Semec, pristržno sprejela županja mesta in AWO, pričakale pa so jih tudi njihove družine gostiteljice. Dopoldan so tečajniki v dveh skupinah bogatili svoje znanje nemškega jezika, v prostem delu dneva pa so se vključevali v skupne aktivnosti. Mesto Langenhagen je Dolenjcem podarilo dva zanimiva celodnevna izleta. Organiziran je bil ogled letališča Hannover, udeležili so se angleško-nemške poroke, se nakopali v jezeru in dva popoldneva skupno nakupovali v hannovrskih trgovinah. Družine so svoje goste popeljale tudi v živalski vrt, cirkus, pristanišče Hamburg, ogledali so si pravilčno mesto Hameln, staro mesto Celle s svojo znamenito nemško arhitekturo in gradom. Pri nemških družinah so mladi Dolenjci utrjevali pogovorno nemščino, spoznavali nemško kuhinjo, njihove navade in običaje ter sklenili številna prijateljstva. (Foto: Semec)

Poprava starih dela nove krivice

Iz izjave Združenja najemnikov denacionaliziranih stanovanj: Posledice bodo strašljive

Združenje najemnikov denacionaliziranih stanovanj je v zadnjem času močno povečalo aktivnost. Ne samo zaradi težav svojih članov, temveč tudi zaradi zgroženosti nad hudimi problemi, ki se pojavljajo v zvezi z izvajanjem zakona o denacionalizaciji nasploh. Člani izvršilnega odbora Združenja smo obiskali sledeče poslance in predstavnike uradnih institucij Igorja Bavčarja, Zmaga Jelinčiča, Ivana Kristana, Izidorja Rejca, Janeza Podobnika, Mirana Potrča, Ivana Kebriča, Jožka Čuka, Dušana Semolika. Poskušali smo priti še do nekaterih, pa nismo imeli sreče (denimo Marjana Podobnika, podpredsednika vlade). Neformalno smo obiskali tudi več poslancev v državnem zboru. Namen teh pogovorov je bil slovensko politično javnost seznaniti in soočiti z realno, tokrat že kritično dimenzijo problemov, ki jih vsem članom združenja že šesto leto v vse hujši obliki povzročata trmasto vztrajanje pri izvajanju zakona o denacionalizaciji.

Sedaj je že jasno, in to je bil namen predstavitve zgoraj imenovanim, da tako sprejet in izvajan zakon permanentno povzroča celo vrsto novih krivic. Najemniki v teh stanovanjih trdimo, da bi za posledično tako težko izvedljiv zakon, kot je-slovenski zakon o denacionalizaciji, morala država že pred sprejemom zakona razpolagati z vsemi podatki. Če jih ni imela in se z njimi seznanja šele zdaj, tako kot vsa javnost, pa bi morala reagirati vsaj zdaj. In prav to od njih zahtevamo.

Postaja namreč jasno naslednje. Stanovanj, ki so predmet vračanja ali že vrnjena, ni 3.000 do 5.000, kot so bili izhodiščni podatki. Vrnjenih jih je (po uradnih podatkih) skoraj milijon kvadratnih metrov (i.e. 947.471 kv. m.), kar je

vsaj 15.000 stanovanjskih enot. Problematika vračanja stanovanj pa je zlitata tudi z vračanjem stavbnih zemljišč, poslovnih prostorov, podjetij, kmetijskih zemljišč, gozdov itd. Pa ne le zato, ker stanovanja pač stojijo na zemljiščih, ampak predvsem zaradi tega, ker so posledice vračanja v naravi - kar je edinstven primer v Evropi - na vseh segmentih identične. Za začetek jih druzi že to, da so spočetka vse podatke minimalizirali, da se resnica o njih s težavo prebija na dan, zdaj pa se že da videti, da gre za velikansko premoženje.

Ob spremembah zakona o denacionalizaciji smatramo za pomembno, da državo in naše pooblaščenec predstavnike v državnem zboru opozorimo, slovensko javnost pa obvestimo, o nevezdnosti obstoječega zakona. Nujno ga je treba spremeniti, ker bodo sicer posledice strašljive. Cele genera-

cije ljudi bodo zvezane k plačevanju od 10 do 15 milijard DEM; do teh števk namreč pridemo, če z minimalnim realnim obračunom opremimo dostopne podatke o količini premoženja, ki se vrača ali je že vrnjeno v naravi. V zvezi s tem bi radi opozorili, da je večina števk, ki izražajo vrednost v denarju, izrazito prenizka, ker ponovno kot izračunsko osnovo zmanjša vrednost in s tem problem. Obseg premoženja, za katerega gre, je namreč sedaj več kot enkrat večji, toda njegova vrednost kot nam jo predstavljajo, je znova močno podcenjena. Skratka: leta 1991 nismo vedeli, kako velik je problem v številu kvadratnih metrov, zdaj pa se vedno ne vemo, koliko zares zneso v denarju in kaj to pomeni za davkoplačevalce.

Združenje ugotavlja, da se podcenjuje teža problemov, če se denacionalizacijo obravnava po segmentih (stanovanja, poslovni prostori, tovarne, kmetijska zemljišča, stavbne parcele, gozdovi, ali pa po kategorijah opravičencev ali upravičenosti). Problem je en sam, a velikanski.

DUŠAN GOLEC, predsednik Združenja najemnikov denacionaliziranih stanovanj

V Šentjernej na Jernejevo

Številne prireditve

ŠENTJERNEJ - Konec tedna bo v Šentjernej žeto Jernejevo po vrsti, tretjič pa ga bodo šentjernejčani praznovali kot občinski praznik. Praznovanje se bo začelo že v četrtek, 21. avgusta, z orgelskim koncertom v šentjernejški cerkvi ob 20. uri.

Petek, 22. avgust, bo v znamenju športnih tekmovalj. Ob 9. uri se bo pričel teniški turnir za pokal Turističnega društva Šentjernej, ob 14. uri bo finalni turnir v malem nogo-

• REGIJSKO TEKMOVANJE ORAČEV NA DRAŠKOVCU - V soboto, 23. avgusta, se bo ob 10. uri na Draškovicu začelo tudi regijsko tekmovalje v oranju, že 20 po vrsti, ki ga organizira kmetijsko tehniška komisija pri Zvezi organizacij za tehniško kulturo iz Novega mesta za orače iz občin Trebnje, Novo mesto, Šentjernej in Škocjan.

metu za pokal šentjernejske občine, ob 17. uri bo otvoritev pleterske pešpoti, dolge okrog 4,5 km, ob 17.30 bo tek po ulicah Šentjerneja za vse kategorije, ob 20. uri bo slavnostni koncert šentjernejskega pihalnega orkestra na prireditvenem prostoru poleg občinske stavbe, ob 21. uri bodo razglasili rezultate in najuspešnejšim športnikom in ekipam podelili nagrade in pokale, sledil bo zabavni večer, kjer bo nastopila tudi Nastja Dimnik in plesna skupina Harlekin.

Osrednji del prireditev pa bo potekal v soboto, 23. avgusta. Začel se bo na sejmiščnem prostoru z Jernejevim sejmom, ob 10. uri bo na trgu koncert godbe iz Polčan. Ob 15. uri bo slavnostna seja občinskega sveta, ob 17. uri bo povorka vseh društev in gostov od hipodroma do občinske stavbe, ob 18. uri bo na prireditvenem prostoru pred občino prikaz domačih obrti in kmečkih del. Od zrna do kruha, turistično društvo bo pripravilo tudi degustacijo najboljših šentjernejskih vin, pa tudi sicer bodo na prireditvi točili le vina iz treh največjih domačih kleti; Štembergerjeve, Martiničeve in pleterske. Istočasno bo tekel tudi program za otroke. Ob 20. uri bo podelitev občinskih priznanj, ob 20.30 pa podelitev nagrad najboljšim oračem regijskega tekmovalja. Sledil bo zabavni večer z Mesečniki in ognjemtom ob polnoči.

Mrčes v politiki

Gre za zahtevo za ustanovitev okrog sto novih občin. Enakemu razkroju - takrat na mednarodni ravni smo bili priča v letih 1991-1993 ki mu je bila z osamosvojitvenimi procesi na čelu Slovenija, zaradi česar ima po mojem mnenju danes težave pri zahodnih integracijah...

Ker brez korenitih sprememb pri takem pojavu ne gre, bi za normalizacijo razmer kot prvo moral "pasti" Drnovšek kot prvi odgovorni. Pod drugo pa bi politika morala zbrati toliko politične moči, da bi vse skupaj vrnila v staro stanje, ker drugače je lokalna raven avtomatično in vnaprej obsojena na še večjo stagnacijo, saj mlatenje prazne slame ne daje nobenih rezultatov.

ANTON JUDEŽ

ŠPORTNE IGRE PODJETNIKOV DOLENJE VASI

DOLENJA VAS - V okviru prireditev ob krajevem prazniku so se na športnih igriščih v Spodnjem Starem Gradu domači podjetniki pomerili v malem nogometu, košarki, skakanju v vreči, hoji s hoduljami, metu krogle, ruskem kegljanju in vlečenju vrvi. Tekmovalje je potekalo vse popoldne, skupni vrstni red pa je bil naslednji: 1. Re-ka, 2. Soboslik, 3. Car, 4. Hišnik, 5. Avtoprevoznitvo Molan. (E. Š.)

MODNI KOTIČEK Zvesti kavbojkam

Jeans je močna bombažna tkanina, prvotno tkana v Nimesu v Franciji, sestavljena iz belih in modrih nití. Ime izhaja iz francoske besede Genes za italijansko pristanišče Genova, v katerem so mornarji nosili delovne hlače, ki so kljub pogostim pranjem ostale trajne in težko uničljive.

Levi Strauss, oče kavbojk, je bil rojen leta 1829 na Bavarskem v Nemčiji. V San Francisco je prišel okoli leta 1850, v času zlate mrzlice. Za rudarje je oblikoval delovne hlače, in sicer najprej iz rjavega šotorskega platna, nekaj let pozneje pa je začel uporabljati omenjeno francosko tkanino, ki jo je pobarval z modrim indigom. Leta 1872 je trpežne hlače patentiral. Leta 1873 se mu je pridružil Jacob Davis, krojač iz Nevade. Patentirala sta oblačilo z bakrenimi zakovicami na najbolj izpostavljenih delih.

Danes izdelke iz jeansa prodajajo po vsem svetu. Hlače, krila, srajce in jakne v različnih barvah in krojih. Po Levi Straussu se je razvila industrija modnih jeans proizvodov, ki zadovoljujejo potrebe ljudi različnih starosti in okusov. Ne glede na trenutne modne zapovedi so ti izdelki vedno priljubljeni in, kot kaže, bo tako tudi ostalo.

JERCA LEGAN

Proračun z izgubo

Zahteve KS Dole

LITJA - Proračun, najvažnejši dokument občine, je končno le prišel na svetniške klopi. Ze na prvi pogled je bil nesprijemljiv. Predvideval je namreč 52 milijonov izgube (osnutek samo 18 milijonov tolarjev). Standardno-pravna komisija je predlagala, da je potrebno svetu predstaviti dokument, iz katerega bi bilo razvidno, kako zakrpati proračunsko luknjo. Toda tega dokumenta načelnik za finance ni mogel predstaviti, ker ga ni imel.

V razpravi je sodelovalo 12 svetnikov. Svetnik KS Dole Mirko Močilar je obrazložil nestrižnost s predlogom proračuna, saj ni upoštevano, da je KS Dole največja v Občini Litija, da ima 40 odstotkov vseh makadamskih cest, največ na višini 750 metrov, da imajo dalje in ostreže zime in je zato tudi njihovo vzdrževanje težje. Danes na Dolah živi samo 14 ljudi na kvadratni kilometer. Zahtevali so, da se v proračunu zagotovijo sredstva za asfaltiranje lokalne ceste Dole-Ravne nad Šentrupertom v dolžini 8 km, ki je bila modernizirana leta 1995/96. Sredstva so krajani zbrali v 20 letih z 2-odstotnim samopriskom.

Po razpravi so vse politične stranke brez pripomb potrdile proračun za leto 1997, tudi zahteva KS Dole, ki zahteva, da župan in občinska uprava v tednu dni pripravita vse javne razpise za investicije, predvidene v letošnjem letu, da skuša župan v čim večji meri upoštevati pripombe in predloge ter da do 15. novembra predloži proračun za prihodnje leto in da oba poslanca v državnem zboru pridobita dodatna sredstva iz državnega proračuna za obnovo knjižnice in OŠ Litija.

K. SUŠTERŠIČ

DOLENJKI V KAMNIŠKIH ALPAH - Minuli podaljšani vikend se je skupina 18 planincev iz Novega mesta in Kostanjevice podala v Kamniške Alpe. Od Kamniške Bistrice jih je pot vodila po dolini Kamniške Bele mimo slapa Orglice na Presedaj do Korošice, kamor so prispeli v popoldanskih urah. Ob malici je za dobro razpoloženje Dolenjcev in za še nekaj sto planincev vse do nočnih ur skrbel tudi frajtonarica. Naslednji dan so dolenski planinci osvojili 2.349 metrov visoko Ojstrico, se podali po grebenu čez Škarje, kjer so se spustili skozi Grlo v Logarsko dolino. Pot jih je vodila še čez Luško Brano, Planjavo in do Kamniške kočice na Kamniškem sedlu, kjer so prenočili in se naslednji dan spustili v dolino. (Foto: J. Hartman)

Ob odhodu Slavka Pavlakoviča

V ponedeljek, 1. septembra, bo naznanil veseli otroški živčav začetek novega šolskega leta. V osnovnošolskih hramih učenosti se bomo zopet zbrali otroci in učitelji. Žal pa ne bo med nami Slavka Pavlakoviča, znanega semiškega učitelja. Pred nedavnim se je namreč predčasno upokojil zaradi večletnih stopnjujočih se težav s sluhom, zaradi katerih so mu zdravniki svetovali, naj se umakne iz šolskega hrupa. Ob odhodu iz prosvete si je naš Slavko zaslužil, da v skopih obrisih opišem njegovo bogato delo v šoli in kraju.

Kot učitelj začetnik je pred dvaintridesetimi leti prišel na OŠ Semič. Dolga leta se je njegovo delavnico začel zgodaj zjutraj s poukom športne vzgoje na predmetni stopnji in končeval pozno popoldne v četrtem razredu na razredni stopnji. Čeprav ni bil šolan športni strokovnjak, je več kot dvajset let dosegal s svojimi učenci izjemne športne uspehe, ki so mu jih zavidali mnogi športni učitelji. Pri športni vzgoji si ni prizadeval le za pravilen telesni razvoj in dobre rezultate, temveč je otroke vzgajal v prizadevnosti, vztrajnosti, tovarišnosti in poštenosti.

Pri razrednem pouku je razdal svoje bogato pedagoško znanje, ki ga je znal na zelo uspešen in nevsiljiv način posredovati otrokom. Dela z otroki ni končal z uradnim delovnim časom, saj jih je po končanem pouku mnogokrat pritegnil v najrazličnejše športne in kul-

turne dejavnosti. Kar sam je napisal in zrežiral vrsto otroških igrice in skečov.

V našem kolektivu je bil izredno priljubljen, saj je bil vedno pripravljen kolegom pomagati, jim svetovati ali pa jih zabavati.

Poleg prizadevnega in uspešnega dela v šoli je bil tudi v kraju duša športnega, kulturnega in zabavnega življenja.

Dolga leta je aktivno deloval v športnem društvu Partizan. Postavil je prve koše za košarko. Veliko truda je vložil v gradnjo športnega igrišča in uveljavitev košarkaške in rokometne ekipe. Sodeloval je na vseh športnih prireditvah v kraju in bil avtor in glavni izvajalec znanih Semiških iger.

V kulturnem društvu je deloval kot uspešen amaterski igrar in prizadeven vodič po semiški muzejski zbirki. Brez njega si nismo mogli zamisliti uspešnih nastopov pustnih društev na Štrekljencu in v Semiču, pravljičnih novoletnih prireditev in dekoracij raznih prireditvenih prostorov.

Posebno radi pa smo prisluhnili njegovim šaljivim, satiričnim in tudi razmišljujočim pesmicam, ki jih je ob različnih priložnostih kar stresal iz rokava.

Gotovo sem iz bogatega Slavkovega dela še marsikaj spregledal, vendar menim, da je že to, kar sem nanašal v telegrafskem stilu, dovolj, da mu lahko izrečem ob odhodu v pokoj javno pohvalo in zahvalo.

BLAŽ KOČEVAR

Pesništvo upora - duša osvobodilnega boja

Nad 12.000 upesnenih zapisov medvojnega odpora, trpljenja in predvsem upanja v slovenskem pesništvu upora je slovstveni dokument, kakršnega sodobna Evropa ne pozna

Dolenjska založba je pred dnevi urednica širši raziskovalni program Znanstvenega inštituta filozofske fakultete v Ljubljani oz. njegovega seminarja za slovensko književnost o Kulturni ustvarjalnosti na Slovenskem. Pod vodstvom prof. dr. Načeta Šumija in mentorstvom akademika Borisa Paternuja je od leta 1971 do 1986 sodelovalo 53 študentov s seminarskimi deli. Pri zbiranju gradiva za delo Slovensko pesništvo upora 1941-1945 je pomagala tudi sekcija Slavističnega društva Slovenije ter mnoge druge ustanove in posamezniki iz Slovenije in zamejstva.

Projekt za štiri knjige je bil pripravljen za tisk že leta 1986 in prva knjiga je naslednje leto izšla pri Mladinski knjigi, ki pa je zbirko nato odstranila iz programa. Po osmih letih je zbirko prevzela Dolenjska založba, ki je v letih 1995, 1996 in letos izdala naslednje tri knjige.

V štirih knjigah zdaj zaokrožene zbirke je objavljenih približno 2300 besedil, kar pa je le petina zbrane gradiva. O silovitosti ljudskega pesnjenja med NOB, ki je po mnenju Matjaža Kmecla "nespregledljiv segment slovenske ljudskoslovstvene tradicije", veliko pove že podatek, da je bilo mogoče še tri desetletja po vojni zbrati okoli 12.000 besedil, ki zadevajo obstoj naroda, izhajali pa so iz spoja osebne in narodove ogroženosti. Vnaprejšnja obso-

jenost Slovencev na nacionalni pogin, ki je nacisti in fašisti leta 1941 niso prav nič skrivali, je izzvala dobro pripravljeno narodno-obrambni in socialni odpor. Preživetje posameznika in naroda se je zljilo v skrajni upor in dotlej še nedoživeti pogum.

Akademik Boris Paternu, ki je štiri knjige narodnoosvobodilnega pesništva ali "pesništvo upora" izbral in uredil, je v spremni besedi četrte knjige med drugim opisal posebne okoliščine okupacije in način upora zoper njo na Slovenskem. Nenavadno razširjeno pesnjenje znotraj slovenskega upora "... se je znova razlilo čez meje literature ter postalo del boja za preživetje..." Tako zajemajo partizanske pesmi največje prostora v prvih dveh knjigah zbirke. Izbra besedil je zajela vse stopnje pisne in literarne kulture, od najnižje do najvišje, se pravi od docela neuke pa mimo amaterske do poklicne in vrhunske. Pesmi so pisali kmetje, študentje, delavci, dijaki, obrtniki, trgovski pomočniki, zlasti veliko je bilo prispevkov žensk in celo otrok, učiteljev, kmečkih delavk in številnih drugih poklicev.

Tretja knjiga zbirke je na približno 600 straneh objavila podobno zalednega pesništva, medtem ko nova, četrta knjiga, zajema zaporniško in taboriščno pesništvo, izgnanske pesmi in pesmi okupatorjevih posili vojakov Slovencev. Okupatorjem ni uspelo utišati slovenske besede. Bila je odgovor na zločinske načrte nacifašistov, ki so nas obsodili na iztrebljenje. Zgodovinsko političen pomen tega pesništva sega daleč čez takratne in današnje državne meje Slovenije in se, kot piše

Boris Paternu, ujema z etničnimi mejami celotnega slovenskega ozemlja. Pesništvo medvojnega upora je "zadnjakrat in s trdo zanesljivostjo zarisalo zemljevid Združene Slovenije, ki je bil temelj slovenskega političnega programa vse od leta 1848 naprej..."

Moralna moč tisočev in tisočev osebnih zapisov tega pesništva je hkrati tudi dragocen enkratni dokument o volji malega naroda na poti k preživetju in njegove nenehne pokončnosti v zahtevah po svobodi.

V tem pa je tudi narodova samozavest za zgraditev lastne države. Brez kulture med NOB in silne notranje povezanosti množic njenih ustvarjalcev bi slednje ne mogli doseči.

TONE GOŠNIK

Milka Boldan

S smrtjo Milke Boldan se je izteklo življenje soproge pokojnega narodnega heroja Jožeta Boldana-Silnega, ki je umrl v januarju 1994. Pokojna se je rodila leta 1920 v Liki, na območju Republike Hrvaške. Svoji rodni kraj je zapustila ob okupaciji teh krajev in se vključila v vrste borcev NOB, kjer je sodelovala do konca druge svetovne vojne. Na pogrebni svečanosti, ki je bila v nedeljo, 27. avgusta, na kočevskem pokopališču, je predstavnik Občinskega odbora ZZZB NOB Ignac Karničnik obudil spomin na njena dela. Pokojnica je žvela mirno in skromno, za njo bo ostal lep spomin.

V. D.

PRIMORSKA PROSLAVLJA

14. septembra bo minilo 50 let od priključitve Primorske k matični državi Sloveniji. Pod geslom "Na svoji zemlji" bo osrednja proslava v nedeljo, 14. septembra, letos v Novi Gorici. Ob obletnici tega pomembnega zgodovinskega dogodka, posebno za Primorsko, bodo vsepovsod slovesnosti, ki govore o dostojanstveni držbi prebivalstva Primorske v naporih, borbah in žrtvah, ki so bile za to potrebne. Tudi na Dolenjskem je velik interes za to slovesnost. Da bi ustregli željam občanov za organizirani odhod na proslavo, bosta Društvo upokojencev Novo mesto in ZB NOV Novo mesto organizirala avtobusni prevoz. Interesenti se lahko osebno oglasijo v omenjenih pisarnah ali po telefonu pri DU: 21-240 in ZB NOV: 325-111, kjer bodo dobili potrebne informacije.

IVAN SOMRAK

NAJSTAREJŠI SOŠOLCI IZ KRŠKE OBČINE - Marija Deržanič, Tereziya Pleterski, Marija Cizelj in Jože Bogovič so nekoč skupaj sedeli v klopih osnovne šole v Arčičah. To je bilo že davno, saj so vsi štirje rojeni leta 1906 in letos štejejo že 91 let. Ker se ženske predvsem z edinim možkim in družicino že dolgo niso videle, pogovorov in spominov ob njihovem zadnjem srečanju kar ni hotelo biti konec. Jože namreč že od leta 1931 živi v Zagrebu, a kljub temu govori slovensko brez napake, medtem ko njegove tri nekdanje sošolke živijo v Dolenji vasi pri Krškem. Sicer pa so tisto petkovo popoldne zbrani za Deržaničevo mizo ugotovili, da v Dolenji vasi danes živi 28 vdov in le 3 vdovci. Srečanje edinih še živčih sošolcev šestega letnika je na svojem domu v Dolenji vasi organizirala Zinka Deržanič. (Foto: E. Sečen)

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem⁹

Največji zločin so ustaške enote storile na slovenskih tleh sredi septembra 1942. Tedaj so ustaši in domobranci v sodelovanju z Italijani in Nemci napadli območje Žumberka in Pokupja, kjer sta se nahajala 4. kordunaška brigada in Žumberačko-pokupski odred. Ustaška enota, ki jo je vodil tokrat že dezertir in izdajalec Pavle Heraković, je iz Zagreba preko Samobora in Čateža prišla do Šutne. Ena od njenih skupin je v vasi Planina in na Novoselski gori posrela in poklala 34 možkih iz vasi in okolice. Vas Planino so izropali in požgali, žene in otroke pa pregnali.

Ofenziva je bila usodna tudi za bolnišnico Krškega odreda, ki se je v soglasju s hrvatskimi partizanskimi oblastmi konec avgusta naselila v žumberški vasi Priska pri Novem Selu. Ustaši iz Trinajstega ustaškega bataljona s partizanskimi kapami na glavah so poklali 24 ranjenih partizanov in domolincev. Zaplenjeni sanitetni material jim je v napadu odvzela 4. kordunaška brigada, ki se je skupaj z bataljonom "Josip Kraš" prebela v Slovenijo, kjer je bil v Orchovcu ustanovljen prvi začasni operativni štab slovenskih in hrvatskih partizanov.

Varstveni ukrepi

Spomladi 1942 so se pričeli Italijani janskeno utrjevanje v svojih postojankah, zlasti v Novem mestu,

Trebnjem, Črnomlju, Metliki in Semiču. Obdali so se z bunkerji, strelskimi jarki in žičnimi ovirami. Dostop do treh krajev ali izhod iz njih je bil možen le preko dobro varovanih blokov, t.j. cestnih prehodov.

Osvobodilna fronta je zbirala tudi podatke o razporeditvi in oborožitvi italijanskih posadk ter obrambnih objektih. Tako je Odon Pakiz iz Novega mesta v načrt mesta vnesel vse italijanske utrdbe in stavbe, v katerih so stanovali oficirji. Geometer Hinko Prelovec je izdelal načrt Novega mesta z ulicami in hišnimi številki. Skupaj z železničarskima uslužbencema inž. Radom Čotarjem in inž. Bojanom Tavzesom so izrisali načrte dolenskih železniških prog, v njih pa označili vse bunkerje in ostale vojaške objekte.

Značilen primer utrjenega mesta je predstavljala Črnomelj, ki je ob popisu prebivalstva konec julija 1941 štel 1.612 meščanov. V juniju 1942 je bilo mesto že obdano z bodočo žico in sledila je gradnja utrdb. Avgusta 1942 je gozdarski inženir Miran Brinar s pomočjo aktivistov OF, med katerimi sta bila Anton Kržišnik in Jože Šikonja, izdelal natančen popis vseh dotlej zgrajenih utrdb v mestu in okoli njega. V katastrskih mapah, ki mu jih je dal šef katastra Krča, je označil nad 60 lokacij. Na njih so bili zgra-

jeni betonski bunkerji, bunkerji iz zloženega kamena in bunkerji, zidani z opeko. Nekateri od njih so imeli električno razsvetljava in telefon. Ponekod so bili zgrajeni zidani prsobrani in strelski jarki ter po hišah strelska gnezda in strelske line. Pri večini utrjenih mest je bilo navedeno število moštva in njegova oborožitev. Označeni so bili sedeži poveljstev in stanovanja oficirjev.

Vojaštvo je bilo nameščeno v 14-ih barakah na Majerju. Komanda mesta je bila v osnovni šoli, komanda 23. pehotnega polka v poslopju okrajnega glavarstva. Večina oficirjev je stanovala v Lakerjevem hotelu.

Opis utrdb, ki se je ohranil, in načrt je inž. Brinar izročil rajonskemu obveščevalcu Tonetu Dvojmoču.

Z gradnjo utrdb so Italijani nadaljevali tudi po avgustu 1942. Po porazu pri Kvasici so na železniški postaji v nekaj urah zgradili 24 zasilnih bunkerjev. V drugi polovici oktobra so ob žici postavili drogove in napeljali razsvetljava. Ob koncu januarja 1943 so bili v posadke po bunkerjih razporejeni tudi belogardisti iz črnomljske postojanke. Na enem od blokov je belogardistična policistka temeljito pregledovala ženske in sumljive so se morale celo sleči.

Zaradi preglednosti so pred bunkerji podrli nekatera gospodarska poslopja. Težave s prihodom na delo

so imeli uslužbenci, ki so živeli izven zastraženega mesta, prav tako pa tudi lastniki zemljišč z obdelovanim polj. Morali so si oskrbeti dovoljenja in prepustnice, za kar so čakali tudi po več ur.

Konec avgusta 1942 so Italijani privkrali streljali s topovi na Griču po domnevnih partizanskih položajih na Mavrlenu. Slovenski partizani so z obronkov Kočevskega Roga videli Črnomelj kot na dlani, toda napadli ga niso. V noči na 22. september 1942 se ga je lotila hrvaška 4. kordunaška brigada, ki je z dvema bataljonoma napadla topniške položaje na Griču in vojaške barake na Majerju. Tudi zaradi pomanjkanja ustreznega orodja - imeli so samo ene škarje za rezanje žice - napad ni uspel. Kordunaši so imeli 3 mrtve in 17 laže ranjenih borcev, ubita pa je bila tudi Jožefa Švajger, ki je morala kazati partizanom pot.

V drugi polovici leta 1942 je bilo v Črnomlju občasno tudi do dvakrat več vojaštva, kot pa je bilo meščanov. V juniju je bilo v mestu okoli 2.000 mož, sredi oktobra blizu 4.000 in še decembra 1942 nad 3.000.

Zaščita prometnic

Gozdovi so bili eno izmed glavnih bogastev Ljubljanske pokrajine, ki so jih nameravali Italijani izsekati in les izvoziti v Italijo. Zaradi partizanskih napadov so načrtno izsekali gozdove ob železniških progah in nekaterih cestah ter okrog postojank, kar je povzročilo veliko materialno škodo in grob poseg v videz pokrajine. V letu 1943, ko so gradili mejne žične ovire pod Gorjanci, so se kmetje v Prekopi pri Šentjerneju

celo uprli izsekavanju in prisilnim vožnjam, seveda brez uspeha.

Visoki komisar Emilio Grazioli je 8. maja 1942 izdal prvo odredbo o poseku, ki jo je utemeljil z vojaškimi razlogi in javno varnostjo. Lastnikom zemljišč je bilo naloženo, da posekajo "gozdno rastlinje do tal in popolnoma" ter pospravijo posekani les v 60-ih dneh po objavi odredbe. Globina poseka ob železniški progi ali cesti je bila 150 m, če ni bilo drugače določeno, kar pomeni 300-metrski pas goličave. Ta prva odredba je določala posek tudi na dveh odsekih proge Ljubljana - Metlika in na enem odseku ceste Višnja Gora - Novo mesto. Za lastnike gozda, ki ne bi izpolnili odredbe o poseku, je bila določena kazen zapora do dveh mesecev in denarna kazen do 5.000 lir ter zablembo lesa.

General Robotti je celo predlagal, da bi za posek določeni pas gozda enostavno zažgali, a ga je Grazioli zavrnil, ker bi bili s tem ob potreben les in nastala bi velika materialna škoda. Oba pa sta 20. junija 1942 izdala razglas o prepovedi gibanja ob železniških progah v širini enega kilometra. V času policijske ure so imeli varnostni organi pravico streljati brez opozorila.

Z novimi odredbami, ki jih je visoki komisar Grazioli izdal še v letu 1943, so bili določeni za posek tudi odseki vzdolž naslednjih železnic in cest: železnica Trebnje - Mirna - Krmelj, cesta Trebnje - Mirna - Mokronog - Krmelj, cesta Novo mesto - Uršna sela - Semič - Črnomelj - Griblje, železnica Ljubljana - Metlika, cesta Semič - Črmošnjice - Toplice - Straža, cesta Mokronog - Šmarjeta - Kronovo - Novo mesto,

cesta Mokronog - Trebelno, cesta Novo mesto - Šentjernej - Kostanjevica, cesta Zagradec - Poljane - Žužemberk - Dvor - Soteska, cesta Žužemberk - Dobrič - Kal - Mirna Peč, poleg tega pa tudi pas v širini 100 m zunaj žične ovire okrog Novega mesta.

Kljub tem ukrepom in vojaškim posadkam v utrdbah, partizanski napadi na železniško progo niso prenehali in na obeh progah, Metlika - Ljubljana in zlasti Trebnje - Krmelj, je bil promet občasno prekinjen. Partizani so v nekaj primerih obstreljevali tudi delavce, ki so ob progah izsekavali gozd, in njihove straže. Tako so sredi avgusta 1942 hoteli pregnati delavce, ki so krčili gozd pri železniškem predoru pri Sv. Ani pri Mirni Peči.

Posamezne postojanke so odredile posek gozda zaradi lastne varnosti. Po zavzetju Zalostne gore je mokronoška posadka sredi julija 1942 začela izsekavati na Priči, pri Sv. Florjanu in na Zalostni gori, ki so jo obdali še z bodočo žico, verske obrede v cerkvi Zalostne Matere božje pa prepovedali.

Prebega italijanskih vojakov

Nedvomno so bili med italijansko kraljevo vojsko, v kateri so bili mnogi že po več let pod orožjem, tudi prepričani antifašisti. Ti so se sprostil čele ob padcu fašizma konec julija 1943, ko so trgali in sežigali Mussolinijeve slike. Od italijanskih oboževnih sil so po nasilju in grozdejskih nad civilnim prebivalstvom prednjačili fašistični oddelki, poleg 98. legije črnih sracij predvsem oddelki fašistične obmejne milice.

Ambasade graditeljev na Regrških košenicah

Prava kvazikmečka naselbina, za katero je značilen nebrzdan individualizem, nezrelost, brezdušno izkazovanje premožnosti graditelja, družbena neodgovornost, predvsem pa neomejena svoboda omejenih duhov

Živimo v času, ko je stanovanjska, predvsem pa večstanovanjska javna gradnja na psu. Javni izdatki za to področje so v primerjavi z Evropo sramotno nizki, medtem pa stanovanjski sklad(-i) RS ne igra(jo) prave vloge, o stanovanjskih hranilnicah pa se bolj kot ne le šepeta. Nasledniki stanovanjskih skupnosti (npr. novomeška Zarja) so prevzeli predvsem vlogo vzdrževalcev, vsi skupaj pa benti-jo nad preniknimi najemninami, ki obetajo še propad tistega, kar imamo. Tako je največji del stanovanjske gradnje rezultat zasebne pobude, ki pa ima omejene možnosti.

V kratki posocialistični dobi smo prej zgrajenim soseskam pridali le komaj pregledno množico hišk in hiš na Regrških košenicah. In prav tam bi rad namenil nekaj misli.

Resnici na ljubo so Regrške košenice - oblikovno gledano - prava kvazikmečka naselbina in hkrati izraz malomeščanstva, kjer si podajajo roko tipski načrti, montažne hiše in slaboumne domisljice sodobnih estotov. To je prostor, kjer je potrebno lepoto iskati kot biser v morju. Na koncu ga sicer najdemo, vendar učinkuje kot tujek.

V urbanističnem smislu je naselje nedonošenček, v nekem smislu celo spaka. Naselju ne manjkata le cerkva na hribčku in vedno prijazen birt, bolj kot to potrebuje vse tisto, kar bi ga lahko ločilo od tega, da mu preprosto rečemo spalno naselje.

Regrške košenice kar najbolje odražajo posocialistično obdobje

individualizma, razgrajenosti, družbene neodgovornosti, nezrelosti, brezdušnega izkazovanja z materialnimi dosežki in seveda tudi svobode, ki ne najde meje, ki bi jo opredeljevala. Neomejena svoboda omejenih duhov!

Tega ni težko dokazati. Četudi je dostikrat očitno, da gre za tipске projekte, so stavbe skažene z

različnimi samovoljnimi izvedbenimi rešitvami, ki se tepejo med seboj. Kmečka arhitektura in sodobno mesto nimata kaj dosti skupnega, vsaj v marsikateri plasti ne. Sodobni graditelji tega ne upoštevajo in jih očitno kaj malo brigajo misli Melika, Ložarja, Basa, Mušiča, Sedeja, Cevca, Fistra, ki so se in se vsi po vrsti ukvarjali z vasio in tamkajšnjim življenjem ter problemi v zvezi s tem.

Tako lahko na Regrških košenicah le pridno čakamo, da bomo kmalu ugledali še kakšno slamlato in skodlasto streho, ob tem, da imamo že vse polno streh s strmimi ali strmejšimi čopi ali brez, v koroški maniri ali ne, če boste pogledali naklon nekaterih pestro kritih streh, se vam bo za trenutek zazdelo, da ste nekje na Gorenjskem, pogled v stran pa vas bo postavil v prepričanje, da ste v resnici na Krasu, kar bo še podkrepila pergola, vendar pa kmalu zanikal majhen kozolček-toplar, zato da bi se lahko znašli nekje na Notranjskem ob hiški s prelestnim arkadnim vogalnim vhodom. Vse skupaj krasni železni cvetlični repertoar "naredi si sam" krajinarja, ki je kot poudarek svojega statusa srebrno smreko nasadil ob zorečo žlahtno trto, poleg katere je še nekaj sadnih dreves, parkovno zasnovano zaključuje bor ali belokranjska breza, itd., itd.

Vendar pa bi bili vsi brneči, doneči in zvoneči telefoni premla, da bi zbudili uradnike na novomeški občini. Ti bi potrebovali zvonove Kapiteljske cerkve ob uhlijh, da bi jih opozorili na to,

kako se graditelji požvižgajo na predpise. Res pa je, da tudi vsi ljubi predpisi ne bodo naredili ali omogočili lepih prostorov. Veje lepote so pač previsoko, da bi z njih trgali sadeže s svojimi kratkimi "udi".

PS.: Ambasade so zaplate zemlje, ki so suverene in nedotakljive, nekakšen tuje peskovnik, kjer ustvarja s svojo, drugim tujo zavestjo. Španski konceptualist Zush pravi, da je on sam svoja država. Ima svojo mentalno državo. Slovenski malograditelji mislijo, da ga razumejo, politične skupnosti pa menijo, da njegov duh ni nevaren.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

PREJELI SMO Adolf Štorman kandidat za predsednika RS

"Tisk nas ignorira"

Ker se v slovenskem medijskem prostoru ves čas ignorirajo delo in stališča Republikancev, kot da ne bi bili povsem legalna politična stranka, vas obveščamo, da bomo tudi mi sodelovali s svojim predsedniškim kandidatom. Strankin kandidat bo predsednik stranke g. Adolf Štorman.

Tako njegovi, kot strankarski cilji pa temeljijo na vzpostavitvi resnično demokratične, socialne in pravne države, o kakšni danes ne moremo niti govoriti. Dosedanji predsednik države ni naredil popolnoma ničesar, da bi državni organi spoštovali ustavnost in zakonitost, kar je privedlo do grobih kršitev človekovih pravic, nepravne države in posledično izločitve Slovenije kot kandidatke za vstop v NATO pakt. Takšen predsednik države ne more biti oče naroda, niti slab oči, lahko pa je birič in kontinuiteta prejšnjega režima.

Za Republikance:
ADOLF ŠTORMAN

Alji Sašek z Malega Slatnika, ki je včeraj obrnila v knjigi prvi list življenja, iskreno čestitala Bibica in striček Jožko iz Gabrja pod Gorjanci.

Marija Kafolj

Pred kratkim smo se na pokopališču sv. Marjeta zadnjič poslovili od pokojne Kafoljeve mame iz Rihpovca, ki je bila rojena leta 1906 v Pylmoth v ZDA. Po vrnitvi v domovino se je leta 1930 poročila z Janezom Kafoljem iz Rihpovca, rodilo se jima je 12 otrok. Mož se je zaposlil pri železnici, opravljal je tudi kolarška dela. Skromna domačija, nerodovitna zemlja ni zadostila za preživetje tako številne družine. Prodajali so sadje, kuhali žganje. Otroci so šli v svet, mama pa je ostala doma, dokler ji je zdravje služilo. Pred 17 leti je začela bolehati na kolkih in v oskrbo jo je vzel sin Stane. Zadnja leta je bila na invalidskem vozičku. Dan pred smrtjo se je kot najstarejša krajan-ka udeležila srečanja upokojencev. Bila je zelo navdušena, ko je poklepotala s starimi prijatelji. Spomin nanjo bo ostal vsem lep. Sinu in snahi vsa čast, da sta 17 let tako lepo skrbela zanjo.

R. M.

ULICE BREZ PROMETNIH ZNAKOV

ŠENTJERNEJ - Šentjernej je po vsem sodeč že mesto. Imamo vse: trgovine, tovarno, zdravstveni dom, lekarno, osemletko, banko in še in še. Vse to je v jedru Šentjerneja. Ta naš kraj ima tudi trg in ulice. Ulice v gornjem koncu sicer imajo svoja imena, toda niso urejene, kar moti nas prebivalce, ki prav tako plačujemo prispevke in dajatve. Prva takšna ulica Na žago je ulica, ki pelje na žago in v vinsko klet, odcepi se iz Ceste oktobrskih žrtev, je brez javne razsvetljave, in tudi metla komunalcev je ne počisti. Ulica je zelo prometna, nedavno tega sta se tam mudila celo predsednik RS Milan Kučan in Marjan Podobnik, vendar kakšnih prometnih znakov, na primer znaka Stop, ni. Podobno je s cesto, ki pelje proti Stari vasi.

E. LAUŠEVIČ

V izogib medstrankarskim zapletom

Predlog sevniskemu županu o ustanovitvi delniške družbe za spodnjavske elektrarne

Gospodarski kolegij vlade je z modro odločitvijo ponovno preložil odločanje o izbiri koncesionarja za nedoločen čas. Ni razumljivo, da pristojna komisija, ki naj bi pripravila predlog izbora koncesionarja za gradnjo spodnjavske verige HE, ni že v svojem dose- danjem dvehletnem delu ugotovila, da je za tako velike projekte potrebna makroekonomska analiza vplivov na domače gospodarstvo tako v času gradnje kot v času obratovanja. Druga dimenzija te odločitve pa je, da se postavlja

preprosto vprašanje, ali ne sodi taka analiza v razpisne pogoje za podelitev koncesije, oziroma v okvir meril in kriterijev za odločanje o izbiri. S tem kriterijem bi morali biti ponudniki seznanjeni v času razpisa.

Tako delo in odločanje pa pomeni zaviranje razvoja posavskih občin. Pri tem je najbolj obremenjena občina Sevnica, če upoštevamo, da ima na svojem geografskem teritoriju predvideni HE Boštanj in Blanca. Za HE Boštanj je že pripravljena lokacijska dokumentacija.

V izogib medstrankarskim zapletom pri izbiri koncesionarja v smislu spoštovanja stroke in že izraženih pobud predlagamo županu občine Sevnica Jožetu Pernelu, da prične postopek za ustanovitev Delniške družbe Sevnica Blanca-Boštanj. Poleg občine so lahko soustanovitelji vsi lastniki prizadetih zemljišč, gradbeni in drugi izvajalci ter dobavitelji, kakor tudi zainteresirani bančni sistem (Dolenjska banka).

Poleg hitre gradnje in dokončanja obeh objektov HE Boštanj 34 MW in HE Blanca 42 MW bi bil to istočasno tudi pilotni projekt postavljanja delniške družbe na področju elektrogospodarstva v Sloveniji. Po naši oceni bi morali projekt izvesti v celoti v času 5-6 let.

Prepričani smo, da bi delničarji zaradi svojih vložkov zahtevali transparentno gradnjo, kar bi pomenilo istočasno kvalitativno in ne predrago gradnjo. Iz tako zgrajenih hidroenergetskih objektov bi bila proizvedena energija konkurenčna po ceni ter prijazna okolju kot trajni vir.

S to pobudo želimo vzbuditi vse zainteresirane k ustanovitvi delniške družbe Sevnica B.B. Inštitut za obnovljive vire energije
BOŽO DUKIČ

Minka Odlazek

28. julija se je izteklo tvoje življenje. Rodila si se v stari Odlazkovi mežnarjevi družini na Veseli Gori. Tako kot tvoji predniki iz pred dvesto let si tudi ti skrbela za cerkev, ki si ji bila gospodar, značilna in mežnar. Ko ste zvonili še pred nevihtami, nisi nikoli pomislila, da bi lahko strela zadel tudi tebe. V življenju ti ni bilo z rožicami postlano. Še pred vstopom v šolo si izgubila očeta - umrl je nekje v Teharjih - doraščali pa ste ob materi in teti, toda tudi mama je kmalu umrla. Ubila jo je morilska roka, ki še do sedaj ni bila ugotovljena in kaznovana. Poročila si se mlada in 'dobila dobrega moža, s katerim sta do njegove nesreče lepo živela, nato pa si za družino skrbela sama. Bila si članica našega društva kmečkih žena, vedno vesela. V mladih letih si z nami odigrala najlepšo Urško iz Prešernovega Povodnega moža. Tvoja beseda je vedno veljala. Za vsa dela se ti iskreno zahvaljujemo.

Draga Minka, počivaj v miru! Vsem tvojim v imenu Društva kmečkih žena iskreno sožalje.
M. KOSTEVČ

R. M.

Marija Pavlin

V nedeljo, 10. avgusta, smo na trebanjsko pokopališče še zadnjič pospremili dolgoletno gostilničarko iz Trebnjega Marijo Pavlin. Rodila se je leta 1923 v družini Hude v Mirni Peči, na veliki kmetiji (in trgovini), med šestimi otroki. Opravila je meščansko šolo v samostanu Smihel pri Novem mestu. In potem končala še gospodinjstvo šolo v Mladiki Ljubljana. Leta 1936 se je poročila z Jožetom Pavlinom na veliko kmetijo in gostilno. Imela sta štiri otroke, vse sta dobro vzgojila. Doma je gostilno prevzel sin Janez.

Velika kmetija in gostilna sta zahtevali veliko dela in skrbi. Vedno so imeli dinarje za opravljanje težkih del. Leta 1948 je mož umrl in sama je prevzela vse skrbi. Toda zmogla je, ker so ji ljudje, ki so bili deležni njene dobrote, radi priskočili na pomoč. Nahrnila je veliko delavcev in mirmoidočih, saj je njihova gostilna slovela daleč naokrog po dobri kapljici in hrani. Ob praznovanju 100-letnice dobre gostilne so prejeli veliko čestitk in priznanj.

Cepraz smo spremljali Marijino bolezen, nas je njena smrt prese- netila. Njena prijaznost nam bo ostala v lepem spominu.

PRAZNOVANJE V DOLENJI VASI - Svečanosti ob krajevnem prazniku, ki je posvečen spominu na žrtve 2. svetovne vojne in vrnitvi izgnancev, so se v tem naselju pretekli petek pričele že zgodaj zjutraj s promenade koncertom Mengeške godbe, po praznični maši pa so se nadaljevale s kulturnim programom ob vaškem spomeniku, kjer so si ob govornikih, pevcih in recitatorjih za svoj nastop največ navdušenja krajanov prislužili malčki tamkajšnjega vrta (na sliki). Ob tej priložnosti je predsednik sveta KS Dolenja vas razdelil tudi priznanja in zahvale, ki so jih prejeli: VVZ Krško enota Tonček Dolenja vas, Lovska družina Videm, Športno društvo Dolenja vas, Kostak Krško, NEK Krško, slikar Pavel Predanič, Vilijem Deržanič, Franc Bogolin, župan Mengeša Janez Per in Mengeška godba na pihala. (Foto: E. S.)

SMETI "POSRAVILI" OB CESTO - Je že res, da imamo Slovenci radi čisto, kjer prebivamo. Vsako leto pospravimo nesnago po stanovanjih, podstrešjih in kletih, ponavadi pa se zastavi vprašanje, kam s smetmi. Še vedno je veliko ljudi prepričanih, da v gozd ali kam drugam stran od doma. Tako je nekdo na parkirišču ob cesti Podturn-Črnomelj pri Starih Žagah pred dobrim mesecem pripeljal to nesnago in jo odložil nekaj na parkirišče, nekaj pa zvrnil čez rob v potoček, ki teče v grapi. Dejanje je vse prej kot pohvale vredno! (Foto: J. Hartman)

OBNOVLJENA KAPELICA V BOJANJI VASI - Veliko ljudi se je v petek, 15. avgusta, zbralo popoldne ob blagoslovitvi obnovljene kapelice med Radovico in Bojanjo vasjo. Ivan Rajk (pred kapelico) je v svojem govoru povedal, da je bila obnova kapelice, stare okrog 200 let, dolgoletna želja vaščanov. "Kapelica je posvečena sveti družini in predlagam, da bi se ob njej zbirali vsako leto ob petih litanijah," je povedal, ter se nato vsem, ki so kakorkoli pomagali pri njeni obnovi, ki je stala okrog 820 tisoč tolarjev, iskreno zahvalil. V prvi vrsti direktorju Komunalnega podjetja Melika Tojarju Mihelčiču in Petru Šnelerju, pa tudi mizarju Janezu Gršiču, ki je obnovil oltarček, akad. slikarki Mariji Rus, ki ga je brezplačno restaurirala, poslikala in izdelala še oljno sliko svete družine ter vsem ostalim. (Foto: L. Murn)

Zdravniška razlaga
Piše: prim. mag. dr. Tatjana Gazvoda

Okvare zaradi sončenja

Pogostost kožnega raka po vsem svetu narašča. Ljudje se vse bolj zavedajo škodljivih učinkov izpostavljanja soncu. Še vedno pa se ohranja mišljenje privlačne in zdrave zagorelosti. Naši varovanci sprašujete zdravnike, kako ohraniti mladosten videz, kako se izogniti postarani koži in kako zmanjšati tveganja za nastanek kožnega raka.

Poznamo štiri glavne kritične posledice vpliva sončnih žarkov na človeško kožo: spremembe zaradi sončnih opeklin in nelagodje, kronične spremembe, zlasti zločestih rašč na koži, zavrtost obrambnega sistema in fotostaranje.

Nenadna poškodba človeške kože zaradi sončnih žarkov se kaže v obliki rdečine, ki se lahko razvije v mehurček ali celo preraste v mehur (sončna opekline). Ta lahko povzroči tudi trajne posledice v pigmentaciji kože. Hude sončne opekline v otroštvu pogosteje povzročajo nevarne rakaste spremembe kože v odrasli dobi. To še zlasti velja za otroke, ki so vedno le

opečeni in nikoli rjavi. Večje izpostavljanje sončnim žarkom v zgodnjem otroštvu zvišuje tveganje za nevarna rakasta obolenja kože v odraslem obdobju. Najbolj dovzetni so rdečelasi ljudje in ljudje z belo poltjo, svetlimi lasmi, modrimi očmi ter pegasto kožo.

Najnovejša spoznanja raziskav kažejo, da je obrambna sposobnost kože, ki je izpostavljena nevarnim sončnim žarkom, zmanjšana.

Prav tako je fotostaranje pomembna tema, saj prebivalstvo postaja vse starejše in tudi boljšega zdravja. Ob daljšem življenju pa bi bili radi tudi tako dobrega videza, kot se počutijo. Fotostaranje so spremembe v koži, ki jih je povzročilo ponavljajoče in dolgotrajno izpostavljanje sončnim žarkom. Pride do pojava rjavih lis na koži, nastanejo drobne, globoke gube, zaprti in odprti ogrci, površinsko razširjene krvne žilice. Koža ima rumenkasto bledikav ten, izgubi elastičnost in daje pergamenten videz. Na površini je suha in se lušči.

NAŠI KRAJI IN LJUDJE

Aufbiks, rutarji so srutarji!

Rute so območje devetih vasi v občini Velike Lašče, mejijo pa z Blokami. Ležijo na nadmorski višini okoli 800 m in več. Oni dan sem končno sklenil, da "pojdem u Rute" (kot poje tista pesem) in sem se zapeljal skozi Velike Lašče in Rašico na Rob, od tam pa je ovinkasta cesta zavila strmo v hrib...

Bločani so na riti počeni

Silva Kraševac iz vasi Selo je povedala, da se tem krajem reče Rute zato, ker so siromašni, saj so jih nekaj Bločani zmerjali z "Rutarji so srutarji!" Mladi Gašper Škulj iz iste vasi pa je k temu dodal, da so Rutarji vračali Bločanom tudi z zmerljivko: "Bločani so pa po riti počeni!" Potem je običajno nekdo zavpil: "Aufbiks!" in že je padalo vsevprek. Rutarji in Bločani se nekaj niso mogli, zato pa so se toliko raje pretepal. Silva je še povedala, da so nekaj starši strašili otroke, da jih bo vzelo "Krvavo stegno", če ne bodo ob mraku, ko je zvonilo Ave Marijo, doma. Kaj naj bi to bilo, danes nihče ne ve.

74-letni Slavko Kraševac je pokazal, kje v vasi Selo je potekal rimski zid, saj so njegovi ostanki še vidni. Domačini so ga zmotno prekrstili v turški zid. Rimljani so od Klane pri Reku, preko Prezi, da, Boncarja in do tu pa še naprej zgradili zid za obrambo pred "barbari", ki so vpadali v bogato rimsko cesarstvo in ropali. Ti barbari so bili Obri in Slovani, pa tudi drugi.

Zakaj Krvava Peč

Krvava Peč se je nekaj imenovala Rožna dolina. Potem so prišli v te kraje Turki, ki so ropali, ubijali, nekateri ljudi pa so tudi polovili in odpeljali v turško sužnjost. Dve deklici sta pred Turki bežali proti globokemu prepadu in se vrgli v globino. Njuna kri je pordečila pečino, zato so spremeniili ime vasi v Krvava Peč. Sicer pa prebivalcem te vasi rečejo tudi Coklarji, ker so nekaj nosili cokle.

Slavko Kraševac je povedal, da so Italijani, ki danes zahtevajo opravičilo za vojne, so med vojno

popobili 16 fantov samo iz vasi Selo, na Rab pa da so jih odgnali 10. Na Rabu je za vedno ostal tudi njegov brat Janez. K tragediji so precej pripomogli tudi sodelavci Italijanov iz domačih krajev.

Podobno so pripovedovali tudi prebivalci drugih vasi v Rutah. Janez Klančar iz vasi Mohorje je povedal, da so bile najprej od Italijanov, nato pa še delno od Nemcev in partizanov, požgane ali porušene skoraj vse vasi in hiše v Rutah. Italijani so popobili tudi največ ljudi, veliko so jih iz Mohorij odgnali na Rab, od koder sta se iz te vasi vrnila le dva, iz njihove hiše pa je ostal tam njegov stric. Med nemško ofenzivo so na Mohorje streljali s topovi Nemci in porušili ali poškodovali več hiš, pri njihovi hiši pa je granata odbila vrh lipe. Zato tudi ni več lipovega drevoreda, ki je bil nekaj od njihove hiše do šole. Ludvik Zadnik iz vasi Boštetje je povedal, da so Italijani med vojno pobrali veliko ljudi iz vseh Rut. Nekaj so jih potem izpustili, nekaj so jih postrelili pri Velikih Blokah, njega in še deset drugih pa so odpeljali v internacijo na Rab, kjer je bil 15 mesecev. Dobival je priznavalnino in pokojnino, zdaj pa so mu vse ukinili, čeprav "so Italijani gotovo našim kaj dali, ker so nas mučili," pravi Zadnikov ata.

Bogati siromaki

Na vprašanje, če so Rutarji res srutarji, sem dobil različne odgovore. Nekdo je dejal, da so morali otroci služiti kot hlapci in dekletke pri bogatih, kar se bo spet lahko ponovilo, če bo šlo tako naprej, kot smo si zastavili pot po osamosvojitvi. Včasih so v Rutah na nadmorski višini okoli 800 m pridelovali tudi pšenico. Medvedov takrat v teh krajih ni bilo, le sem pa tja kakšen divj prašič.

Njiv po Rutah je vedno manj. Zasačena jih grmovje in gozd. Nekateri prebivalci Rut so zaposleni v večjih okoliških krajih, tudi v Ljubljani. Največ takih je iz vasi Dednik, Zgonče in Selo. Sicer pa po teh vaseh izdelujejo suho robo. Najprej, že pred prvo svetovno vojno in po njej, so izdelovali

klince (zobotrebce), potem škafe, zdaj pa predvsem lesene žlice in kuhalnice. Nekateri se pohvalijo tudi s sodobnimi stroji. Pravijo sicer, da se kmetijski zadrugi ne splača prodajati, ker premalo plača, zato prodajajo robo predvsem zasebnim odkupovalcem. Vidi se, da nekateri zaslužijo kar

ŽLICE ČAKAJO KUPCA - Skladovnice lesenih žlic in kuhalnic, ki sta jih izdelala zakonca Milka in Anton Cimperman iz vasi Naredi v Rutah.

se je sem nekdo priselil in ustanovil vas.

NAREDI se imenuje vas zato, ker je nekdo prišel sem pred sto leti in več in tu naredil prvo hišo. To je tista hiša, ki danes že razpada in v njej nihče ne živi, nosila pa je številko 1.

BOŠTETJE je ime vasi zato,

SLAVKO KRAŠEVAC iz Sela v Rutah zna marsikaj povedati o rimskem zidu in da so prebivalci Velikega Osolnika Šmirarji, ker so šmir (kolomaz) kuhali, Rašičani pa so Komarji, ker žive ob vodi, kjer so komarji.

ker so na sredi te vasi nekaj desetino za turške grofe šteli. Tu je bila tudi kašča, v katero so zbrano desetino spravili, dokler je niso odpeljali na grad. Kašče danes ni več.

MOHORJE je ustanovil neki človek, ki se je sem priselil nekje od Litije, a noben domačin ne ve povedati, če se je priselil iz kakšne vasi Mohorje ali pa je bilo priseljencu ime Mohor.

ZGONČE pa imajo 400 let staro in edino cerkev na območju Rut. Posvečena je sv. Primožu in Felicijanu. "Tam so zgonili in zato so Zgonče", povedo domačini.

RUTE so bile najprej SRUTE, potem pa so S odstranili. KOBILJI (KOBILNI) CUREK pa je slap ob cesti od Roba v Rute, ki se mu reče po zatrevanju domačinov tako zato, "ker voda čez skalo cera, ranku, ku b' kabila scala dol".

Nekoč je tu živel pratikar

"Ankrat je bil te an star možak, ranku ku an pratkar. Pr' peč je sedu in pričau, kaj in kaku je b'lo in kaj bo," je začel pripovedovati 76-letni Ludvik Zadnik iz Boštetj. No, in tisti pratikar je pripovedoval, kako bo prišel čas, ko boš slišal, kako bo krava v Ameriki zarukala (zamukala). "Me je b'lo takrat kar strah," prizna Ludvik, ker ni verjel, da je kaj takega mogoče, danes pa sliši po radiu ali televiziji mukati krave od vsepovsod. Ludvik je povedal še, da je tisti možak-pratikar rekel, da se leto 2000 ne bo nikoli pisalo, ker bo prišlo "prezagnejne" (uničene) sveta. Tisti pratikar je umrl že leta 1935.

Podobno prerokbo je povedal tudi Anton Cimperman. Dejal je, da so stari ljudje pripovedovali, da bo prišlo do uničenja sveta, ko se bo iz Trsta slišalo tele, ki bo rukalo (mukalo), iz Ljubljane pa kukavico, ki bo kukala. In res se danes sliši tele po radiu Trst pri kmetijski oddaji in po radiu Ljubljana kukavico.

Še veliko zanimivega so vedeli povedati domačini, tudi o ciganih, ki so se jih bali, coprnih in o raznih strahovih, pa o kladah pri Škocjanu (pri Turjaku), na katere so Turjačani z vrvmi privezali tiste, ki niso hoteli delati tako, kot so oni, grofje, zahtevali. Kakšnega so obesili za uro ali dve, kakšnega pa za ves dan, odvisno od teže prekrška.

Besedilo in slike: JOŽE PRIMC

Zakaj taka imena vasi

Ljudi sem spraševal tudi, zakaj imajo njihove vasi taka imena in dobil naslednje odgovore.

SELO se imenuje vas zato, ker

LIPA NA MOHORJIH - Od nekdanjega lipovega drevoreda od Klančarjeve domačije do šole ni ostalo skoraj nič. Lipi, na kateri slovi Janez Klančar, je med vojno granata odbila vrh.

GREGOR ŠKULJ iz vasi Selo je končal 8. razred osnovne šole v Novi vasi. Med počitnicami je izdeloval razne lesene žlice in lopatice, ki bodo šle v izvoz.

NAREJENO SE PODIRA - Na fotografiji je hiša št. 1 v vasi Naredi, ki jo je naredil ustanovitelj vasi pred sto in več leti. Ta hiša nas spominja na minljivost vsega.

Na podlagi 3. vrstice 12. člena ter 3. vrstice 16. člena Zakona o privatizaciji pravnih oseb v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj in obveznosti Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo (Ur. list RS št. 71/94) - dalje Zakon ter ponudbe Sklada

ORGAN UPRAVLJANJA

HIPOT, elektronski elementi in sistemi, d.o.o., Šentjernej, Trubarjeva 7

ponuja vsem upravičencem

ODKUP POSLOVNEGA DELEŽA DRUŽBE Z UPORABO NAČINA INTERNE RAZDELITVE IN NOTRANJEGA ODKUPA

- Ponudba se nanaša na odkup dela poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe v družbi HIPOT, elektronski elementi in sistemi, d.o.o., Šentjernej, Trubarjeva 7;
  - 20% navadnega poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe, ki je enak 10,25% osnovnega kapitala družbe z uporabo načina interne razdelitve.
  - 22,7% navadnega poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe, ki je enak 11,64% osnovnega kapitala družbe z uporabo načina notranjega odkupa.
- Ponudba se nanaša izključno na upravičence, kot jih opredeljuje Zakon:
  - zaposleni, bivši zaposleni in upokojeni delavci HIPOT-a, elektronski elementi in sistemi, d.o.o., Šentjernej, Trubarjeva 7;
  - zaposleni, bivši zaposleni in upokojeni delavci ISKRE HYB, d.o.o., ISKRE POT, d.o.o., ISKRE PRONS, d.o.o., ISKRE LCD, d.o.o.
  - ožji družinski člani zaposlenih, vendar samo pod pogojem, da vrednost vplačil, s katerimi bodo upravičenci iz točk 2.1. in 2.2. te ponudbe sodelovali v interni razdelitvi in zgolj za preostanek poslovnega deleža, do vrednosti poslovnega deleža, namenjenega interni razdelitvi.
- Odkup poslovnega deleža v okviru notranjega odkupa je možen le v primeru, če upravičenci sodelujejo pri interni razdelitvi delnic.
- Prodajna cena 20% navadnega poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe, ki je enak 10,25% osnovnega kapitala družbe z uporabo načina interne razdelitve, znaša 8.431.000,00 SIT.
- Prodajna cena 22,7% navadnega poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe, ki je enak 11,64% osnovnega kapitala družbe z uporabo načina notranjega odkupa, ob upoštevanju 50% popusta, znaša 4.787.000,00 SIT.
- Vplačilo kupnine v okviru interne razdelitve se opravi z izročitvijo lastniških certifikatov iz 31. člena ZLPP, oz. potrdil za manj izplačane neto osnovne plače iz 25. a člena ZLPP, pri čemer morajo upravičenci najprej uporabiti potrdila in šele nato lastniške certifikate.
- Vplačilo kupnine v okviru notranjega odkupa se opravi v gotovini, z izročitvijo presežnih potrdil za manj izplačane neto osnovne plače iz 25. a člena ZLPP, oz. lastniških certifikatov iz 31. člena ZLPP.
- Organ upravljanja HIPOT, d.o.o., Šentjernej poziva vse upravičence, da mu v roku 15 dni od objave te ponudbe v časopisu Dolenjski list in na oglasni deski družbe pisno sporočijo svojo pripravljenost za sodelovanje v interni razdelitvi in notranjem odkupu. Na podlagi zbranih izjav upravičencev bo organ upravljanja v skladu s 3. vrstico 12. člena in 4. vrstico 16. člena Zakona pisno obvestil Slovensko razvojno družbo o tem, ali bodo upravičenci sodelovali v interni razdelitvi in notranjem odkupu po tej ponudbi.
- Organ upravljanja HIPOT, d.o.o., Šentjernej poziva vse upravičence, da v roku 30 dni od objave te ponudbe v časopisu Dolenjski list in na oglasni deski družbe predložijo potrdila za manj izplačane neto osnovne plače iz 25. a člena ZLPP, oz. lastniške certifikate.
- Upravičenci lahko predložijo potrdila, oz. certifikate na sedežu družbe HIPOT, d.o.o., vsak ponedeljek, sredo in petek med 12. in 14. uro.
- Organ upravljanja bo v roku iz točke 9 te objave zbral potrdila oziroma lastniške certifikate ter predložil Slovenski razvojni družbi potrdilo Agencije Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje o dejansko razknjiženih potrdilih, oz. lastniških certifikatih.
- Če organ upravljanja v roku iz točke 9 te objave ne bi predložil Slovenski razvojni družbi potrdilo o razknjiženih potrdilih, oz. lastniških certifikatih, lahko upravičenci v nadaljnjem roku 60 dni uveljavijo svoje pravice po Zakonu neposredno pri Slovenski razvojni družbi. V tem primeru morajo upravičenci pooblastiti skupnega zastopnika za sklenitev in izvedbo pogodbe o odkupu poslovnega deleža v okviru interne razdelitve in notranjega odkupa. Obveznosti organa upravljanja o predložitvi potrdila o razknjiženih potrdilih, oz. lastniških certifikatih iz prejšnje točke te ponudbe, preidejo na skupnega zastopnika upravičencev.
- Morebitna prodaja poslovnega deleža Slovenske razvojne družbe upravičencem po tej ponudbi bo izvedena na podlagi sklepa o privatizaciji, sprejetega na Upravnem odboru Slovenske razvojne družbe in v obliki notnega poslovnega deleža, ki bo na podlagi pogodbe pripadal skupnim lastnikom - upravičencem po tej ponudbi in glede katerega bodo lastniki v pravni skupnosti.
- To ponudbo organ upravljanja posreduje zaradi izvajanja svojih obveznosti po Zakonu, upravičencem pa je znano gospodarsko stanje družbe, oziroma so jim na sedežu družbe na razpolago vsi potrebni podatki in dokumentacija o tem, zato družba in Slovenska razvojna družba izključujeta kakršnokoli jamčenje za stvarne ali pravne napake na družbi, njenih sredstvih, pravicah ali obveznostih in/ali na poslovnem deležu, ki je predmet te ponudbe.
- Pogoj za sodelovanje v interni razdelitvi in notranjem odkupu je oblikovanje pravne skupnosti imetnikov notnega poslovnega deleža (415. člen ZGD). Upravičenci ob vpisu notarsko overijo pooblastilo skupnemu zastopniku za sklenitev pogodbe o kupoprodaji poslovnega deleža s Slovensko razvojno družbo, za zastopanje in predstavljanje skupnega poslovnega deleža in za upravljanje v skladu s Pravili.
- Upravičenci lahko dobijo dodatne informacije v zvezi s sodelovanjem pri privatizaciji ponujenega poslovnega deleža na sedežu družbe pri g. Mihajlu Rostoharju vsak dan med 8. in 9. uro na tel. 068/81-220, int. 226.

Skupščina družbe HIPOT, d.o.o., Šentjernej.

POSLOVNI PROSTOR ODDAMO V NAJEM

V najem oddamo poslovni prostor skupne površine (skupaj z WC-jem, shrambo in garderobo) 61,00 m² in 25 m² zunanega prostora, primerne za teraso.

Prostor je namenjen za bife oz. okrepčevalnico. Lokacija prostora: Podzemelj, klubski dom NK Kolpa. Prostor je zgrajen do zaključene III. gradbene faze. Ponudbe z opisom dejavnosti in višino najemnine pričakujemo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Občina Metlika, Mestni trg 24, 8330 Metlika. Dodatne informacije na tel. 068/58-135.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prilatelj

PRAZGODOVINSKA STIČNA - NOMADSKO TABORIŠČE NEZNANCEV

Nemirna počivališča dolenskih Ilirov

Lani poleti je Dolenjski list objavil fotografijo skupine kolesarjev pred plavžem na Dvoru s podpisom "Po nekdanji rimski cesti" in podpisom, da jih je na "izredno zanimivo pot, ki bo morda kmalu postala pomembna turistična znamenitost", popeljal Leopold Sever iz Ivančne Gorice. Letos je bila ob istem času spet objavljena podobna fotografija, le da je bilo tokrat na njej še enkrat toliko kolesarjev. "Zanimiva pot je kolesarje vodila od kamna miljnika pri cerkvi sv. Jožefa v Ivančni Gorici do Črnela, kjer je rojstna hiša Mihe Kastelca. Med postanki sta družbo sproti seznanila z nekaterimi zgodovinsko pomembnimi točkami Leopold Sever in Vlado Kostevc," je tokrat pisalo v podpisu k fotografiji.

In tako sem obiskal Leopolda Severja, ki mi je med pešačenjem po cestah in poteh na južnem obrobju Stične povedal: "Med udeleženci tega 'malega kolesarskega maratona' skozi naše slikovite kraje želimo prebuditi zanimanje za našo kulturno dediščino in spoštljivo ravnanje s skromno materialno zapuščino naših prednikov. Koliko kulturnih spomenikov so samo v teh krajih ljudje uničili, ker niso vedeli, kaj pomenijo in kaj vse lahko o takratnem življenju povedo nam in našim zanamcem. Tako so na njivi od eni izmed kmetij ob novi avtocesti domačini rimski miljniki kar razstrelili in ga po kosih odvlekli v grmovje, da bi jim ne delal napote pri oranju. Uspelo mi je vse te kose zbrati in ga na novo postaviti pri cerkvi v Ivančni Gorici."

Imajo ljudje tu okrog posluš za ostaline iz davnih časov?

"V prejšnjih desetletjih, ko jim je prekopavanje ilirskih gomil za tega ali onega naročnika prinašalo zaslužek, so ga najbrž imeli. Danes, ko za takšna dela ni več naročil, pa se gomile bolj sploščajo preorati in na njih kaj posaditi. Večina jih je že povsem zravnanih z zemljo; ta, ki jo vidite tu, pa je šele napol preorana in še kar visoka. Letos bo krompir spet bogato obrodil..."

Je tu okrog razen ilirskih gomil še kaj drugih spominkov na tiste čase?

"Veliko in vsakršnih. Kako vam zvenijo imena suhokranjskih vasi: Korinje, Hinje, Žvirče, Retje, Ambrus in še katera? Latinsko ali slovansko?"

V pogovoru z Leopoldom Severjem sem zvedel, da ne išče le arheološke sledi nekdanjega življenja v Stični in okoliških krajih, temveč da ga zanima še "tisoč drugih stvari": polharstvo, oglarstvo, lončarstvo, etnologija kot celota, površ pa še kristali, minerali, kamnine in kdo bi vedel kaj še vse. "Zgodovinarji in arheologi so dognali, da predstavlja Stična eno najpomembnejših halštatskih naselbin v Sloveniji. Kaj bi lahko o njem povedali obiskovalcu, ki si želi ogledati njene ostanke?", sem ga povprašal.

"Stara halštatska naselje leži vzhodno nad vasjo Vir. Sámno naselje obdajajo še danes dobro vidni nasipi, meri pa po dolžini okrog 800 in po širini do 400 metrov. Vidno se deli v dva dela, ki sta medsebojno ločena s prečnim nasipom. Vrhnji, severni del, leži na gozdnem kraškem terenu, spodnji, južni, pa na umetno zravnani

ravnici, na kateri leži zaselek Vrh (Vrh-Grize). V ljudski govorici se staro naselje imenuje - pač po nasipih, ki ga obdajajo - Cvinger. Poleg tega naselja, ki je nedvomno poglavitno med vsemi, je videti sledi bivanja tudi na Gradišču s cerkvico sv. Miklavža. Južno, jugozahodno, vzhodno in jugovzhodno od glavnega naselja leže gomile. Če se bližamo naselju po stari državni cesti iz Ivančne Gorice, pridemo do gomil takoj, ko se spustimo po klancu od zaselku Studenec na ravnico. Desno in južno od ceste je veliko število gomil na Vrhpoljskih njivah in Zvajdrgi. Raztezajo se mimo domačij obeh Gomilarjev vse do železniške proge. Podobno poznamo gomile, ki so danes že močno razoran in plitve, tudi na severni strani ceste. Posejane so vse do poti, ki vodi v Stično, in še prek nje do Griž, kjer imamo v gozdu vzhodno od Veselove domačije posebno močno skupino gomil. Grobovi so bili najdeni tudi na vzhodni strani halštatskega naselja, na pobočjih Pristavljave vasi, kjer po vsem videzu ne gre le za gomile, ampak tudi za plane grobove. Gomile se raztezajo še proti jugovzhodu. Vidimo jih vse do Glogovice in Radohove vasi. Natančno število gomil je danes težko ugotovljivo. Prvo znano poročilo jih omenja okoli 100, zadnje pa še več, okoli 130."

Kolikšen obseg so imele in v kolikšno višino so se povzpele največje?

"Gomile velikanke so imele tudi do 50 metrov osnovnega krožnega premera in so pred posedanjem in erozijo dosegale več kot deset metrov v višino. Bogatejše in vplivnejše družine prednamcev so zastavile svoje pokopališče tako, da so najprej zgradile kamnit venec, ki je predstavljal zunanji rob bodoče gomile. V sredini te rodovno-družinske grobnice je bil določen prostor za pokop družinskega ali rodovnega poglavarja. Okoli groba osnovalca družinskega klana pa so pokopavali ostale družinske člane. Naslednja generacija je pokopni prostor zasula s prstjo in si v drugi etaži uredila svoje grobove. Od vitalnosti družine je bilo odvisno, koliko je gomila napredovala v višino in koliko grobov je imela. Tako so v nekaterih umetnih gričih pokopali tudi do dvesto družinskih članov več zaporednih generacij, druge gomile pa so vsebovale le nekaj grobov. Prazgodovinski prebivalci iz širše okolice današnje Ivančne Gorice, Stične in Šentvida so večinoma pokopavali cela trupla svojcev in se le tu in tam - najbrž zaradi zunanjih vplivov - odločili za upepelitev pokojnika in za žarni pokop. Nekatero slabše grajene gomile in tiste na kmetijsko zanimivih površinah so se sčasoma razlezele in pustile na površini značilno elipsasto izboklino. V takih primerih so se ohranili le grobovi iz najnižje etaže, ki je segala pod zemljo.

V strokovno izkopanih gomilah so večaki iz priloženih predmetov lahko precej natančno določili starost, spol in socialni položaj pokojnika. V grobovih povprečno premožnih moških je prevladovalo orožje: nekaj lučalnih sulic, bojna sekira in močna spona za pas, na katerega je vojščak bojev-

niško opremo pripeljal. Ženski grobovi so bili prepoznani po različnih okraskih: bronastih zaponkah - fibulah ter ogrlicah iz stekla in jantarja.

Poleg teh splošnih dodatkov so imeli grobovi umrlih priložene še druge predmete iz zlata, brona, keramike, železa in stekla, glede na življenjske navade in predsmrtne želje pokojnika. V posebno skupino lahko štejemo takoimenovane 'vladarske grobove', ki so bili neprimerno bogatejši od prej opisanih zadnjih počivališč Ilirov. Najmanj ali skoraj nič pa ne vemo o grobovih siromakov, ki jih je bilo zagotovo največ. Treba je pripomniti še tole: tla v naših krajih niso najbolj primerna za ohranjanje arheoloških predmetov. Glinasta prst namreč vsebuje veliko silicijevih spojin, ki dajejo kremenico s kisló reakcijo. Ta so razmeroma hitro razje zlasti koščevo in železno vsebino grobov. Med ilirskimi gomilami v naših krajih so najbolj ohranjene gomile iz 'Veselove' skupine. Te so bile najbrž že od davnine obrasle z drevjem, ki jih je v precejšnji meri obvarovalo pred naravnimi silami in človeškimi posegi."

So po teh gomilah kdaj brskali iskalci zakladov? So Iliri, tako kot Egipčani znali zavarovati počivališča svojih prednikov?

"Tudi davni graditelji in lastniki gričastih pokopališč so zagotovo pričakovali, da bodo morebitne skrunitelje grobov odvrčali že sami duhovi umrlih in bogovi, v katere so verovali, a so se pošteno

Kranjsko, ki je (18 let pozneje) sklenilo poslati v Stično komisijo, da bi preverila Stratilove podatke. "Učena komisija" je Stratilova opazovanja odklonila in razglasila gomile za naravne tvorbe. Za nasipe je sicer dopuščala možnost, da so delo človeških rok, vendar ne kot obzidje kakega stalnega naselja, ampak kvečjemu kot zaščita za kako nomadsko taborišče neznanega ljudstva."

Kdaj so se izkopavanja začela in kdo vse se jih je loteval?

"V naši dobi so gomile odkopavali različni ljubitelji starin. Prva poročila o iskanju segajo še v čas Ilirskih provinc. Tedaj so po ilirskih ostalinah brskali francoski arheologi; pravijo, da tudi s pomočjo našega Valentina Vodnika in barona Žige Zoisa. To so počelnjali najbrž tudi iz političnih razlogov, saj so hoteli utrditi zgodovinsko podlago za obstoj Ilirskih provinc. Po odhodu Francozov je naše gomile in virski Cvinger raziskoval - kot rečemo - državni gozdar Jožef Stratil, za njim pa nemški oficir Nettelbratt. Tudi arheološki samouk Pečnik je izkopal nekaj grobov in ob tem tarna, da je vsebina hudo načeta zaradi ilovice in da se kopanje ne izplača. Največ ilirskih gomil pa je dala še pred prvo svetovno vojno izkopati nemška plemkinja, vojvodinja in princesa Marija Meklenburška. V času izkopavanja je prebivala v gradu Bogenšperk, finančno pa jo je podpiral sam nemški cesar Vi-

LJUBITELJSKI ARHEOLOG - Leopold Sever iz Ivančne Gorice ob rimskem milniku, ki ga je s cementom zlepil iz treh razbitih kosov.

zmotili. Prišle so roparske vojske iz drugih krajev, ki so se povzpele na duhove in bogove z Vira. Roparji so poleg drugega plena vedno pobrskali tudi po grobovih in odnesli, kar je bilo vrednega. Nedvomno so se našli tudi zmi-kavti iz domačih vrst, ki so jih zamikale dragocenosti v grobovih. Stari Virci so se pred obojimi zavarovali na različne načine. Iz previdnosti so pripravljeno grobnico sredi gomile pustili prazno in uredili grob imetnika v neznanem delu gomile. Kaže, da so davni prednamci nalašč naredili nekaj praznih gomil, da so preslepili plenilce.

Revnejši prebivalci halštatske dobe so svoje grobove zavarovali tudi tako, da so jih preprosto skrili. Grob so prekrili s kamnito ploščo, 'skriljo', ki je ležala slab meter pod površino, in to prekrili z zemljo. V nevarnih časih so pustili, da je grob prerastla trava in ga skrila. Tak grobovi so se ohranili dolga stoletja, celo do današnjih dni."

Ali je predzgodovinska Stična v prejšnjem stoletju sploh zbijala zanimanje strokovne javnosti?

"Stara halštatska naselbina in gomile so močno odmevale le v ljudskih pripovedkah, ki jih je zapisal Josip Jurčič. Prvič omenja prazgodovinsko Stično J. H. Stratil v tedanjem časniku Illyrisches Blatt leta 1827. To prvo poročilo, ki je kar zglede bistrega in natančnega opazovanja, je spodbudilo tedanje Zgodovinsko društvo za

RIMSKA CESTA - 1900 let star kamniti tlak

ljem II. Čeprav ni bila šolana arheologinja, so bila njena izkopavanja na primerni strokovni ravni. Na žalost so njene izkopane povečini odšle na tuje, predvsem v Nemčijo, Avstrijo in celo v daljno Ameriko. Le del tega bogastva je v naših strokovnih ustanovah."

Besedilo in slika: VINKO BLATNIK

AMERIŠKI RODOVI - Nečakinji Marjana in Lidija iz domovine s sliko petih ameriških rodov tete Francke. Francka drži v rokah pravnukinjo Jenno, za njo stoji hčerka Josephine in vnukinja Gayle, poleg Francke pa je njen pravnuk Brian. (Foto: T. Jakše)

NAŠE KORENINE

Teh Franckinih sto

Nekateri pojejo slavospeve moderni tehniki. Kako da je zmanjšala razdalje med ljudmi, kako je olajšala njihove medsebojne stike, pravijo. Samo na nekaj tipk pritisneš in že lahko izmenjaš misli s človekom na drugem koncu sveta. In ne manjka veliko, pa boš na zaslonu videl njegovo podobo tako kot na televiziji. Razvoj je komaj sluteti, čudovit. Zdi se, da je njegova edina omejitev človek. Človek, ki se ne prilagaja dovolj hitro vsem spremembam. Človek, ki v svoji globoki notranjosti skriva še neizčrpan bogastvo. Tega bogastva znanost in tehnika ne bosta mogla nikoli do potankosti posnemati in v celoti razumeti. Na našo srečo in na srečo naših potomcev! Je pa težnja k tesnejši povezanosti ljudi z različnih koncev sveta razumljiva. Če samo pomislimo, kam vse je v zadnjih stoletjih zaneslo naše rojake iz te deželice pod Alpami.

Francka živi v "stari hiši" ("old house") ji pravijo po angleško in jo tako ločijo od hiše, v kateri živi sin Villie z družino) na farmi v Lafayetteu v ameriški zvezni državi Colorado. Tudi ona je stara, in pisma, ki jih piše nečakom, so zdaj še njena edina vez s staro domovino. Lepa pisma so to, v lepi, nekoliko arhaični slovenščini. A z vsakim od svojih osmih nečakov zna preko teh pisem lepo pokramljati, povprašati vsakega posebej, kako živi, o družini in otrocih, o krajih in ljudeh, ki jih je včasih poznala. Za Francko iz Lafayettea gre življenje v stari domovini naprej, čeprav jo je zapustila že davnega leta 1920.

Njen spomin pa je kljub letom prožen in z zanimanjem sledi spremembam onkraj oceana. Močnega domotožja tudi dolga desetletja niso omilila. Ko je leta 1958 s hčerko Josephine prvič prišla na obisk v Stransko vas, je dejala, da bi tu kar ostala. A otrok v novi domovini je bilo preveč in navezanost nanje je bila premočna. Še trikrat je prišla potem v staro domovino. Vedno so bila čustva enako močna in vedno jo je potegnila nazaj misel na številčno in razvejano družino v novi domovini.

Francka se je rodila Tonetu in Mariji Šraj v Stranski vasi pri Novem mestu. Bilo je to 19. avgusta 1897. V torek je torej praznovala stoletnico.

Šrajeva povezava z Ameriko sega že v prejšnje stoletje. Tone je večkrat preplul ocean. Onkraj ja pomagal sestri, ki je imela gostilno. Vsakič je s sabo odpeljal kako dekle iz domačih krajev. Ta je potem v gostilni stregla, dokler si ni našla primerne partnerja in se poročila.

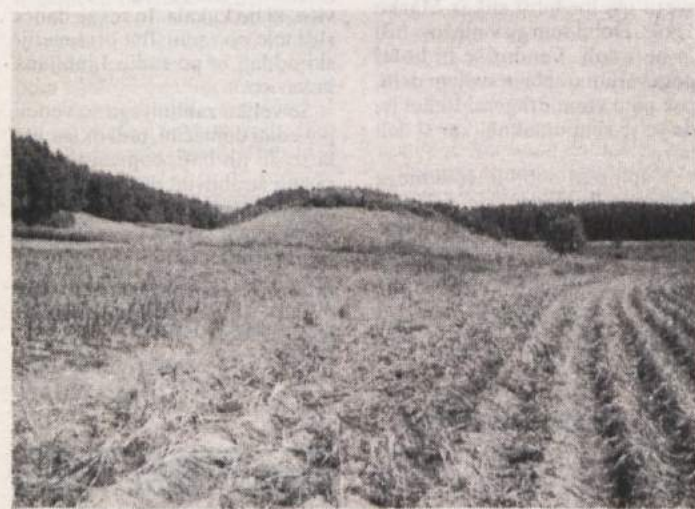
ko je bilo najstarejši Tone-tovi hčerki sedemnajst let, je tudi zanjo napolnil čas za pot čez lužo. Tam se je potem poročila s Slovencem Permetom. Njuni potomci še sedaj živijo v Ameriki. K Mariji v Pueblo se je leta 1920 preselila tudi Francka. A še predno je zapustila domovino, se je poročila z Jožetom Stanišo iz bližnjega Rakovnika. V Ameriki je Jože rudaril, Marija pa je gospodinjila, delala na farmi in rojevala otroke. Rodila jih je šest. To so Frances, Mary, Joe, Willie, Josephine in Dorothy. Vsi so živi še danes. Slabše pa je šlo s slovensčino.

Angleščine na začetku Francka skoraj ni potrebovala in svoje otroke je vzgajala v slovensčini. A ko je morala najstarejša hči, prav tako z imenom Francka, v šolo, se je zataknilo. Francka jo je peljala tja, a ko se je vrnila, je bila hči že doma. Jokala je in zatrjevala, da že ne bo hodila v šolo, kjer je nič ne razumejo. Francka jo je peljala nazaj. Hči Francka je postala Frances, pa tudi njena mati se je pričela učiti angleško. Z angleščino so pozneje zrasi tudi drugi otroci, ki sedaj z družinami živijo v širši okolici Denverja v ZDA. Sedaj ima Francka tam devet vnukov, enajst pravnukov in eno pravnukinjo z imenom Jenno.

Rodbinsko ime Šrajev iz Stranske vasi je medtem usahnilo. Oče Tone je umrl štiri leta po Franckinem odhodu v Ameriko. Poleg kmetovanja se je ukvarjal tudi z mešetarjenjem in ko je umrl, so bili hlevi polni živine. Gospodar je še ležal na parah in vdova je bila napol otopela od žalosti, ko je prišel Tone-tov družabnik in z izgovorom, da mu ranjki dolguje veliko denarja, izpraznil hlev. Ko se je vdova dobro zavedla, kaj se okoli nje dogaja, ni bilo več živine ne družabnika in nikoli ni zvedela, ali je bilo tisto z denarjem res.

Sin Janez je umrl še premlad, da bi zapustil potomce, drugi sin Tone pa je tudi odšel v Ameriko, imel tam sina, a je tudi on brez naslednikov umrl. Tako je Šrajev priimek zamrl na obeh straneh Atlantika. Zato pa se je rod množil po ženski strani. V domovini so ostala Šrajeva dekleta Jožica, Neža, Ana in Justi. Vse so se poročile in imajo potomce. Od nekdanj Šrajevih deklet v domovini je sedaj živa le še Neža Golob, ki na starost, je v dvaindevetdesetem letu, biva v črnomaljskem domu starejših občanov. Onkraj luže pa živi še stoletnica Francka. Obe sža kot izvira reke katere tok postaja iz dneva v dan močnejši.

TONE JAKŠE

ILIRSKA GOMILA - Umetno narejena vzpetina sredi krompirjeve njive

DALEČ OD PONORELEGA SVETA - Pod mogočno lipo sredi Valične vasi

OD ŽUŽEMBERKA DO VALIČNE VASI

Peš po stari rimski cesti

Stara rimska cesta skozi Suho krajino so Rimljani zgradili v 1. stoletju pred našim štetjem za potrebe vojaštva, državne uprave in trgovine. Iz varnostnih razlogov so jo zgradili po grebenu od Soteske, preko Mačkovca, Zafare, Valične vasi, Tolčan, Gabrovke, Marinče vasi in naprej. V kasnejših stoletjih so jo uporabljali vsi, ki so naselili naše kraje vse tja do 1859. leta. Šele tega leta so začeli na prošnjo kneza Auersperga, lastnika dvorske železarnice, graditi sedanjo cesto od Soteske preko Žužemberka, Krke do Grosuplja. Tisto leto so začeli graditi tudi cesto od Zagradca preko Ambrusa v Žvirče.

Ta rimska cesta me je že dolgo klicala in vabila. Kakšna je sedaj tista cesta. Pogosto sem razmišljala, kadar sem gledala z vasi na drugo stran Krke ali pa se peljala po edini cesti, ki je speljana po dolini. Izbrala sem oblačen junjski dan in s sabo zvalila še prijateljico, ki je vedno za podobne podvige. Jeklene konjička sva pustili na Cviblju pri Zajčevih.

"Tako se mi zdite znani," je po meni tipala nasmejana mlada mati treh otrok in se čez čas počila po čelu. "Seveda, v internatu sva se srečali!" Ona kot šolarica, jaz vzgojiteljica. Brž naju je povabila na kavo, a sva obljubili, da jo bova popili, ko se vrneva. Zajčeva teta, njena tašča, naju je zaskrbjeno posvarila, da lahko zaideva. Rimska cesta ni označena. Podobna je drugim gozdnim potem.

Nikjer nobenih oznak

Veselo jo ubereva po poti proti gozdu. Zajčeva mama je imela prav. Nikjer nobenih oznak. Nobene skrivne govorice, ki bi nama potrdila, da greva prav. A ker je jutro in je pred nama še dolg dan, se za to ne zmeniva. Prišli bova iz gozda, četudi kdaj zaideva!

In sva res prišli. Najprej je to napovedala vse močnejša svetloba, potem pa se je kar razgrnil travnik pred nama. Cvetoč, zrel je valovil kot zeleno morje. Rosna trava naju je zmohčila do kolen in čez, kajti "rimska cesta" je bila sedaj še ožja. Navaden kolovoz. Seveda, ko sva se v resnici spet malo izgubili!

"Niže bi morali, pa naravnost v vas," naju pouči Vintarjeva teta, na katero naletiva v prvi vasi, ki se ji reče Vrhovo.

Ampak potem ne bi sredi travnika obstali in ostrmeli nad podobno cerkvico z obzidjem. Prava mala trdnjava iz srednjega veka. Otok sredi obsežnih travnikov, ki so bile včasih njive. Že doma sem se poučila: To je cerkev sv. Križa iz 1526. leta. Stara je najbrž skrita v današnji barokizirani stavbi. Kipar Luka Gliha je konec 17. stoletja tudi tu pustil svoje umetniške sledi. Tudi to vem, da so v vasi našli kamnita dleta in več rimskih grobov. Seveda, saj vas leži tik ob rimski cesti.

"O, v starih časih je bila pri Prazniku ob stari cesti gostilna. Na Cikavi so rekli. Korlnovka je pekla tak kruh! Lejte, zdaj je v naši vasi devet hiš, pa so samo tri žive. Pri nas je bilo včasih štirinajst otrok, zdaj sem pa sama v njej. Pa še v dveh hišah so ljudje, drugo pa vse zaprto," potoži.

Hiše pa lepe in pot skozi vas asfaltirana. Lastniki so se razšli po svetu, največ v mesto ali pa v Ljubljano in pridejo domov samo včasih. Le redke njive so obdelane, druge je prekrila trava, pa še te nima kdo pokositi.

"Kapelico smo pa po vojni postavili. Enajst fantov so Italijani odpeljali v internacijo. Zaobljubili so se, da jo postavijo, če se srečno vrnejo. Je lepa, ne?" se všečno ozre v naju in se rada nastavi fotoaparatu. "Še dobro, da je nedelja, da me niste dobile zamazano," se smeji in popravlja ruto na glavi. V hišo naju povabi, da vidiva, kakšna je "sromačija", mene pa kar povleče na vrt za hišo. Kot na dlani so pred mano Dešeča vas, levo od nje Bogdanja, pa Stranska vas in Žužemberk z gradom in nanovo zgrajeno cerkvijo sv. Mohorja in Fortunata. "Kako lep je tale naš svet," skoraj pobožno dahnem.

A pot pred nama je še dolga. Prijazna domačinka nama pokaže smer:

"Samo nekaj časa bo še asfalt, potem bo pot grša," se na nek način opravičuje. V resnici naju mika prav ta, poljska. Mehko se ji prilagajajo najini podplati, ko spešiva pod Dolnjim in Gornjim Križem ob vzhodni vinorodne Brinove gore in Breznega vrha. Stara rimska cesta je sedaj edina pot proti Valični vasi, ne moreva zaiti. V ilovnata tla vdolane kolesnice med zreliimi travami so prelep kašipot, ki burijo domišljijo: kočije peljejo po njej, naloženi furmanski vozovi, popotniki s palico v roki, kot jo imava midve. Skoraj se "zaletiva" v cerkvico sv. Marjete. Kako radi bi pogledali v notranjost, pa so vrata spet trdno zaprta. Kdaj bodo cerkve ponudili ljudem kot kulturnozgodovinske spomenike in v vrata vrezali vsaj malo okence?

Zdaj gre pot navzgor, le za kratke hipe se položno vlečne. Pred nama je že cerkvica sv. Martina in malo naprej Valična vas. Pred njo sept stopiva na trdi asfalt.

Na vasi vsiljive mestne hiše

Sredi vasi obstaneva pred mogočno lipo. Tudi tu se dogaja podobno kot v mnogih vaseh. Nekatero nove hiše so res velike, kar prerezkošne, vmes pa je več takih, ki so opustele. Tudi tu se je zgodilo enako: S trebuhom za kruhom, saj zaslužka doma ni. Do Ljubljane in po vsej Sloveniji. Najbližja trgovina in šola sta v Zagradcu, kakšnih večjih podjetij, ki bi nudila zaposlitev, ni.

Med hišami desno pod nami so kar štiri zapuščene in neobljudene. Ena med njimi je rojstna hiša moje mame. Zdaj končno vem, od kod je prišel njen rod. Tudi to, da se je reklo Pri furmanu. Torej so bili kar imenitni, saj so včasih furmani zelo dobro služili.

Prav do konca vasi se sprehodiva. Pri veliki lipi je bila včasih kovačnica in gostilna. Namesto tega zdaj stoji mogočna nova hiša, vsa v cvetju. Tam se makadamska pot odcepi proti Orlaki in Sela-Sumberku. Tudi tja bo treba enkrat pokukati, tudi tam je še vedno moja Suha krajina.

Rojstna vas mi leži pod nogami. Loči naju "nova" cesta in Krka. Pa malo naprej Klečet, Šmihel. Zmajar bi se od tu lahko z užitkom spustil nad zgornji del Krke, ki je zares lep. Midve imava na voljo žal le noge. Sonce, ki vedno bolj žge, naju priganja. Kljub lepemu videzu Dol. in Gor. Križa, skozi katera greva, v meni ponovno razočaranje: Naše vasi izgubljajo svojo podobo. To niso več vaše hiše, mestne so!

Na Cvibelj se po šestih urah hoje vrneva razgreti in rahlo utrujeni. Zajčeva kuhinja naju ohladi, njihova gostoljubnost pa napravi dan dodatno nepozaben.

V mislih odvijam film tistega dne. Kakšna škoda, da pot ni kako označena. Da popotniki in turisti ne vedo za to lepoto!

IVANKA MESTNIK

Kako je trgovec nasedel Henčku

Starejši Novomeščani in Mokronožani se bodo spomnili ljudskega pevca in umetnika Henčka Zbila, ki je ljudem s svojimi domislicami in včasih tudi ostrim jezikom marsikdaj zagrenil kakšno urico. Med drugim je naslikal tudi znani "Podgorski mlin", v katerega so metali stare babe, ven pa so letela mlada dekleta. Svojo umetnijo je prav rad razkazoval.

Prodaja brzoparilnikov

Ljudski umetnik in posebež Henček Zbil je bil tudi trgovski potnik za prodajo brzoparilnikov. Po vojni ljudje niso imeli denarja, zato tudi takih reči niso kupovali. Henček je bil v hudi zagati, saj ni zaslužil niti za sol. Med drugim ga je odslovil tudi neki mokronožski trgovec, kateremu pa je Henček napovedal tiho maševanje.

V gostilni pri Žlajpahu v Mokronogu je Henček dal za pijačo vsem tistim kmetom, ki so mu obljubili, da bodo pri trgovcu spraševali za brzoparilnike. Tako so tudi naredili. Čez kakšen mesec je Henček spet obiskal trgovca, ki ga je že težko pričakoval. Naročil je kar sedem brzoparilnikov, ki so trgovcu še dolgo ostali na zalogi.

Ali z mlekom zalivate rožo?

K novomeškemu fotografu Gvidu Dolencu je prišla fotografirat znana novomeška dama, ki je bila zelo čedno oblečena. Za tiste čase je imela na prsih precejšen izživalen izrez, kar pa je pokrila z veliko rdečo rožo.

Žensko je takoj opazil dober Gvidov prijatelj in boem Henček Zbil. Ni mogel držati jezika in je žensko takole nagovoril: "Gospa, ali z mlekom zalivate to rožo, da je tako lepa?"

Ženska je užaljeno odvrnila: "Ne zalivam je z mlekom, ampak z vodo!"

Henček ne bi bil Henček, če ne bi še enkrat pičil: "A tako! Nisem vedel, da pecelj sega tako nizko!"

Lojze, ali ti je šivanka padla v vodo?

Henček Zbil je imel slabo mišljenje o nekdanjem novomeškem krojaču, kasnejšem županu Lojzetu Zupančiču. Če se je le dalo, si je s svojim strupenim jezikom sposodil malega krojača. Njuno srečanje na kandijskem mostu se je končalo takole: Ko je Lojze gledal v Krko, bogsigavedi zakaj, ga je opazil zbadljivi Henček in vprašal: "Ali ti je šivanka padla v vodo?"

Slikar ni hotel nazaj

Šentjernežčan Jože Androja-Jup in slikar Lojze Koporc, ki je najprej živel v Ljubljani, sta se poznala že precej časa. Jože je v Ljubljani kupal pločevino, ki ni bila lahka, zato je Lojzeta, s katerim sta se slučajno srečala, prosil, če mu jo pomaga nesti na avtobusno postajo.

Ko sta se poslavljala, ga je Jože povabil v Šentjernej, da bi nekaj dni ostal pri njem in v sobi narisal kakšno risbo na steno. Lojze je obljubo držal. Prišel je v Šentjernej in potem tam ostal vse do svoje smrti.

Po nekaj dneh bivanja pri Androji ga je sosedja vprašala, kdaj namerava nazaj v Ljubljano. Lojze je bil kratak: "Šel bom tedaj, ko me bo Jup nagnal!"

Tudi glasbenik

Lojze Koporc ne bo ostal v spominu samo kot slikar, ampak tudi kot izvrsten glasbenik. Igral je na harmoniko, pa naj je slo za diatonično ali klavirsko. Ko je bil še študent v Ljubljani, je partizanski invalidski zbor razpisal avdicijo za harmonikarja. Lojze Koporc je med osemdesetimi kandidati iz vseh koncev Slovenije takoj dobil zaposlitev pri dirigentu Radovanu Gobcu.

S prijateljem Jožetom Androjo sta nekega večera prišla v Majzlovo gostilno, kjer je "frajtonarico" raztegoval Lojze Škrbec. Ko je muzikant odložil harmoniko, je Lojze omenil, da bi tudi on malo poskusil zaigrati. Zaigral je tako doživeto, da so gostje kar obnemeli. Na Lojzetovo mizo so pričeli deževati kozarci in litri vina. To se je ponavljalo iz dneva v dan - in Lojze je pričel piti. Poslušalci so bili tako navdušeni nad njegovim igranjem, da so zbrali denar in mu kupili novo harmoniko, po katero pa so morali v Ljubljano.

Zakaj Koporc plačujejo pijačo?

V Šentjerneju je živel tuji državljan, ki ga je rad dal na zob, vendar si je moral pijačo vedno plačevati sam. Zato je nekoč svoje pivske prijatelje vprašal: "Kako to, da Koporc vsi plačujejo pijačo, meni pa nihče?"

Slišal ga je Jože Androja-Jup, ki mu je na kratko odgovoril: "Veš, Koporc je umetnik, ti pa nisi!"

Pridružil se jima je še Lojze Koporc, ki je dejal: "Moraš vedeti, da je vsak umetnik pijanec, vsak pijanec pa ni umetnik."

Freske je naslikal pijanec

Slikar Lojze Koporc je v času svojega umetniškega ustvarjanja naslikal na stotine petelinčkov, simbolov Šentjerneja, polg tega pa tudi številna dragocena umetniška dela. Med drugim je narisal tudi freske v gostilni Zagorca "Pri treh palmah" v Dolenji Stari vasi, po katerih je gostilna zaslovela daleč naokrog.

Šentjernežčan Janez Selak in Lojze Koporc sta imela "športni dan". Najprej sta se peljala v Škocjan, potem pa sta jo mahnila še na Bučko, kjer sta poleg gostilne obiskala tudi trgovino. Ker sta zbuja la pozornost, ju je trgovec vprašal, od kod sta. Povedala sta, da sta iz Šentjerneja.

Trgovec se je razgovoril: "Prejšnjo soboto sem bil v vašem kraju, kjer sem se zlasti navdušil nad lepimi freskami, ki sem jih videl v Zagorčevi gostilni v Dolenji Stari vasi."

Janez in Lojze se nista izdala. Vprašala sta trgovca, če slučajno ve, kdo jih je naslikal.

Trgovec je odgovoril: "Imena ne vem. Vem le to, da jih je naredil neki pijanec, ki so ga morali podpreti, da je lahko "malal".

Anekdote zapisal: SLAVKO DOKL

KOPORC PRI USTVARJANJU - Fresko je naslikal neki pijanec. (Grafika: Bogdan Breznik)

Ljudje so poskrbeli za vojake

Nadaljevanje pripovedi Eda Zorka, ki se ga najstarejši Novomeščani še spominjajo

Po enem letu prve svetovne vojne, ko je že pričelo primanjkovati živil, so za oskrbo vojakov največ naredili župniki in kaplani na prižnicah. Ljudem so dopovedovali, da vojaki na fronto ne smejo lačni in žejni.

Na prvem večjem postajališču, bilo je v Trebnjem, je ob progi stala množica žensk z jerbasi polnimi dobrot, kot da je božič ali velika noč. Ko se je vlak ustavil, so se ženske trudile, da bi vojakom čimbolj postregle. Posebne pozornosti je bil deležen Edo Zorko, saj so ženske vzdihovale: "Joj, pa tako mlad, pa že mora na fronto! Po-vej, koliko si star?" Smilil se jim je, zato so ga obložile z dobrotami kot sv. Miklavž.

Nihče se ni spomnil Furlanov, ki so prestrašeni čepeli vsak v svojem kotu. Le sem in tja se je zaslišal otroški jok. Ko je vlak krenil proti Ljubljani, so vojaki vse dobrote podelili z njimi, za kar so jim ti bili zelo hvaležni.

Edo Zorko je nadaljeval svojo pripoved: "Po prihodu v Ljubljano smo Furlane odpeljali na Ljubljanski grad, kjer je bilo zbirališče

beguncev. Slovo je bilo žalostno. Za njihovo usodo nisem nikoli zvedel, čeprav sem se zanimal, kaj je bilo z njimi. Žal mi jih je bilo, saj niso nikomur hoteli nič žalega. Ob druženju z njimi sem videl, da so srčni in da so kasneje pokazali povsem drugačen obraz do vojakov kot takrat, ko smo dobesedno vdrli v njihov tabor."

Furlani so ostali na Ljubljan-

skem gradu, vojaki pa so odšli v domobransko vojašnico na Poljanski cresti, kjer jih je prevzel poveljnik grof Margieri s Starega gradu pri Otočcu, ki je bil zadolžen za Rudolfswert compagnie.

S. DOKL

Prihodnjič: Edo ni prišel do Soške fronte

In Tedinovih pripisikov

■ **Zarobljen Dolenc** - Ne neposredno, pač pa rado posredno udeležuje se Dolenc nepoštenega dejanja. Kar najde, da malokdaj nazaj ali na oglas. Dolenc je prav prijazen, servilen, gostoljuben in veledušen, dokler te potrebuje ali dokler se nadja od tebe kake koristi - ko neha potreba, neha tudi priljudnost.

■ **Iz muhe gora** - Natolcuje se strašno, da je le senca prilike, popadejo človeka, iz muhe postane vselej cela gora. Koračin. Jager imel dekle, jo kavsar, rodila ob enem z ženo, dekli ime Anica, ženini sestri tudi, čez več let so vsi pripovedovali in verjeli, da se je skurbal s svakinjo.

■ **Pregovor** - Nevarno je bratiti se s šintarji in farji.

• Nobena ideja ni tako močna, da bi se v okviru kakorkoli organiziranih gibanj prej ali slej ne spremenila v organizirano farso in žalostno nasprotje same sebe. K. Kocjančič

Še droben nasvet

Kako očistimo organizem

Naša prehrana pogosto vsebuje preveč mesa, maščob, sladice in če pristejemo še alkoholne pijače, je kalorij hitro veliko več, kot jih potrebuje telo. S takšno neuravnovesno prehrano se v telesu nalagajo tudi strupene snovi, ki obremenjujejo jetra, črevesje in ledvice. Ko dosežejo kritično mejo, nas organizem opozori na različne načine. Bodisi da imamo slabo prebavo in izpuščaj ali nas mučijo nespečnost, glavoboli, utrujenost. Vendar se lahko sami lotimo čiščenja organizma, ne da bi pri tem škodovali svojemu zdravju ali bi se morali čemur koli odreči. Organizem nam bo hvaležen, če bomo na tešče pojedli navaden jogurt. Sicer pa v prehrani ne smeta manjkati sveža zelenjava in sadje, čim bolj pa se moramo izogibati mesu in živalskim maščobam. Zelo priporočljivo je uživati ribe ter popiti po poldrugi liter mineralne vode na dan. Če boste upoštevali te nasvete in nekoliko zmanjšali količino hrane na krožniku, si boste očistili organizem in izgubili tudi kakšen odvečen kilogram.

Za majhne in *velike* želje,
za majhne in *velike* načrte,
za majhne in *velike* cilje,

ZA VAS,

za različne potrebe prebivalstva

UGODNI GOTOVINSKI KREDITI !

Odplačevali jih boste lahko tudi do 5 let,
najnižja možna obrestna mera že od
TOM + 7,5%.

Dobrodošli v poslovni enoti Krekove banke
v **Novem mestu,**
Prešernov trg 1,
telefon: 068/322-190

Da bo denar v službi človeka

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
Mobitel: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo
naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah
z minimalnim doplačilom.

V SPOMIN

23. avgusta bo minilo 5 let, odkar
nas je zapustil naš

**GABRE
BADOVINAC**

Hvala vsem, ki se ga spominjajo, obstojijo ob njegovem
grobu in mu prižgejo svečko.

Žalujoči: njegovi najdražji

V SPOMIN

*Naš oče, mož,
v naših srcih ti živiš,
čeprav v grobu mirno spiš.
Tam lučka ljubezni večno gori,
tvoj nasmeš med nami živi.*

Minilo je eno leto, kar te ni, naš dragi

**LEOPOLD
VODNIK**

Žalujoči: žena in hčerki

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• Z abstraktnimi kategorijami nikoli ne ulovimo življenja in ga ne ovladamo. *E. Kocbek*

• Proces uničenja osebnosti se ponavadi začne z moralnim ponižanjem, konča pa se z biološkim. *E. Čimič*

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je prežgodaj
zapustil naš oče, stari oče, brat in
stric

**JOŽE
NOSAN**

z Rateža 40

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem, znan-
cem, pevskega zboru Šmihel, delovnim organizacijam GG
Novo mesto, upravi bolnišnice Novo mesto, Pionir ME No-
vo mesto za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter
vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Is-
krena zahvala proštu g. Lapu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Dolgot življenja našega je kratka.

V 64. letu starosti nas je zapustil dra-
gi mož, oče, stari oče, brat in stric

**STANE
ŽAGAR**

iz Birčne vasi 27

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znan-
cem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob stra-
ni, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče
ter ga v tako velikem številu pospremili k počitku. Posebna
zahvala SŽ-SV Novo mesto, SVP Novo mesto, g. župniku
za lepo opravljen obred, pevcem z Ruperč Vrha in gospodu
za zaigrano Tišino.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 55. letu starosti je umrl naš

**FRANC
BESAL**

Družinska vas 201, Šmarješke
Toplice

Zahvaljujemo se sorodnikom, dobrim prijateljem, znan-
cem in sodelavcem za vso pomoč, pisno in ustno izraženo soža-
lje, podarjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se tudi Inter-
nemu oddelku za nego in lajšanje bolečin, Komunalni za po-
grebne storitve ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu nas je nenadoma zapustil
dragi mož, oče, dedek, brat, tast in
svak

**PETER
VIDNJEVIČ**

Kolodvorska 13, Črnomelj

Zahvaljujemo se sorodnikom za vsestransko pomoč, prij-
ateljem in znan-
cem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, de-
nar in sveče. Posebej se zahvaljujemo za nudeno pomoč dr.
Bostiču iz Črnomlja in dežurni ekipi novomeške bolnišnice
na čelu z dr. Kapšom. Zahvala pevcem, govorniku, g. ka-
planu iz Črnomlja za opravljen obred in vsem, ki so pokoj-
nega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama, stara mama, pra-
babica, sestra, svakinja in teta

**MARIJA
PAVLIN**

roj. Hude

gostilničarka v pokoju iz
Trebnejga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in
znan-
cem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni pa darovali
cvetje in sveče ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna
zahvala Internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto
in Zdravstvenemu domu Trebnje za nego in skrb v času bo-
lezni, g. župniku za poslovilne besede in lepo opravljen
obred, pevcem, godbi na pihala za lepo odigrane in zapete
žalostinke in govorniku, ki se je spomnil pokojne ob odpr-
tem grobu. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
za družino in druge vse bi dal.
Le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Zdaj hiša ta je prazna,
ni več smeha, ni besed.
Odšel si tiho, brez slovesa,
zamrl je tvoj mili smeh.*

V 39. letu nas je nepričakovano za-
pustil dragi mož, ati, zet in svak

**DOMINIK
GIMPEL**

iz Straže

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znan-
cem, sodelavcem Novolesa in Revoza -
tesnjenje, sošolcem s SKŠ Grm in OŠ Vavta vas, ki so nam
izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter nam kakorkoli
pomagali. Najlepša hvala za poslovilne govore sosedov in
sodelavcev ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem iz-
rekamo zahvalo!

Žalujoči: žena Jelka, sin Jernej, hčerki Sabina in Simo-
na ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za hišo in družino dal,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in stric

ALOJZ ČRČEK

borec Gubčeve brigade, Pugljeva 3, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znan-
cem in vsem, ki so nam stali ob strani,
nam ustno ali pisno izrazili sožalje in darovali cvetje in sveče. Hvala govornikom za poslovilne
besede, pevcem za zapete žalostinke in za zaigrano Tišino. Posebna zahvala Zvezi borcev, Druš-
tvu invalidov, Društvu upokojenecv, Čebelarškemu društvu Novo mesto in Zvezi čebelar-
skih društev Slovenije ter OŠ Otočec in UE Novo mesto.

Žalujoči: žena Marija, otroka Marija in Lojze z družinama in ostali sorodniki

ZAHVALA

*Živeti - umreti
je usoda naša,
a cilj nam je visoko posajen!
Glej to drevo:*

*za usodo nič ne vpraša,
a večno se bori za svoj namen.
(Oton Župančič)*

V 49. letu starosti nas je zapustil dragi

MARTIN ŠTUBLJAR

z Grabrovca pri Metliki

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih slovesa, izrekli sožalje,
darovali cvetje in sveče ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti: dragim
prijateljem, znan-
cem, kolektivom M-KZ Metlika, Beti, Davčni izpostavi Metlika,
Občini Metlika, Združeni listi Metlika, krajevni skupnosti Grabrovec, folklorni skupini Ivan
Navratil ter Mojčinim in Tinetovim sošolcem. Hvala tudi PGD Grabrovec, gasilcem iz Teharij,
prostovoljnim gasilskim društvom in predsedstvu Gasilske zveze Metlika za organizacijo po-
greba, govornikom g. Jakljeviču, Dragovanu, Senici, Kuretu in Nemaniču za besede slovesa ter
metliški godbi na pihala. Posebna hvala doc. dr. Blažu Mlačku iz ZD Metlika, prof. dr. Vladis-
lavu Peganu ter osebju Gastroenterološke klinike Kliničnega centra Ljubljana za nego in lajša-
nje bolečin.

Vsi njegovi

KNJIGE za vse letnike gimnazije in Veliki nemški slovar prodam. ☎ (068)27-582. 8186

OBŽAGANE ŠPIROVCE, 12, 14 ter 10 in 12 (razne dolžine), prodam. ☎ (068)85-756. 8189

UČBENIKE za 7. in 8. razred ter prvi in drugi letnik elektrotehniške šole prodam. ☎ (068)323-180. 8191

NERABLJENO klavirsko harmoniko, 120-basno, ugodno prodam. ☎ (0608)34-803, zvečer. 8192

KORUZO v zrnju in jugo 55, letnik 1988, prodam. ☎ (068)73-275. 8203

OPAŽ in ladijski pod izdelujemo in dostavljamo, smrekov, suh, prve ali druge klase. ☎ (063)451-082. 8204

DVE PUŠKI, Hamerles in kranjski karabin 7x64, in bika, težkega 500 kg, prodam. ☎ (068)89-076. 8207

PEČ za centralno ogrevanje, 23.000 kal, in šivalni stroj prodam. ☎ (068)75-080. 8214

VINO ŠMARNICO prodam po 95 do 100 SIT/l. ☎ (068)89-765. 8220

BELO VINO, cepljeno, prodam. ☎ (068)65-139. 8221

PRIKOLICO IMV Adria prodam. ☎ (068)41-167. 8222

AGREGAT HONDA, 1500 W, in lahko traktorsko prikolico prodam. ☎ (068)87-214. 8226

OTROŠKO POSTELJICO z jogijem in kombiniran otroški voziček prodam. ☎ (068)89-804. 8228

KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)42-295. 8230

POČITNIŠKO PRIKOLICO Adria, z baldahinom, za 5 oseb, starejši letnik, prodam. ☎ (068)21-491, popoldan. 8239

BETONSKI MEŠALEC prodam. ☎ (068)323-320. 8239

BELO ZIBELKO, zelo lepo ohranjeno, in stajico prodam za 10.500 SIT. ☎ (068)60-460. 8240

MALO RABLJEN Gorilnik na kurilno olje prodam. ☎ (068)51-565. 8243

ČOLN MAESTRAL 18, s Tomos motorjem, 4 KM, prodam. ☎ (0609)645-333. 8245

DRVARNICO 6 X 5m, vino in P126, letnik '88 - registriran - vozen, prodam. ☎ (068)85-880. 8246

300 L šmarnice, kosilnico Gorenje Muta, potrebna manjšega popravila, širina grebena 120 cm, ter učbenike za 7. razred prodam. ☎ (068)27-839. 8246

ŠTIRI rabljene sončne kolektorje prodam. ☎ (0608)22-789. 8247

KORUZO za silažo, 40 a, in borove deske prodam. Jordan, Ruhna vas 4, Škocjan. 8248

NOVO STISKALNICO za grozdje (prešo), 90 l, ugodno prodam. ☎ (068)64-350. 8249

RADIATOR Trika, 42-členski, 18 x 60 x 180, za 10.000 SIT, in tiskalnik, format A3, za 15.000 SIT, prodam. ☎ (0608)42-716. 8250

POD, zelo lepo ohranjen, prodam za 2200 DEM. ☎ (068)43-949, po 15. uri. 8252

BELO VINO, mešano, cepljeno, šmarnico, prodam po 100 SIT/l. ☎ (068)25-044. 8254

TOP NA PLIN za preganjanje ptic iz vinograda prodam. ☎ (0608)78-206. 8256

VINO ŠMARNICO prodam po 100 SIT/l. ☎ (068)89-717. 8257

BUKOVA kalana drva prodam. Možnost dostave na dom. ☎ (068)322-754. 8258

DOBRO domače vino šmarnico ugodno prodam. ☎ (068)65-624. 8259

40 A koruze na rastilu, 300 kg, v zrnju, v Vavti vasi, prodam. ☎ (068)83-336. 8261

KORUZO v zrnju ter vinograd v Berčah prodam. ☎ (068)60-716, zvečer. 8262

V ZACETKU OKTOBRA prodam CCA 2800 KOM. 12 let stare ohranjene strešne opeke Strešnik. ☎ (068)325-191, zvečer. 8269

KLAVIRSKO HARMONIKO Melodija, 48-basno, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)48-404. 8272

BUKOVA DRVA prodam. ☎ (068)23-674, zvečer. 8278

VINO CVIČEK in balirano suho seno prodam. ☎ (068)81-845. 8287

KNJIGE za 7. razred osnovne šole prodam. ☎ (068)24-519. 8288

MALO RABLJENO kombinirano kopalniško peč (elektrika, drva) in štedilnik (plin, elektrika) ugodno prodam. ☎ (068)22-249. 8290

STILNO OMARO, mize, stole, poslikano skrinjo, kolovrat, potovalni kovček, staro lončevino, porcelan in vprežne sani prodam. ☎ (0608)62-687. 8293

RAZTEGLJIV DALJNOGLEDE, trizvočno sireno in lesen mlin za grozdje prodam. Tone Fink, Vandotova 13, Novo mesto. 8294

VSE KNJIGE za 6., 7. in 8. razred ugodno prodam. ☎ (068)65-212. 8305

DVA VOZA, 13 in 16 col, prodam. ☎ (068)89-789. 8308

ETAŽNO PEČ C 17 termik, za centralno kurjavo, 17 KW, prodam. ☎ (0608)84-491. 8311

640 KOM. Bramac opeke, temno rdeče barve, ugodno prodam. ☎ (068)49-248, Fišter. 8312

TEHTNICO, 500 kg, primerno za vse vrste tehtanja, prodam. Anton Robida, Smuka 5, Stara Cerkev. 8315

800 LITROV cvička prodam. ☎ (068)76-141. 8319

KNJIGE za 5. in 6. razred prodam. ☎ (068)30-068. 8325

ROČNI MLIN za sadje, komat, 24 col, in novo osovino za cirkulano žago prodam. ☎ (068)87-589. 8326

SOD za rdeče vino, 300-litrski, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (068)24-368. 8331

5 M suhih bukovih drv v Šmihelu in rabljeno zamrzovalno omaro prodam. ☎ (068)23-020. 8339

BIFE s skladiščem in teraso oddamo v najem. Lokacija Dolenjske Toplice. ☎ (068)65-682, Gramat gril, d.o.o., Dolenjske Toplice. 8170

APARTMAJI, Stara Fužina, 2 km od Bohinja, ugodno! ☎ (064)723-696 ali (061)342-698. 8215

PISARNE v centru Novega mesta, v izmeri ca 17 m², s telefonsko linijo in CK, oddajamo. ☎ (068)321-685. 8271

OPAŽNE PLOŠČE in kovinske podpore ugodno posodim ter prodam peč za CK za 10.000 SIT. ☎ (068) 342 506.

službo dobi

ZA AKVIZITERSKO PRODAJO nagrobnih sveč redno zaposlimo komunikativne moške ali ženske s lastnim prevozom. ☎ (0609)622-668. 8076

ZA ZANIMIVO in dobičkonosno delo iščemo sposobne in pridne ljudi. ☎ (061)125-2010, Janja. 8152

SAMOSTOJNO FRIZERKO z izkušnjami zaposlimo v novem frizerskem salonu v Novem mestu. ☎ (068)341-180 ali 84-546. 8169

TRGOVKO z znanjem italijanskega jezika iščemo. ☎ (0608)57-118. 8193

KV NATAKARICO in kuharja, lahko tudi pripravnika, zaposlimo. ☎ (068) 324-302, od 13. do 17. ure. 8212

HONORARNO ali redno zaposlimo dekle za delo za šankom, lahko pripravnico. ☎ (068)324-323. 8275

KAVA BAR Pri slonu zaposli resno dekle za delo v strežbi. ☎ (068)321-495, dopoldan, 22-748, popoldan. 8301

DVA DELAVCA zaposlim v pohištveni dejavnosti. Pogoji: IV. stopnja izobrazbe. Pise ponudbe pošljite na naslov: CD, s.p., Volčičeva 15 a, Novo mesto. ☎ (068)21-544. 8329

službo išče

PRODAJALKA išče redno zaposlitev v okolici Brežic ali Krškega. ☎ (0608)77-455. 8160

KAKRŠNOKOLI DELO iščem (akviziterstvo odpade). Naslov v oglasnem oddelku. 8274

stanovanja

MIREN STAREJŠI PAR kupi v Dolenjskih Toplicah garsonjero v zelenem okolju, za vikend. ☎ (061)12-54-238. 8235

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE na Spodnjem griču v Krškem prodam. ☎ (0608)82-097. 8276

ENOSOBNO opremljeno stanovanje oddam. ☎ (068)25-881, po 12. uri. 8295

ENOSOBNO STANOVANJE v Trebnjem prodam. Šifra: »VSELJIVO. JESNI 1998«. 8334

živali

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)71-375. 6557

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 7359

DVA posavska goniča, pes star 4 mesece, psička 1 leto, z odlično oceno, prodam. ☎ (068)48-508. 8147

TELICO simentalko v devetem mesecu brejosti in 5 ton koruze v zrnju prodam. ☎ (068)67-373. 8151

6 ČRNIH mladih prijaznih psičkov mešančkov, starih 7 tednov, oddamo. ☎ (068)50-082. 8153

TELIČKA, sivega, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)78-426. 8155

ODOJKE prodamo. ☎ (068)20-235. 8166

KRAVO SIVKO s prvim teletom, starim 5 tednov, prodam. ☎ (068)52-355. 8167

TELIČKO, črno-belo, A kontrola, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)89-747. 8175

2 JAGENJČKA, stara 3 mesece, težka 28 in 25 kg, prodam. ☎ (068)89-733. 8176

DVE izredno lepi ovci in ovna, stare 5 mesecev, solčavske pasme, prodam. ☎ (068)83-302. 8179

PUJSKE, stare 9 tednov, prodam. ☎ (068)73-340. 8182

BREJO KRAVO, črno-belo, in molzni stroj Virovitica prodam. ☎ (068) 83-227. 8183

BIKCA SIVCA, starega 11 tednov, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)48-859. 8190

2 TELIČKA-BIKCA za nadaljnjo rejo kupim, prodam pa hrastovo kad, 1000-litrsko. ☎ (068)78-097. 8197

BIKCA, starega 8 tednov, prodam. ☎ (068)89-458. 8200

14 DNI starega telička frizija prodam. ☎ (068)25-083. 8201

3 KRAVE, dobre mlekarice, prodam. ☎ (061)787-532. 8205

KRAVO SIVKO, brejo s tretjim teletom, prodam. ☎ (0609)647-671. 8210

10 PUJSKOV, težkih 20 do 25 kg, prodam. ☎ (068)81-331. 8213

2 KOZI z mladiči, za 450 DEM, dvo-brazdni plug in enobrazdni pomični plug za 200 DEM, prodam. ☎ (068)78-209. 8217

PLEMENSKE OVNE prodam. ☎ (061)800-587. 8225

PRAŠIČA, težkega 150 kg, in odličnih cviček prodam po 230 SIT/l. ☎ (068)81-286. 8229

PSA in psičko rottweiler, stara 8 tednov, čistokrvna, brez rodovnika, prodam. ☎ (068)89-306. 8237

SRNASTE KOZLIČKE za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)84-562. 8255

BIKCA sivca za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)25-045. 8260

TELE, staro 10 dni, in vino šmarnico, belo in rdeče, prodam. ☎ (068)78-156. 8263

2 TELIČKI simentalki prodam. ☎ (068)87-191. 8266

BIKCA, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)47-389, Mirna. 8289

VEČ črno-belih krav prodam. ☎ (068)30-048 ali (0609)652-669. 8298

KRAVI, simentalko ali sivko, breji, mladi, in kravo za zakol ter vino cviček prodam. ☎ (068)81-348. 8300

BIKCA SIVCA, 130 kg, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)73-000. 8321

ODOJKE, stare 8 tednov, domača hrana, prodam. ☎ (068)75-497. 8323

4 PRAŠIČE, težke cca 80 kg, prodam. ☎ (068)81-774. 8324

7 TEDNOV staro tele prodam. ☎ (068)89-574. 8330

TELIČKA, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)83-128. 8332

KRAVO SIVKO, brejo 9 mesecev, in telico, staro leto in pol, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)321-307. 8336

TELIČKA, starega 7 dni, prodam. Se-lak, Dolenja vas 1, Otočec. 8341

MLADIČE nemške ovčarje prodam. ☎ (068)65-527. 8346

ženitne ponudbe

61-LETNI upokojenec išče prijateljico za skupno življenje. Imam hišo in svoj avto. Šifra: »CVET«. 8196

25-LETNI FANT invalid želi spoznati dekle ali mamico, stol 18 do 25 let, za resno, trajno zvezo. Šifra: »PRIDI K MENI«. 8314

DOLENJSKI LIST

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE

Krvavec Kum
104.5 105.9

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

AVTOKLINIKA

☎ 068/ 323-035

Poleg mehaničnih popravil na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA tudi uradni zastopnik za športne vzmeti **JAMEX** in amortizerje **MONROE**

GARANCIJA 2 LETI

JAMEX Motorsport

MONROE amortizerji

VEČJA VARNOST NA CESTI

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti!

Zaupajte najbolj!

090/41-29

090/42-38

RADIO MAX

88,90 MHZ

89,70 MHZ

Odkupujemo vse vrste domačih kmetijskih pridelkov.

Tel.: 064/223-377
064/225-034

SADJE KRANJ

Mlade gosi za nadaljnjo rejo, težke 3 kg, po 2.500 SIT/kom lahko kupite pri Mirku Goričarju, Slivje pri Kostanjevici.

Tel. 0608/87-206

STUDIO

103.0 MHZ

SPONA MIZARSKO OKOVJE

Vabimo vas, da obiščete **NOVO TRGOVINO** z mizarskim okovjem v **Novem mestu v Resljevi ul. št. 1.** Smo edina trgovina s celotnim programom za mizarske delavnice.

AKCIJSKE CENE:

- odmična spona s podlogo samo 66,00 SIT/kom + p.d.
- kuhinska delovna plošča samo 2.399,00 SIT/tm + p.d.
- vodila za predale 500 mm samo 295,00 SIT/grt
- medenina ključke s štiti že od 1.156,00 SIT/grt + p.d. in veliko več...

Za mizarje posebni popusti ter dostava v delavnico.

Obiščete nas lahko vsak delavnik od 8. do 13. ure ter od 15. do 18. ure.

Ob sobotah od 8. do 12. ure.

Informacije po telefonu: 068/22-964, mob.: 0609/646-242.

DOLENJSKI LIST

TRGOVINA NOVOTEKS

OB 50-LETNICI NOVOTEKSA

OD 18.8. DO 30.8.1997

25-odst. ZNIZANJE za oblačila iz otroškega in mladinskega programa, moške hlače, srajce, ženske komplete, hlače, bluže, metrsko blago, zavese, dekorativno blago. Obiščite Modno hišo Julija, prodajalno Zavesa, prodajalno Krojač v Bršljinu, prodajalno v Šentjernej, prodajalno v Metliki in Brezo v Črnomlju.

GOTOVINSKA PÓSOJILA

Muzejska 3

☎ 068/321-751

ATENA

Rozmanova 16, Novo mesto

☎ 324-622

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

POSREDOVANJE Z NEPREMIČNINAMI!

ODKUP DELNIC Krke, Leka, Petrola in drugih (B tudi za gotovino) po dnevnih cenah in odkupov PID-ov.

MENJALNICA (na zalogi HRK).

INTEGRAL, d.d. ČRNOMELJ

Belokranjska c. 22

1. septembra 1997 se prične novo prometno leto 1997/98, zato cenjene potnike obveščamo, da smo spremenili vozne rede na naslednjih relacijah:

- Črnomelj-Žužemberk-Ljubljana-Maribor iz Črnomlja 5.30 iz Maribora 12.30 vozi od ponedeljka do petka iz Vrtače pri Semiču 14.10, 22.10 iz Črmošnjic/Gače 5.05, 13.20, 14.55, 22.30
- Vrtača pri Semiču-Črnomelj iz Metlike Beti 14.05 iz Krmačine 12.20 iz Vrtače pri Semiču 5.30 iz Črnomlja 8.30, 10.30, 12.30 iz Črnomlja Petrol 7.05, 12.04, 12.54 iz Črnomlja Petrol 13.05, 22.28 iz Metlike 6.15
- Metlika-Beti-Draščiči-Krmačina iz Metlike Beti 14.05 iz Krmačine 12.20
- Vrtača pri Semiču-Semič-Črnomelj iz Črnomlja 8.30, 10.30, 12.30
- Paunoviči-Žuniči-Črnomelj Petrol iz Črnomlja Petrol 13.05, 22.28 iz Metlike 6.15
- Metlika-Črnomelj iz Vinice 5.53 iz Rosalnice 15.05 iz Črnomlja 7.00

S 1.9.1997 bomo uvedli naslednje linije:

- Vinica-Črnomelj-Metlika-Rosalnice iz Vinice 5.53
- Rosalnice-Metlika-Črnomelj-Vinica iz Rosalnic 15.05
- Črnomelj-Metlika iz Črnomlja 7.00

Vse dodatne informacije lahko dobite na tel. 068/51-011, 58-709, 52-679.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 23. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market Ragovska od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 19. ure: trgovina Žeppek, Ragovska od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 21. ure: trgovina Žeppek, Ragovska od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Uršna sela: od 8. do 12. ure: Urška
- Štraža: od 8. do 11. ure: Prodajalna Straža
- Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market od 8. do 12. ure: trgovina Kias, Šmarje pri Šentjerneju
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10. ure: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

SOP IKON

Industrija klimatsko odpraševalnih naprav, p.o.

Krška cesta 6

8311 Kostanjevica na Krki

Podjetje SOP IKON, Kostanjevica na Krki, p.o., po sklepu delavskega sveta razpisuje delovno mesto **direktorja podjetja**

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje enega tujega jezika (nemščina ali angleščina),
- predložitev programa dela z razvojnimi usmeritvami podjetja.

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto

odmevno objavo v **DOLENJSKEM LISTU**

po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

TRGOVINA NOVOTEKS

OB 50-LETNICI NOVOTEKSA

OD 18.8. DO 30.8.1997

25-odst. ZNIZANJE za oblačila iz otroškega in mladinskega programa, moške hlače, srajce, ženske komplete, hlače, bluže, metrsko blago, zavese, dekorativno blago. Obiščite Modno hišo Julija, prodajalno Zavesa, prodajalno Krojač v Bršljinu, prodajalno v Šentjernej, prodajalno v Metliki in Brezo v Črnomlju.

GOTOVINSKA PÓSOJILA

Muzejska 3

☎ 068/321-751

ATENA

Rozmanova 16, Novo mesto

☎ 324-622

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

POSREDOVANJE Z NEPREMIČNINAMI!

ODKUP DELNIC Krke, Leka, Petrola in drugih (B tudi za gotovino) po dnevnih cenah in odkupov PID-ov.

MENJALNICA (na zalogi HRK).

Branka Bukovec

hkrati bogatijo. Življenje se danes tako hitro odvija, in vsakem koraku te lahko presenetijo vojna, revščina ali naravne nesreče, tako da nikoli ne veš, kdaj boš sam potreboval pomoč. Ljudje ne bi smeli zgolj ravnodušno iti mimo stisk posameznika, ampak bi morali v sebi razvijati čut solidarnosti, ki bi se prebudil v nas ob vsakem dobrem delu za sočloveka, pa naj bodo to osamljeni, ostareli, bolni, invalidi, Romi ali pa begunci," razmišlja Bukovec in dodaja, da današnji šolski sistem daje premalo poudarka tovrstni vzgoji otrok. Prepričana je, da je osebnostni razvoj človeka izjemno pomemben. Opaža, da se veliko mladih, ki so med šolanjem pridobili določena znanja in zelo dobra spričevala, težko najde v vsakdanjem življenju. "Mladi so med izobraževanjem preveč individualistično usmerjeni, preveč gledajo le na svoje potrebe," pravi Branka, ki razume današnjo mladež, še zlasti zato, ker je njena generacija v 70. in 80. letih imela več možnosti za vključevanje v družbeno življenje, kar je tudi vplivalo na oblikovanje njihove osebnosti in so se kasneje lažje znašli v različnih življenjskih okoliščinah.

Branka ima rada potovanja, rada spoznava nove ljudi, tako da deželo nikoli ne zapusti kot tujka. V obdobju nekdanjih mladinskih delovnih akcij je sklenila številna prijateljstva in spoznala veliko ljudi iz republik nekdanje Jugoslavije. V petih letih, odkar Novo mesto daje zatočišče številnim pregnancem iz BiH, je družbeno z bližnjimi in premagovanju njihovih stisk posvetila veliko svojega prostega časa in tako spoznavala njihove težave. Vodi različne programe psihosocialne pomoči za begunce, bila pa je tudi pobudnica za nastanek skupine Lastovke, ki združuje okrog 50 mladih iz Novega mesta in BiH. "V tej skupini se srečujejo različne kulture, narodnosti, starosti in verska prepričanja. Ta različnost nas ne odbija, ampak nas zbližuje in bogati. Mladi razvijajo medsebojne odnose in zaupanje, si pomagajo, obenem pa razširjajo svoja znanja, krepijo samozavest, razvijajo pozitivno podobo sveta, solidarnost in strpnost in se s tem vzgajajo za bogato življenje."

DIANA ŽAGAR

"Če ti, ki imaš ime, daš meni del svojega neba, in če jaz, ki sem brez imena, dam tebi del svoje duše, človeka sva in lahko korakava skupaj." Tako je zapisalo pero mladega dekleta v času, ko je nastala skupina Lastovke in prav v teh besedah se prepozna življenje Branke Bukovec, ki se je za človeka v stiski zavzela ne le z besedo, ampak tudi s svojo javno skrbjo za drugega. Čeprav jo je poklicna pot zanesla v Novo mesto, se zelo rada vrača na rodna Uršna sela. Njeno pestro življenje je kot pisana slikarska paleta. Tako kot umetnik nanjo nanaša vedno nove in sveže barve, ki polagoma prekrivajo stare, je tudi Brankino življenje bogata zbirka raznovrstnih izkušenj. Po končani gimnaziji je diplomirala na Pedagoški akademiji v Novem mestu, kasneje pa še na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju. Svojo poklicno pot je pričela kot učiteljica razrednega pouka v Dolenjskih Toplicah, a jo je življenje že po enem letu poklicalo drugam. Od leta 1980 je zaposlena na Mestni občini Novo mesto, kjer je med tem časom opravljala različne naloge. Bila je sekretarka skupščine, izvršnega sveta, delala je na področju šolstva in kulture, vodila je različne programe psihosocialne pomoči za begunce, trenutno pa je tajnik občinske volilne komisije in skrbi za področje socialnega varstva, poleg tega pa vodi tudi programe za usposabljanje mladih prostovoljcev.

"Vesela sem, če lahko za koga naredim kaj dobrega. Neposredni stiki z ljudmi me osrečujejo in

Ribniški sejem bo nekoliko drugačen

Rdeča nit bo prikaz domače ustvarjalnosti

RIBNICA - 22. sejem suhe robe in lončarstva, ki bo 7. septembra, bo že tretja letošnja večja prireditev v ribniški dolini. Turistično društvo Ribnica je pred kratkim izdelalo dokončen program prireditev. Letošnja novost je vsebinski poudarek na sodobnem utripu družabnega in klubskega življenja ribniške doline. To pomeni, da se bodo v tradicionalno dopoldansko povorko vključila domača društva (20 skupin z več kot 200 nastopajočimi): pevci, lovci, gasilci, čebelarji, gobarji, plesna skupina, konjeniki, kinologi ribiči in športniki.

"Tudi letos bo središče Ribnice razdeljeno na več enot. V Šeškovi ulici bodo na ogled suhorobarske dejavnosti in druge delavnice. Po vseh drugih ulicah pa bo potekal sejmski živžav z vso mogočo šaro, kakršne smo bili vajeni prejšnja leta. To bo tržni sejem, kjer bo mogoče dobi prav vse," je povedal predsednik TD Ribnica Andrej Klemenc. Sicer pa bodo za predpraznično vzdušje poskrbeli mladi, ki za petek, 5. septembra, ob 21. uri v gradu pripravljajo koncert še neujeljavljenih skupin iz Velenja, Ljubljane in Ribnice.

V TANGU HITOV VEČER

OTOČEC - V soboto, 23. avgusta, od 20. ure dalje vabi restavracija na Hitov večer. Glasbena gostja bo Danijela, prisluhnila pa boste lako tudi ansamblu Objem.

SREČANJE ANSAMBLOV IN HARMONIKARJEV V ZILJAH

VINICA - Aktiv kmečkih žena Zilje pri Vinici bo v soboto, 23. avgusta, ob 19. uri pred gasilskim domom v Ziljah priredil drugo srečanje narodnozabavnih ansamblov in harmonikarjev Bele krajine in Dolenjske. Po srečanju bo vse goste zabaval ansambel Rubin.

Starši se zgrozijo nad Fazanom

Počitniški dom v Fazanu potreben temeljite obnove - Letos letovalo 150 otrok

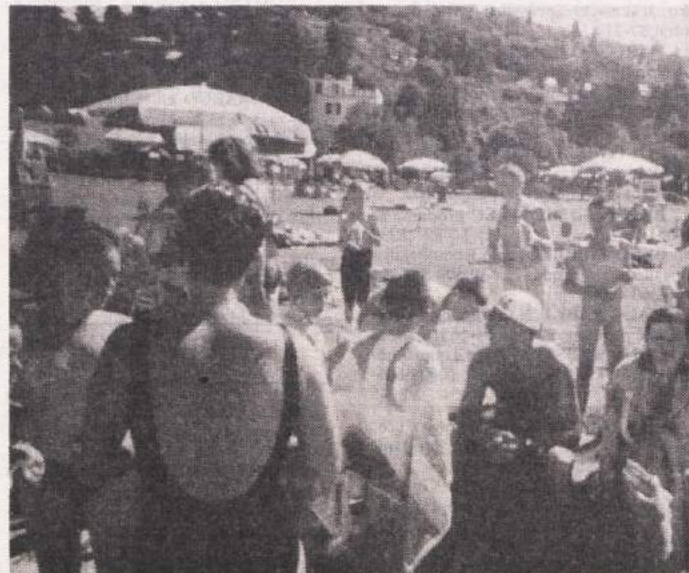
NOVO MESTO - Kdo ne pozna neizmernega otroškega veselja tik pred odhodom na morje, ko vso noč od razburjenja niti očesa ne morejo zatisniti? Vsem otrokom žal ni dano, da bi si njihovi starši poleti lahko privoščili košček modrine, veliko pa jih je, ki morja še nikoli niso videli. Novomeška območna organizacija Rdečega križa (OORK) take otroke vsako leto popelje na Primorsko. Med letošnjimi počitnicami je v njeni organizaciji letovalo na Debelem rtiču in v Luciji pri Portorožu približno štiristo otrok iz novomeške, škočjanske in šentjernejske občine.

Iz leta v leto se za počitniško kolonijo prijavlja več otrok. Veliko jih želi letoovati zlasti v mladinskem zdravilišču in okrevališču Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču, ki lahko naenkrat sprejme kar 800 otrok iz vse Slovenije. Zdravilišče je zelo lepo urejeno, otroke od morja loči le nekaj korakov, imajo tudi moderna zunanja bazena, ogromno prostora za igro in druženje. V nedeljo se je z Debelega rtiča vrnila zadnja skupina 50 dolenjskih otrok, vse skupaj pa jih je letošnje poletje letovalo 150.

Povsem drugačne bivalne pogoje pa nudi sto let star počitniški dom Fazan v Luciji. "Dom je izkoriščen le dva meseca na leto in je nujno potreben obnove. Ko hišo napolne otroško veselje, kar nekako zaživi, stene polepšajo njihove risbe in šele to mu da nek čar. Hiša je v lasti novomeške, škočjanske in šentjernejske občine, od leta 1968 pa je upravljalec in organizator letovanja otrok OORK Novo mesto. V teh letih ni nihče poskrbel za večja posodobitvena in obnovitvena dela. Zamenjati bi bilo treba lesena tla, streha je dotrajana, težave pa ima

mo tudi z vodo, odtoki in sanitarijami," ugotavlja Barbara Ozimek, sekretarka na OORK Novo mesto, ki je lansko poletje povabila na ogled počitniške hiše župane vseh treh občin, ki so se sicer strinjali, da je obnova nujna, naredili pa niso še ničesar. Starši, ki obiščejo svojega otroka na morju, se nemalokrat zgrozijo nad nemogočimi razmerami v počitniškem domu, vseeno pa jih je veliko, ki jim največ pomeni, da se njihov otrok dobro počuti in je srečen, ker je na morju.

D. ŽAGAR

NA PORTOROŠKI PLAŽI PRI MALICI - Čeprav počitnikarje od plaže ločijo kar trije kilometri in morajo vsak dan v vročini prepešati 12 kilometrov, otroci to premagajo z veseljem in dobro voljo. (Foto: Roland Grah)

Odlok naletel na gluha ušesa

Kljub lani sprejetemu odloku v črnomaljski občini še vedno ni reda ob Kolpi - Letos še opozarjajo

METLIKA, ČRNOMELJ - Še najcenejše je dopustovanje v kampu, ki jih imajo Belokranjci kar nekaj, še vedno največ takih brez dovoljenja. V metliški občini, ki ima registrirana dva kampa, pravijo, da težav s črnim kampiranjem nimajo, povsem drugače pa je v črnomaljski občini, kjer se že kar nekaj časa trudijo, da bi zajezili nezakonito kampiranje. Registriran imajo le Kamping Kolpa v Vinici.

Črnomaljši so konec lanskega junija sprejeli odlok o režimu na območju ob reki Kolpi, ki naj bi zajezil divje kampiranje. "Do začetka letošnje turistične sezone so imeli lastniki kampov čas, da si pridobijo potrebno dokumentacijo. Ker ta dogovor ni bil spoštovan, smo v začetku letošnjega julija naredili kontrolo odloka, ob kateri smo ugotovili, da jih večina njihovih določil ne spoštuje," pravi Greta Augustin, ki se na občini ukvarja s turizmom. Lastnike kampov so opozorili na kršitve. Po tej akciji so šli na ogled ob strugi reke še enkrat. Po zadnjih podatkih si nekateri lastniki kampov le urejajo uporabna dovoljenja, še vedno pa je veliko takih, ki jim je zanj malo mar. Letošnje poletje bodo kršitelje reda ob Kolpi le opozarjali, v prihodnje pa tudi kaznovali. Nikakor ne bi bilo prav, če bi ta

črna zgodba zasenčila kampe z urejeno dokumentacijo, sanitarijami, vodo, elektriko in z znanim lastnikom, ki prostor vestno vzdržuje. V viniškem kampu, ki sprejme okrog 70 parkirnih enot, pravijo, da je letošnja zasedenost malo slabša predvsem zaradi muhastega vremena, se pa že čuti, da se letošnje počitnice počasi iz-

• Letošnje poletje že tretjič zapored vozi iz Ljubljane do Metlike in nazaj kopalni vlak, pri povratni vozovnici pa velja 40-odstotni popust. Nekaj potnikov izstopi že v Črnomlju in se poda proti Adlešičem oz. Vinici, ostali pa potujejo naprej v Metliko. Vlak bo v dogovoru s Slovenskimi železnicami vozil do konca avgusta.

tekajo. V kampu Podzemelj, ki je v lasti podjetja Gostinstvo in turizem Metlika, je prostora za najmanj 50 bivalnih enot z možnostjo priključitve na elektriko, urejene so sanitarije in umivalnice s tuši. Glede na letošnje vreme ocenjujejo sezono za dobro, čeprav se čuti, da ljudje spet letujejo v hrvaškem Primorju.

D. ŽAGAR

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Tudi pevci

Po prvem dnevu predavanja je bilo zvečer v dvorani blejskega hotela Jelovica še prijateljsko srečanje vseh generacij diplomantov ljubljanske gozdarske fakultete. V vabilu je pisalo, da bo najprej zapel nekaj pesmi Koroški akademski oktet.

Nekaj minut pred pričetkom se je skupina Novomeščanov vračala s kratkega sprehoda po predavanju. V avli hotela je ves na trnju čakal na zakasnele pevce okteta organizator srečanja inž. Funkej. Ko je med vrati kot prvega zagledal visokega inž. Jožeta Kruljaca, ga je ves vzradoščen prijazno ogovoril: "Oktet? Pevci... kajne?" "Ne, ne," mu odvrne inž. Kruljac. Za hip pomisli in takoj doda: "Morda malo kasneje, po polnoči."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Psica se je ustrašila grmenja in ušla - V šentjerneju teleta cel dan jokala - Katastrofalni odseki suhokranjske ceste - Voda jim uhaja - Ogradijo naj ga pred begunci

Zdenka P. iz Trebnjega nas je obupana poklicala, da jim je pred tremi tedni med nevihto ušla hišna ljubljanka 13-letna škotska ovčarka Lesi. Iskali so jo tudi že preko radia, a se nihče ni javil, da bi jo videl. Bili so tudi že pri vedeževalki, ki jim je zaupala, da se psica nahaja v krogu 10 km, najverjetneje neke pri Mirni Peči, kjer je privezana. Če je kdo videl njihovo psico, naj to sporoči po telefonu 068 44-808.

Bralka iz šentjerneja nas je poklicala v imenu stanovančev naselja Turpolje, ki so zgroženi nad početjem zadruge. V ponedeljek, 11. avgusta, so imeli dopoldne odkup telet. Teleta so potem pustili žejna vse do 22.45, ko so jih naložili na tovornjak in odpeljali. Živina je ta čas žalostno mukala, jokala in tako na svoj način prosila za vodo. Bralka se sprašuje, ali

odgovorni res nimajo srca. Gregor Tratar iz Mercatorja KZ Krka šentjerneju je pojasnil, da so teleta, namenjena nadaljni reji, ostala v ogradi, ker je njihov novi lastnik moral že dopitano živino najprej odpeljati v klavnico v Novo Gorico, a se je zaradi okvare vozila vrnil kasneje, kot je bilo predvideno. Teleta so bila ves čas na varnem v ogradi, jokala pa so, ker so bila šele tisti dan odstavljena od krav in niso mogla sesati, vodo pa se naučijo piti šele po približno treh dneh, zato jim je niso dali. Zvečer je lastnik le prišel ponje in jih odpeljal.

Emil Glavič iz Žužemberka podpira prizadevanja Vida Primca s Cvilbja za rekonstrukcijo ceste od Poljan proti Šmihelu, ki je res slaba. Čeprav je cesta regionalna in naj bi zanjo skrbela država, meni, da so razlogi le skriti v Novem mestu, saj je ista cesta, ko pripelje v grosupeljsko občino, v precej boljšem stanju in že večkrat prenovljena, čeprav je bila že pred prenovo manj uničena kot na omenjenem odseku do Šmihela. Tudi za odsek regionalne ceste med Dvorom in Brodom pod Sadinjo vasjo meni, da je v katastrofalnem stanju.

Podobno kot Glavič o težavah obnove novomeške gimnazije razmišlja tudi Marija iz okolice Novega mesta, ki poziva tako župana kot ravnateljico in občinske svetnike, naj se zgnejo in na kakršenkoli način pritisnejo na odgovorno ministrstvo, da se bo obnova nadaljevala in čimprej zaključila. Tudi ona ima otroka na tej šoli, tako da ve, za kaj vse so dijaki, predvsem vozači, prikrajšani zaradi popoldanskega pouka.

Franc Bajuk iz Podzemlja je

opozoril, da nekatere višje ležeče hiše v vasi podnevi ne dobijo vode, ki priteče šele ponoči. Obrnili so se tudi že na metliško Komunalo, kjer pravijo, da jim voda neke uhaja, vendar ne morejo odkriti, kje se to dogaja.

Leopold Korevec iz Črnomlja je prebral odgovore na našo anketo o beguncih. Pravi, da ne bi smeli spraševati le naključno mimoidočih, ampak ljudi, ki imajo z begunci več stikov in izkušenj. Sam nima prav lepega mnenja o njih, saj stanuje v neposredni bližini begunskega centra. Pravi, da mora 24 ur na dan stražiti vrt, da mu ne odnesejo pridelka. Želi si, da bi njega ogradili, da bi bil varen pred njimi.

Olga iz Novega mesta je za razliko od svojih predhodnikov poklicala, da bi pohvalila in ne grajala. Najprej je pohvalila avtomehanično delavnico Avtohiše Berus. Ko ji je zjutraj njen avto odpovedal, so v četrti uri prišli ponj in v delavnici napako tudi takoj zatem odpravili. Njena druga pohvala je veljala uslužbenkam enote Dolenjske banke na Drski. Čeprav velja pravilo, da je treba dvig večje količine deviz napovedati dan prej, česar Olga ni storila, so ji prijazne bančnice s posredovanjem pri drugih enotah pomagale, da je do potrebnega kupčka denarja prišla v vsega pol ure. Poleg pohval je imela Olga tudi koristen predlog. Moti jo namreč smrad iz kontejnerjev za smeti. Meni, da bi smrad lahko odpravili ali vsaj omilili, če bi komunalci vsake toliko časa kontejnerje oprali in če bi ljudje smeti v kontejnerje odlagali v posebnih črnih vrečah in ne razsute.

I. V.

V SLOVENIJI ŽIVI 47 STOLETNIKOV

LJUBLJANA - Ob koncu prvega četrtletja je bilo v Sloveniji 1.986.448 prebivalcev, 541 manj kot ob koncu leta 1996. Število državljanov RS se je v istem obdobju zmanjšalo za tisoč, število tujih državljanov s stalnim prebivališčem v naši državi pa se je med januarjem in marcem povečalo za 5,8 odstotka. Med prebivalci Slovenije je bilo 51,2 odstotka žensk. Največ med vsemi nas je (jih je) v skupini med 40. in 44. letom. Naša življenjska doba se daljša. Ob koncu lanskega marca je Slovenija premogla 36 stoletnikov, ob koncu lanskega decembra 40, letošnjega marca pa že 47. Za primerjavo povejmo, da so ob popisu prebivalstva leta 1953 v Sloveniji našli 2 osebi takšne starosti.

V. B.

KAMP PODZEMELJ DOBRO ZASEDEN - Tu dopustujejo predvsem stalni gostje, precej pa je tudi prehodnih obiskovalcev. (Foto: D. Ž.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.